

جەزا چنگىيانى

چۈن گەيشتىم لاي خوا

رۆمان

1999

ئەم بەرھەمە پىشىكەشە بە «كەزآل خدر»
ئەم ئافرەتهى لە كۆتاينى سەدەتى بىستەمدا، لە كۆمەلگاى
پياواسالارى كورددادا لوتنى بېرىدرا

ئەگەر بونیاد و دەركە وتنى ئایینە کان لەسەر بونیادى راستى بۇوبىيەتن و لە پىناوى بەختىيارى و سەرفرازى مىرۆف و دادپەر وەرى كۆمەلایەتىدا ھاتبىيەتى بۇون، كەوانە لە ئایینە کان بېرۋۇزتر (راستى ووتنه). بەم پىيە ھەر ئایينى دىرى راستى ووتن بىنى. ئەوه دىزايەتى كرۇكى خۆى دەكتات. (گەر راستى بونیادى بىن؟).

لەبەر ئەوهى لەكرۇك و بونیادى راستىدا بىزۇتنە وەيە كى بىن ئۆقرەھەيە كە هەميشه بە دواى راستر و راستردا دەگەرپى بۆيە لۆزىكى راستىي چاو لە هەلەي ھىچ ئايىن و فەلسەفە و كەسىك ناپوشى ! .

بەھىوات ئەوهى ئەم رۆمانە ، پرسىارە سېرىپووه کانى مىشكى مەرۆفلى ھەزاندېلى .

جەزا چىڭىيانى

Jaza Chingiani

**Wie ich Gott
erreicht habe**

**Roman
1999**

ووتهی پیش

دلنیام لەوهى دواى بلاوبونهوهى ئەم رۆمانە رەخنەم لىدەگىرى كەسانىيکىش هەن زوپىرەبن. ئەو رەخنانەمى ھەلەيەكم بۇ راست دەكەنەوه پېزىيان دەگرم و زوپىرەكانىش دەبى ئەوانەبن كە راستىان بۇ ھەزم ناڭرى و كۆنزرفاتيفانە لە زىيان دەروانن ، بىردايان وايە دەبى ياساو نەرىتە پېرۋەزە چەند ھەزار سال كۆنه كان بەپېرۋازى بىيىنەوه . من و ئەم رۆمانە و ئەوان خاودەنى دوو دىدى جىاوازىن بۇ زىيان و بەختىارى مەرۋەش ، بۇيە لە زوپىرونەيان دلىنیام .

ئەركى نۇوسەر و رۆژنامەنۇس ، پېش ئەوهى ئەركىتىكى ئەددەبى و ئىستاتىكى و رۆشنېرى بىت ، ئەركىتىكى مەرۋاشايەتىيە . يانى نۇوسەر و رۆژنامەنۇس . پېش ئەوهى نۇوسەر و رۆژنامەنۇس بن ، دەبى مەرۋەش بن مەرۋەش بۇون تەنیا بەمانا بايەلۇزىيەكى نا ، بەلكو بە بۇنيادە فەلسەفى و رۆحىيەكەمى . من لەم رۆمانە و لە بەرھەمەكانى پابردوو و ووتار و پېورتاجەكانىدا ، ھەميشە پەپەرەوي ياسايدىكەم كەردووه كە پېتى دەلىن راستى . بە دلىايسەوه لە داھاتۇوشدا ھەمان رېچكە بەرنادەم .

چۈن بە پېتى ياساى لۇزىك و سروشت ، ھەميشە نۇى دىزى كۆن لەرىفۇرم و گۈراندایە ، ئاواش پېتۈستە نۇوسەر و رۆژنامەنۇس ، دىزى ياسا و نەرىتە كۆنزرفاتيفە چەوسىئەرەكان بن و لە مىكائىزمى كۆمەلگەدا رۆلى گىنگ بېين و پەرەدە لەسەر ئەو بابەتانە ھەلبەنەوه كە بۇتە هوى و وونبوونى حقىقەتەكان و نامۆبۇنى مەرۋاشايەتى . زۆر شت بەر ياساى گۇزانىكارى كە وتوھ بەلام (دىن) وەك ئايىدۇلۇزىيەتىكى كلاسىكى كە لە ئاستى پېتەوايسىتى سەرددەمە كۆنەكاندا ھاتونەتە بۇون و تا ئىمپەمان و بە بىانوى پېرۋازىونىانەوه وەكى خوبان ماوەنەتمەوه (بىجىگە لە رېفۇرمەكەمى مارتىن لۆتەرای ئەلمانى نەبى ، پېرۋازىونى ھەر فەلسەفە و رېبازو ئايىدۇلۇزىتىك و كەسىك يانى داپاشتنى بۇنيادى سىيىستەمى دىكتاتورىيەتى (مەزھەبى و ئايىدۇلۇزى و تاكەكەسى) كە بەھۆيەوه مەرۋ ئازادى لەدەست دەدا و ئازادى مەرۋەش بەنرخترىن سەرممايدى زىيانەو پېتۈستە ھەمۇو كەس

هه یبی .

تا سالی بـلـاـوـکـرـدـنـهـوـهـیـ ئـهـمـ رـؤـمـانـهـ ،ـ سـالـیـ (ـ ١٩٩٩ـ)ـ مـيـليـيـونـانـ مـرـؤـفـ بـپـروـایـانـ وـايـهـكـهـ عـيـسـاـ كـورـپـيـ خـواـيـاهـ ،ـ منـ لـهـمـ رـؤـمـانـهـداـ دـلـلـيـمـ وـانـيهـ ،ـ عـيـسـاـ كـورـپـيـ خـواـنـيهـ ،ـ بـهـلـكـوـ وـهـكـیـ هـهـمـوـ مـرـؤـقـيـيـكـیـ تـرـیـ ئـهـمـ سـهـرـزـمـيـنـهـ كـورـپـيـ سـرـوـشـتـهـ يـانـیـ بـهـرـیـ سـيـيـكـسـیـ (ـ ئـافـرـهـتـ وـ پـیـاوـیـكـهـ)ـ وـدـاـيـكـیـ نـاوـیـ مـرـیـهـمـهـ ،ـ هـهـرـ بـیـتاـوـیـكـ باـوـکـیـ بـیـ وـهـرـ نـاوـیـتـکـیـ هـهـبـیـ بـهـلـایـ مـرـؤـقـیـ مـرـؤـفـ دـوـسـتـهـوـهـ نـابـیـ گـرـنـگـ بـیـ ،ـ گـرـنـگـ ئـهـوـهـیـ عـيـسـاـ چـیـ بـوـ مـرـؤـقـاـيـهـتـیـ هـاـنـیـوـهـ ؟ـ مـهـبـهـسـتـیـشـمـ لـهـمـ وـوـتـهـیـهـ لـهـ کـاوـیـکـیرـدـنـیـ پـاـکـیـزـبـیـ مـرـیـهـمـ خـانـ نـیـهـ دـهـکـرـیـ مـرـیـهـمـ خـانـیـشـ قـورـبـانـیـهـکـ بـیـ لـهـ وـ مـلـیـوـنـانـ ئـافـرـهـتـهـ قـورـبـانـیـانـهـیـ يـاسـاـیـ پـیـاوـیـنـ لـهـ مـیـژـوـوـدـاـ .ـ عـيـسـاـ پـیـاوـیـكـیـ هـوـشـیـارـ وـ شـوـرـشـگـیرـیـكـیـ سـهـرـدـهـمـیـ خـوـیـ بـوـوـ ،ـ لـهـ پـیـناـوـیـ يـهـکـسـانـیـ وـ خـوـشـهـیـسـتـیـ وـ دـاـپـهـرـوـهـرـیـ کـوـمـهـلـاـیـهـتـیـ وـنـهـمـانـیـ چـهـوـسـانـهـوـ وـ نـهـهـیـشـتـنـیـ بـرـسـیـتـیدـاـ خـبـاتـیـ کـرـدـوـ ئـهـمـانـهـ نـرـخـیـ عـيـسـاـیـانـ درـوـسـتـ کـرـدـوـوـهـ نـهـکـ (ـ بـاـوـکـیـ)ـ .ـ ئـهـگـهـرـ عـيـسـاـیـهـ کـانـ ئـهـمـ رـاـسـتـیـهـ (ـ تـاـبـرـ)ـ بـکـهـنـ ئـهـوـهـ بـاـ بـزـانـ دـرـیـ وـبـیـسـتـ وـفـکـرـیـ عـيـسـاـوـ بـوـنـیـادـیـ کـرـیـسـتـ کـارـدـهـکـهـنـ کـهـ (ـ رـاـسـتـیـ وـوـتـنـهـ)ـ .ـ عـدـرـهـبـهـ کـانـ بـهـ قـوـنـاغـیـ پـیـشـ ئـیـسـلـامـ دـهـلـیـنـ (ـ جـاـهـلـیـهـتـ)ـ يـانـیـ پـرـیـمـیـتـیـفـیـتـیـهـتـ .ـ لـهـ قـوـنـاغـهـدـاـ مـحـمـمـدـ دـرـیـ يـاسـاـوـ نـهـرـیـتـ وـ خـوـیـ ئـهـوـ کـوـمـهـلـگـایـهـ بـهـکـهـلـکـ وـهـرـگـرـتـنـ لـهـ مـاـمـوـسـتـاـ کـوـرـدـهـکـهـیـ (ـ صـفـاـ اـزـرـ)ـ کـهـ لـهـ مـیـژـوـوـدـاـ بـهـ بـرـایـمـ نـاوـیـ هـاـتـوـوـ ،ـ مـحـمـمـدـدـیـشـ ئـهـمـ مـاـمـوـسـتـاـ بـوـونـهـیـ بـرـایـمـیـ لـهـ پـهـرـاـوـ بـهـنـاـوـ بـاـنـگـهـکـهـیـداـ قـوـرـئـانـ لـهـ سـوـرـهـتـیـ (ـ النـسـاءـ)ـ ئـاـمـاـزـ بـوـکـرـدـوـ وـمـحـمـمـدـ لـهـسـهـرـهـتـاـیـ شـوـرـشـهـکـهـیـداـ رـیـفـوـرـمـیـکـیـ کـوـمـهـلـاـیـهـتـیـ کـرـدـ ،ـ کـهـتـیـیدـاـ هـهـنـدـیـ مـاـفـیـ پـیـشـیـلـکـرـاـوـیـ ئـافـرـهـتـیـ ،ـ وـهـکـیـ بـهـشـیـانـ لـهـ مـیـرـاتـیـ وـ مـارـدـیـ وـ قـهـدـغـهـکـرـدـنـیـ زـینـدـهـ بـهـچـالـکـرـدـنـیـانـیـ پـیـادـهـکـرـدـ ،ـ بـانـگـیـ ئـازـادـیـ وـ بـرـایـهـتـیـ هـهـلـداـ ،ـ بـهـلـامـ کـاتـیـکـ شـوـرـشـهـکـهـیـ پـهـرـهـیـ سـهـنـدـ وـ لـهـسـنـورـیـ چـاـوـدـرـوـانـکـرـاـوـیـانـ پـهـرـیـهـوـ وـ نـاـوـچـهـیـ قـهـلـمـرـدـوـیـانـ فـرـاـوـانـ بـوـوـ ،ـ لـهـئـنـجـامـیـ دـاـگـیرـکـرـدـنـهـ ئـیـسـلـامـیـهـ کـانـیـشـداـ سـاـمـانـیـکـیـ فـرـاـوـانـیـانـ چـنـگـ کـهـوتـ مـحـمـمـدـ وـشـوـرـشـهـکـهـیـ ،ـ لـهـ رـیـزـگـارـکـهـرـوـهـ بـوـونـ بـهـ دـاـگـیرـکـهـرـ وـ لـهـ دـادـوـهـرـوـهـ بـوـونـ بـهـ چـهـوـسـیـتـنـهـ لـهـگـهـلـ پـهـیـدـاـبـوـونـیـ هـیـزـ وـ فـرـاـوـانـیـ دـسـهـلـاـتـیـ عـهـرـهـبـ (ـ بـیـرـ وـ هـهـسـتـیـ نـهـتـهـوـاـیـهـتـیـ بـهـ شـیـیـهـ رـدـگـهـزـ پـهـرـسـتـیـکـهـیـ)ـ لـهـنـاـوـ عـهـرـهـبـهـ کـانـدـاـ پـهـرـهـیـ سـهـنـدـ خـوـدـیـ مـحـمـمـدـدـیـشـ کـهـ هـهـمـوـ وـوـتـهـیـهـکـیـ دـهـبـوـوـهـ يـاسـاـیـ ئـهـوـسـهـرـدـهـمـ

له و قوئناغهدا بهم ووته‌یهی (انصر اخاک ظالما او مظلوما) شهر عیتی بهو زولمه دهدا بهرامبهر بهنه تموه کانی ترو به پیتی سوره‌تی (الانفال) یش بهناوی خواوه ئهو تالانی و دزیانه‌یان حه لالکردکه له جه‌نگه کانیان دستیان دهکوت. ئهم سوره‌تی (الانفال) به شیوه‌یه ک سه‌ریازان و سه‌رانی ئیسلامی هارکرد که کونترلی روحی و مورالی مرؤفا‌یاه تیان داته‌پا و له مرؤفه بون به ئامیرتکی کوشنه‌نده و ئازلیتکی درنده. بهشیک له دستکه‌وته کانی ئهو جه‌نگانه ئافرهت بون، (بازرگانی ئافرهت) له پیش ئیسلامدا بهشیکی گرنگی کولتوري بازرگانی عه‌رهب بورو، بؤیه ماحمه‌د نه‌یتوانی بهرنگاری ئهم بازاره بیت‌هه و دهیزانی له شورش‌که‌ی برد و ام نابی ئه‌گه‌ر دز به‌و بازاره بیت، بؤیه ماحمه‌د به سوره‌تی (الانفال) و له شکرکیشیه‌که‌ی بوسه‌ر ناوچه و وولا‌تانی نائی‌سلام و تالانکردنیان خزمه‌تیکی گهوره‌ی به بازار و بازرگانانی قوره‌یش کرد. ئهم زولم وزور و تالانیکردنه بوسه‌ریازانی ئی‌سلام بورو به پیش‌یه‌کی گرنگ و زوری‌شیان بوز هه‌مان مه‌به‌ست زور درندانه شه‌ریان دهکرد (ئه‌گه‌ر کوژران دهچنه به‌هه‌شت و ئه‌گه‌ر زیندوو مانه‌وه دهبنه خاوهن سامان و کۆمه‌له ئافرهت). له پاشکوئی هه‌موو له شکرکیکی ئی‌سلامدا که دهچون بوز داگیرکردنی ناوچه‌یه‌کی نائی‌سلام دهسته‌یه ک له بازرگانانی قوره‌یشیان له ته‌کدابورو، ته‌نیا بۆکرینی دهستکه‌وته کانی ئه‌وجه‌نگانه (ئه‌مه به‌لگه‌یه‌کی رونوی چۆکدادانی بونیادی فکری ئی‌سلامه به‌رامبهر به‌بازار). خودی ماحمه‌دیش له دواي هه‌مووجه‌نگنی، له‌ناو ئافرهتله به‌دیلگیر او‌ندا گه‌نجترین ئافرهتی بوخوی هه‌لېتشارده له دواي يه‌کەم زىنى ماحمه‌د (خه‌دیجه)، که بیوژنیتکی خاوهن سامان و به‌تەمه‌ن بورو و له‌بهر سامانه‌که‌ی هینتای، له يه‌ک کاتدا (۹) اژنی هه‌بووه ودک: (عائیشە، حەفصە، سودە، زینه‌به، ئوممى سەلەمەمە، ئوممى حەببە، مەيمونە، جوودبىدیه، صەفيه). ئهم زن هینانه‌شى دوور بورو له هه‌موو به‌هاو پېنسىپیتکی مرؤفا‌یاه‌تی، بوز نمونه تەمه‌نی عائیشە (۹) سالان بورو ماحمه‌د (۵۴) سال. له رۆزى زەماوه‌نده‌که‌یاندا عائیشە ئه‌وەندە مندال بورو، بوروکەشۇوشەی مندالى بەباوه‌شەو بورو. × زينه‌ب زىنى زرکوره‌که‌ی بورو، له چاپیتکەمۇتىتىکىدا حەزى ليتکرد و به تەلاقانیدا دوايى له خۆى ماره‌کرد.

× صفيهه زنه جوله که يه کي شوخ بwoo ، له تالانبيه کانی شهري خه ببردا بهر سه ريازتيکي ئيسلام که ووت ، ماحمه مد لاهه بر جوانيه که کي به حه ووت سه ر حوشتر له سه ريازه که کي كرييده ووه . له گهله ئهم (۹) زنه شدا دوو که نيزه کي هه بwoo ، (ماريا) اي فهله و (ريحانى) کورد . به پتى ياساو کولتورى ئه و سه رده مهی عه رهه ، خاودن (کويله و که نيزه کي) بويان هه بwoo کويله بخه سينن و سېكسيش له گهله که نيزه کدا بکهن . خوا ، لم رېمانه دا دلهن ده بىن ئهم زهمىنە نيشتمانى گشت مرۆڤا ياهتى بىن (نابىن رەنگ و رەگەز و ناسيوينالستى) بىنە له مېپه له بەر دەم ئازادى مرۆڤدا مادامىكىش سروشت دروستكەرى (ئافرهت و پياوه) ، دروست بۇونى ئهم دوو (بۇونەش) له دەسەللاتى (خود) دا نابىه ، که واتە دە بىن ئهم جووته : (ئافرهت و پياوه) مافە کانيان وەکى يەك بىن . لم رېمانه دا خوا له سەر دادورى و نادادورى پەخنه له ئايىنه کان و راپەرە کانى ، ماحمه مد و باريم و عيسىادەگرى . ئهم رېمانه كۈمەلە رۇداوتكى مىيىز ووبى يەو به شېيىوه يە كى ئەدەبى ئىستاتىكى دەيگىرمه ووه ، به هىوابى ئەوهى توانييېتىم پرسىيارە سپېيە كانى مېشكى مرۆقىم ھازاندىبى .

چنگىيانى

سەرەتاي زستانىيکى تەپ بۇو ، تەمیيکى تەلخ دەرروونى شارى گرتبوو.
تەمىي بىتکارى وغورىيەت و تەننیا يى و تەمىي تەلخى دەرروونى شار
دەرروونى داودشاندىبۇون ھەر ئەم بىتکار نىيە ، سوپا يە كى بىتکار رېۋاونە تە
سەر شەقام و كونجى بارەكان.. ناونىشانى رۆزئامەو با بهتى گرنگى
گۇقا رو مىدىيا و چەلەغانىيى حكومەت و ئۆپۈسزىيۇن و پەرلەمان
زۇرانگىرنى مۇتەكەمىي بىتکارى بۇو. هېيج لايەكىيان توانى بەزاندىنى
ئەم مۇتەكە ترسناكەيان نەبۇو. بىتکارى بىوه زەنگىيىكى ترسناك ،
خورپەيە كى دلگۇشىن ، دلى سەرجەم دانىشتowanى كاردارو بىتکارى
گرتبوو .

ئەم كورپى بەزم ورەزمى خواردنەوە بار نەبۇو تا بەھۆى مەستىيە و
سامى بىتکارى و نەگىھتى و غورىيەت و تەننیا يى رابىمالى. كە لە خەو و
تەننیا يى و ژۇورەكەى و خوتىندەوە بىزار دەبۇو ، سىنگى شەقام و
بىزەپتى ناودارستانەكان و پىاسەي ناوابا خچەكانى ھەلددەبىزارد و رۆز

وکاته کانی ددها بهدهم شهپولی پیاسه‌ی نهبر اووه تنه‌یایی یهوه. چاو و میشکی هوشیاری، هیزی بربنی سنوری ولا تانی دنیاشی ههبوو، بویه روود اووه کانی دنیاشی، وهک کۆمه‌له ئەلچه‌یه کی لهیهک نهپچراوی زنجیری کاره‌ساتیکی مرؤٹایه‌تی بهیهکه و دده‌سته‌وه. له هه‌ر ولا تیک کارگه‌یه ک دابخایه، ئەم له ژووره‌که‌ی خویه‌وه غەم دایدەگرت و هەستى به قەبەبۇونى كىشە خۆى و گشت كرييكانى جىهان دەكىد. له ولا ت مامۆستا بۇو، لىرە كرييكار، وەلى كرييكارىتكى هوشیار.

پیش ئەوهى بچىتە ناو پىتەخە‌کە‌یه‌وه، كاتىزمىرە‌کە‌ی خستە سەر شەشى بەيانى و دەستى لە ملى هيواكانى كردو خەموى لىكەوت خەويىكى غەماوى وپىر له دلە خورپە‌يە و پچرپچر و دوودلى و بزرگاند و وورپىنه .

لەگەل لیدانى يەكەم زەنگدا له خەوه ئالقىساواه کانى راپەری .. پىشى پاك تاشى ، دووشىتكى گەرمى كردو كراسىتكى پاكى ئوتۇو كراوی لەبەركەدوو و بۆينباخىتكى جوانى بەست و يەكەم كەس بۇو خۆى گەياندە دەرگاي ئەو كارگه‌یه‌ى كەچەند جىيە‌كە‌یه‌ى كى بەتالى كاريان لە رۆزئامە‌يە‌كدا بلاوكىر دبۇوه. پیش ئەوهى لە دەرگاي سكىرىتىري كارگە‌كە بىدا، وەك خۆى بۆ تاقىيىكى دەنە‌يە‌كى گرنگ ئاماذه بکات، بۆينباخە‌كە‌ي رېتكەست، دەستىتكى بە بروكانيدا هانى ، چاولىكە‌كە‌ي لە قوقزى لوتى بەرزى كردوو خستىيە بەر چاوه كزە‌كانى و قورگى بۆ قىسىه كردن سافكىرد . ترىپە‌ي لیدانى دلى كەمىك كەوتەنە پەلە. كە بە ئەسپايى لە دەرگا‌كە‌ي دا، ناسكۆلە‌دەنگى لەو ديو دەرگا‌كە‌وھ فەرمۇوی لېتكەد بەئاستەم و وريايىيە‌و دەرگا‌كە‌ي ترازان و پیش ئەوهى هەنگاو بنيتە ژووره‌وه، سەرى كرد بە درزى دەرگا‌كە‌دا.. ئافرەتىتكى قىز زەردى ناسك و چاوجەش و بارىكەلە لەبەر دەم مىيىزو كۆمپىيۇتە‌رېكدا دانىشتى بە قىدىلە‌يە‌كى رەش ، قىزە زەردە خاوه‌كە‌ي لە دواوه گرمۇلە‌كىر دبۇو و بلوسىتكى رەشى تەنكى سىنگى كراوە‌ي لە

به را بمو لامل و سه رسنگ و گه رد نیکی جوانی ده رخست بمو. جو وتنی مه مکوله قنج له زییر بلوسه که يدا خپ بموون و ناسکه در زیکی كالی له نیوانیادا دروست کردبمو. ليوه کانی به ره نگیکی سوری توخي مه يله و قاوه بی ره نگ کرا بمو. روویه کی ندرم و دو و چاوی گهشی ثارام دو ولیسوی تازه ره نگ کرا، و تنهی ده روونیکی به ختیارو بیگرفتی دنواند. پیش در کاندنی يه که م و شهی ویستی، هزی به جوانیکه يدا چزا.

به چند هه نگا ویکی کورت چووه به ردم میزه که، به میهربانی و زده دخنه نهود به يانی باشی لیکرد.

سکرتیره که به هاتنه زورو و هدی ئه، رووی له کومپیوتره که و در گیرو اچاویکی خیرای به سه رو قه لافه ت و جل وبه رگ و روویدا گیرا به زده دخنه يه کی ئه کتھ رئاسا و رووی تیکرد و به يانی باشه که بمو سه ندده و:

- فرمومو کاریکت هه يه؟

وه ک سه ریازیک چون به رام بھر ئه فس سه ریکی دلره ق ده و هستی و چاوه پی بپیاریکی چاوه پروان نه کراوبن، ئاوا لمبه ر دم میزی سکرتیره که دا و هستابوو. هه ردوو دهستی به روز نامه يه کی لوول کراوه و له پیشنه و ره ق کردبمو.

میهربانی و به زه بی تیکه لاؤی چاوه کانی کردو ملی نا به لاؤه و وتنی:
- به لی هاتوم بچو پرسیاری ئه و کارانه که دوینی ئیواره له م روز نامه يه دا بلاوتان کرد و تمه وه.

سکرتیره که جاریکی تر چاوی به جل وبه رگ و سه رو سیما و ره نگی توخي و قژه ماش و برنجیکه يدا هینا، وه ک ئه و هی بپیاریکی ئاما ده کراو له سه ر زمانی تو مار کرا بئ پی و و ترابی، بی بیر کردن وه وتنی:

- ببوروه هه ممو شوینه کان گیراون.
بروسکه يه ک له دلی داوه نگی رووی تو خ هه لگه راونا و ده میک

ووشک هلهات، رۆژنامەکەی دەستى بەرزگردهوه و تى:

- خانم، دوينى ئىيوارى ئەم كارانەتان لەم رۆژنامەيەدا بالاوكردۇتهوه، بپواش ناكەم كەسيك لە من زوترهاتىنى؟.

سکرتيرەكە بەھىز و كەشخە و دەنگىيکى گەرمەوه و تى:

- و تم ببۇرە ھەموو كارەكان گىراون!

ئەمەي ووت و پۇوي بەلاي كۆمپىيوتەرەكەدا وەرچەرخاند و پشت گۇتى خىست.

ئەمە يەكەم جار نىيە رەنگى هيواكانى لە يەكەم پرسىيارەوه زەرد هەلددەگەرى. بە كىزى و بىن هيوايىيەوه پۇوي وەرچەرخان و بىرۇي سکرتيرەكەي بەجىيەيشت بەدەم ورىتىنەي رېڭاۋ بىتىخەوسەلەيىيەوه ورد ورد شەقامەكانى دەبپى و دلى لە نيوان بەرداشى گرفتى بىتكارى و زيانى تەنييايى وغۇربەتدا تولبۇوه. بۇنى قاوهخانەيەك ئارەزووى قاوهەيەكى گەرم وشىرينىنەن ئاپارىتىكى دايەوه گىرفانى بەتالى زىرىكەي لە ئارەزووى هەلسان و دەمى حەزەكانى نۇوقاندو وەلامى ئارەزووەكانى خۆى دايەوه.

(قاوهەيەك (٤) ماركە و خواردنەوەشى بە تەنيا تامى نىيە!) ملى رېنگەي گرت و تا لە قاوهخانەكە تىپەپى ھەواي ئەو ناوەي هەلەنەمژى.. بەدەم رۆيىشتىنەوه خۆى بە باخچەيەكدا كەركەدو لە سەر كورسىيەك دانىشت. لەناو گرفت و حەز ئارەزووەكانىدا گىنگللى دەدا.

(چى منى بەم ولات و كۆمەلەوه بەستۆتەوه؟ و ا تەمەنېتىكە لەم شار و كۆمەلەدا دەزىيم ، ھاوريتىيەكم نىيە غەمەكانى لەتەكدا تاوتۇي بىكتات.. دۆستىيەكم نىيە دەستى ئازارەكانى بىگرى و كەمييەك تۈزى غۇربەت لەچىركەكانى زيانم بىتەكىنىي.. لەشارىتىكدا دەزىيم دانىشتوانەكەي يەك مليئەنە و كەچى من وەك لەبيابانىتىكى چۆلەدا بېتىم تەنيام، ھېننە تەنيام گەر لەبەر خۆمەوه قىسەنەكەم بەمانگى وشەيەك لەزارم نابىيىستم. ھەروەك سوالىكەر، چەندىن جار زەردىخەنەم كەردووه بەكليلى

په یوهندی و به رووی خەلکی ئەم شارەمدا پژاندۇووە كەسىك
وەلامىكى بەسۈرى نەداومەتەوە ؟ ھەموو كەسم خۆشەدەي كەچى كەس
نېيە سۆزىكىم بىراتنى . من حەزم بە يارمەتى ھەموو كەسىكە كەسىك
نېيە لايەك لە نەگبەتىم بىكاتەوە . لەم شارو و لاتەدا ھەست بە دەعبا
بۇونى خۆم دەكەم نەك مەرۆف .)

دەستىكى بە رۇويدا هيئناو وىتىنەي رۇخسارى لە ئاوىتىنەي ھەستىيە وە
ھىننایە بەرچاوى خۆى .

پوویەكى زىبكاوى قوپياو .. جى زىبىكە كۆنەكانى لە كونى كۆمەلە
بىزمارىتكى ھەلکەنراوى تەنەكەيەكى خۆللى ژەنگاوى قوپياو دەچى،
چاۋىتكى كزو چاۋىلەكەيەكى قەبە، لووتىتكى قۆقزو خوار، پىستىتكى
قاۋادىيى و سەرۇقزىتكى ماش و بىرنجى ، تەمەننېتكى (٤٠) سالەيى،
لەم كۆمەلگا بىرۋەتلىكىم زىباتر .. ئۆف دايە گىيان .. تەننیا ئافرەتىكى
ئافرەت دەبىن ؟

ھەناسەيەكى قووللى ھەلکىيشا و سەيرىتكى راست وچەپى خۆى كرد .
كىن گوتى لەدەنگى دەرروونى تۆۋە ؟ كىن ئاگاى لە حەزى سوتاۋى
رۆزى داتەپىسى تۆۋە ؟ لە و لاتىش ھەر داما و بۇوم، كەسىك نەبۇو
سۆزىكىم بىراتنى لەدایكىم زىباتر .. ئۆف دايە گىيان .. تەننیا ئافرەتىك
بۇويت باوداشت پىيدا دەكىردىم و خۆشەویستىت دەدامى .. چەند
مىھرەبان بۇويت .. بىزىت لە زىبىكە تەقىيىو زەردو وشك
ھەلھاتووه كانى رۇوم نەدەكرەدە . ئاخ ئەم زىبىكانە چۈن لەو رۆزەوەي
حەز لە دەلماجەكەرەي كەرددۇوە وەك پۇلە زىرددەوەلەيەك لە رۇوم ئالاًون
و ھەر رۆزە چەز لە لايەكم ھەلەتسەتىن . ئۆف دايە گىيان چەند خۆش بۇو
كەپىت دەوتم :

(كۈرم خەفھەت مەخۇ، نىشانەي بالق بۇونتە، ماواھىيەكى تر پىستى
پرووت ساف و جوان دەبىتىھە و ..)

ئاى دايە گىيان، نەتەھازانى ئاسەوارەي ئەم زىبىكانە چۈن رۇوم سەقەت
دەكەن .. لە دوا كاتى مال ئاوابىي و سەرەھەلگىتن و سەفەرى بىن

هیوایشدا بwoo ، چون شه و بوی خوشکم برینداری کردم ، له ترسی ئه و هدی رووی زیبکاوی نه بین ، له جیاتى ماچ و باوهشی خوشکانه‌ی ، ته نیا سه‌ری په نجه‌کانی خسته دهستمه‌وهو ئاگام لئی بwoo ، دوای ئه و ته و قه ساردو سره قیزابویه‌شی به شه‌رم و دزبیه‌وهو سه‌ری په نجه‌کانی به کراسه‌که‌ی سپری . مانگئ سالئی .. دووان . سیان ، رۆژانه لهم شارو ولاته‌دا ته نیام .. ئاخ خوایه بۆ وام لیهات ! چ چاره‌نووسیک بwoo !! وا ببوم به (٤) سال و بیه‌اوسه‌رم .. بئی منالئ .. بئی غەم خۆرم .. بیتکارم .. بئی لاندیه‌کی گەرمم .. بئی هاوریئم بئی نیشتمنان و دورو له هەموو شته خۆشەکانی زیانم . ئەمە زیانی ئەوروپا یاه ! ، خواردن نووستن .. نووستن ، خواردن و چوار دیواری ژوورەکەم و تەلەفزیونیک و کۆمەلئی په رتووکی کۆن .)

قولپی گریانیکی سەخت وەک بورکانیتکی به جوش دەروونی داگیرکرد . پیش ئەوهی هەزازەکەی بگاتە لوتکەی چاوه‌کانی ، ناخى تەقیه‌وهو قورگ و دەروونی گەرم داهات :

- کىن ھە يە لهم دنیا یەدا منى خوش بويت ؟

- كەس .... !

ئاخ .. يەك كەس هە بwoo ئە ويش ، بیئەوهی بۇنى دواهەناسەی ھەلمژم مرد .. ئۆف دايە گیان چەند مەھەبان بوبويت .. منيش چەند سپلە و خۆپەرست ببوم وام دەزانى ئەوروپا گرفتەکانی زیان و زیبکەکانی رپووم ساریز دەکات و وەک مروۋەت تىيم دەروانن و دەبىم بەخاوه‌نى ھەموو پیویستتىيەکانی زیان .

- بەجىتم ھېشتى لە كاتىيىكدا دەبوايە تا دوا ھەناسەت لەلات بوبمايە . دىمەنی دوا دىدارى و مال ئاوى لە گەل دايکيا ھانىيە ياد و چاوه‌کانى نوقاند .

- كورم بۆ كۆي دەرووبيت ؟

- نازانم دايە گیان !

- ئەم سەرەھەلگرتەن و كۆچە بئى سەرەشىزىنە بۆچى ؟ كورم ئارام بگەرە ..

خوا گهوره‌یه .

- دایه گهوره و بچوکی خوا گرفته کان چاره‌سنه‌رناکات! . لهم وولات‌دها سیاسیه قاچاخچیه کان و بازرگانانی چهنگ حومک دهکنهن . ئیره شوینی زیان نیه! .

چاوه‌کانی زیاترکرده‌وه .. سه‌ری له‌سه‌ری دایکی نزیک کرده‌وه :
- دایه گیان، تا ئه‌مانه لهم وولات‌دها همناسه بدنهن، ئه‌م بازارو مهزادخانه خویناویه هه‌ر ده‌میتی! .

- بۆ کوئی؟ !

- خۆشم نازانم .. بۆئه و شوینه‌ی وەک مرۆڤ لیئم ده‌پوان .. بۆ شوینیک بونی وونی خۆمی تیاب‌دۆزمەوه، یانی ئازادبم . دایه گیان مرۆڤ که ئازاد نه‌ببو وونه . وونه له‌خوودی خۆی، له کۆمەل، له‌سرورشت، له بون، له هه‌مووشتیک، پەنگە لیئم تینه‌گەیت، وەلی ئەمە گرفتى منه . من نامه‌ویت به ناموی و وون بون بمرم . من نامه‌ویت پرسیاره‌کانی زیانم له میشکمدا کەروو هەلبھین . ، لیره پرسیار حومکی چەقۆی له‌سەره، دەرقم بۆ شوینیک خۆشم نازانم کۆتیه . وەلی دەبى لیره جیاوارزی، چونکە من بەدوای ئەلتەرناتیفدا دەگەریم، ئەلتەرناتیفیک کەخۆمی تیا بدوزمه‌وه، وەک مرۆڤ، ئا وەک مرۆڤ، نازانم چیم بەسەردی، دەبى بپرم، ئەمە سونه‌تى زیانی منه، دلەم دەتەقى قىسىمه‌کەم، میشکم دەجەمى پرسیار نەکەم .

- کورم له وولات‌انی غەربىي زیان ئاسان نیه .

- دایه گیان راسته دەشى زۆر سەخت بىن، وەلنى تاقه ئەلتەرناتیفە بۆئەم زیانە زوخاوبىيە .

ئاورىتىکى بەچواردەورى خۆبىدادا يەوه :

(گەيشتمە ئەوروپاش كەسيك حسابى سەگىيكم بۆ ناكات .)
چاوه‌کانی پې بون له ئاو.

(دەبى بگریم تا دەرروونم ئاسوده بىن، دەگریم تا دوا تنۆكى فرمىتىك وشك دەكەت.. دەگریم و دەگریم، ئاخ گريان چۈن بۇ بە بەشىك لە

به‌رنامه‌ی ژیانی ته‌نیایی و نه‌گبه‌تیم!! ئیمشه‌و چی بکه‌م؟ له‌گه‌ل کیدا
بدویم؟ به‌ته‌نیا چیم لئی دی؟ له کوتی؟ له نیوان چوار دیواری
ژووره‌که‌مدا، له به‌رام‌بهر تله‌فزیونیکی بی‌دنه‌نگ و وینه
هه‌لواسراده‌کانی هاورتیانی شاردا!!)

له‌پی دهسته‌کانی له‌یه‌ک خشاند و له‌پی دهستی راستی یه‌کالاً کردوه‌وهو
به‌رام‌بهر پووی خوی رایگرت و وهک له‌ته‌ک هاپرازیکیدا په‌یقشی
که‌وته په‌یقشین لگه‌ل دهستیدا.

(تاكه‌ی گپی روح‌داده‌مرکينيته‌وه؟ ده‌زانم تاوانی تو‌نيه؟ توش
حه‌زت ده‌کرد دلی په‌نجه‌کانت گوپکه‌ی کيرژوله‌یه‌کی ناسکی ختوکه
بدایه، شلکه‌ی نه‌رموله‌ی مه‌مکی قه‌یره‌یه‌کی گپاویت له مشت
بگرتایه. ده‌زانم روح‌حت وهک روح‌من تینوی بونی توکی بنباخه‌ل
وبه‌رسویه‌لاپی نافره‌تیکی خرپنه. ئه‌ی وايه تو، پارچه‌یه‌ک له‌منی، تو
جوگه‌یت و ته‌زووی حه‌ز ده‌رژتنيته روح‌مه‌وه. ده‌بیچ چ تامیکی هه‌بی،
دوولیتوی ناسک و ناوده‌میکی گه‌رم بوت بمثی؟ ئا، دلی په‌نجه‌کانت
بمثی!

(نازانم له ژيانما نه‌مچه‌شتوه، ده‌بیچ مژین تامیکی زور ئاگراوی هه‌بىن
؟ بويه وهک له فيلمندا چه‌ند جاري بىنیومه، پیللوي چاوي بیاواو قورس
ده‌بیچ و ئه‌ستوی حه‌زی ده‌چه‌میتني و روح‌ئارام. جيیگه‌ی ته‌نیا،
ژوروی ته‌نیا، بيري ته‌نیا، هه‌ناسه‌ی ته‌نیا، تلى ته‌نیایي. ئاخ....
ئاي ته‌نیایي! ده‌بیچ ئیمشه‌و ئه‌و سکرتيیره قثر زه‌رده شوخته چون
بىش؟. كى ئمو له‌شه نه‌رم و نوله‌ی به رووتی له باوهش ده‌گرى و له‌گه‌ل
قریوه و سریوه‌ی ورده ماچدا، تل به‌مو ناسکه ده‌داو ته‌رایي ليتوه
قاوه‌بیه‌کانی هه‌لددمثی؟. ئه‌ی خواي گهوره ده‌بیچ له زېر ئه‌و بلوسه
ره‌شمده‌وه چ جوته مه‌مکنی خویان حه‌شار دابى؟. چ به‌خته‌وهریک ئه‌و
گزیکه په‌مه‌بیانه‌ی ده‌مثی؟. يان كوريتکی وهک خوی قۆز و جوان وروو
ناسک و بىن زېیکه‌یه، يان به‌ريتوبه‌رېتکی پىرى ده‌وله‌مه‌نده. ئاي
ژيان.. واچه‌ند ساله لهم ولاته‌دا ده‌ژيم، نه له‌شىيکى بارىكى له باوهش

گرتووه، نه گۆپکەيەكى پەمەيمى قىزىھەدىكىم مىشيوه، نەھەناسەھى سنگى نازدارىكەنەناسەمى بۇن خۆشكىردوه .

جارىتىكى ترسەيرى لەپى دەستى راستى كرد و نەھەناسەيەكى ھەللىكىشا: (تاکەي دەبىتە ھاوارىي حەزەكانم؟ ئەي ئەندامى لەشى كەسىتكى نەگبەت؟. تەمەن زۆر بەخىرايى دەپۋا و من ھەر لە جىيگەي خۆم. لە گۈبەتىدا چەقىيۇم و هىچ ھەنگاوىكىم بەرەو پېشىھەو نەناواه. هىچ گۆرانىتكىم بەسەردا نەھاتووه، لە سېپى بۇونى مۇوەكانى سەرم و قۇياوىيى پۇوم و كىزى چاوم و تەمەنلى زۆرم زىاتر. كوا بەختىيارى؟ لە چ كۈنچىتكى ئەم ژيانەدا خۆت و نىكەردووه؟. بۆلۈم ياخىت؟ چ تاوانىتكىم كەردووه و اپۇزىگار سزام دەدا؟. ئەم ھەمۇ نەگبەتىيە بۆچى!!.

ھەزارى، بىتكارى، تەنياايى، غورىبەت، سەرەتاي ھەمۇ ئەمانەش، ناشىرىنىي و پۇويەكى زىبىكاوى (. . . . .)

سەيرىتكى ئاسمانى كرد و وەك لەتەك خوادا بېھىقى:

- ئەمانە بۇ.. ئەي خواي گەورە؟ .

- بلىي خوا ھېنى؟. ئەگەر ھەبىن و درووستكەرى بۇون بىن، كەوانە خوا تاوانبارە بەرامبەر بەم ھەمۇ نەگبەتىيانەيى من؟. نە دەبۇو ئەمۇ نەگبەتىيانە پىتچەوانە بۇونا يان كەمتر؟. نەدەبۇو كەمېك لەجوانى ئەو سكىرتىرەت قارسېكىدايە و بتدايە بە من؟، گەر تو دادوھرى؟. ئەمۇ واناسك و نازدار دروست دەكەيت و منىش بە پۇويەكى زىبىكاوى و قەللىبەوه؟. بىرۋا بىكەم خوا ھېنى؟. گەر ھەبىن لەم دەريا خوبىنە رېۋاوهى؟. ئەمەم مەرۆش، چۆن بىتەنگ دەبىن؟! ئەم ھەمۇ بىتكارى و بىسېتىيە؟. ئەمەم ھەمۇ نامەرقا يەتى و تاوانانە بۆچى؟

ھەلۋىستەيەكى كرد و وشكە پەشىمانىيەك دايگىرت:

واز بىتنە.. تو دەرەقەتى بىتكارى نايەيت.. ئافەرەتىيەت بۇ رام نايەت چ جاي زۇران گىتن لەگەل خوادا! . بېرات پىتىيە يان نا، بۇونى ھەبىن يان نا، چارەسەرى كېشەئى بىتكارى و زىبىكەكانى رووت ناكات.. كېشەئى تو كېشەئى بۇون و نېبۇونى خوا نىيە؟ كېشەئى بىتكارى و تەنياايى،

کیشە و نهگەتى رەقح و بىن ئافرەتى و غورىبەتە) .
 زرىكەيەك لەمېشکى داو بەرى چاوهەكانى لىيەل بۇون.. لىيەل بۇون تا
 تارىكايى داھات.. وەك تەزۈوى سەھۆلەويىك خۇتنى لمشى بەناو
 رەگەكانىيا تىيەدەپەرى.. دەمۇو ئەندامانى لەشى كەوتتە لەرزە.. لەناكاو
 دەنگىيىكى نامۇ لە كونە گوئىكانىيە وە خزايدە كاسەمى سەرى و
 هازەھازىتكى مېشکى گوشى.. لە تاواندا ھەردوو گوئى بەپەنجەكانى
 دەستى ئاخنى.. تادەھات هازەھازەكە توندەتىدەببۇو.. كاس بۇو.. سەرى
 كەوتە خولانەوە.. لە تاواندا بەھەر دەولەپى دەستى سەرى جەراند
 و سەرى بەناو كۆشىيا شۆركەر دەوە.. تاسا.. گىيژەلۇكەيەكى بارىك لە¹
 قولايى ئاسمانەوە بە تىيىزى بەرەو زەۋى كشا وزۇر بەتونىدى بەدەورىا
 خولايەوە وەك پارچە كاغەزىتكى تەنك لەسەر كورسييتكە ھەلى گرت
 و بەرەو قولايى ئاسمان فەرەندي وەھەللىلوشى.. هاوارى دەكەرد كەس
 گوبىن لەدەنگى نەبۇو.. خۆزى رادەپسکاند و لە باوهشى گىيژەلۇكە كەدا
 خولى دەخواردو بەرەو قولايى ئاسمان دەكشا.. كشا.. كشا تا لەزەوى
 دۈوركەوە.. لە قولايى ئاسماندا چاوهەكانى كرائەوە ، هازەھازەكەى
 مېشکى نەما و بەچواردەورى خۇيدا دەپروانى.. وەك لەناو
 پەپەر و شاخى دەبىنى.. بەرزىبۇوە تا دورگە و ئۆقىيانوسەكانى بە
 پۇونى لەيەك جىيادە كەر دەوە.. ھەرچى ئەو نەخشانەي لە قوتاپخانەو
 وانەي جوگرافىيەدا بىنى بۇونى لە قولايى ئاسمانەوە بىنى.. (ئەو
 نىيۇد دورگە جزمە بىيەكەي ئىتالىيە.. ئەو دورگەي بەريتانيايە.. ئەو
 ھېئلە درىيە دەبىن شورا بەناوبانگەكەى چىن بىن.. بەرز بۇوە بەرز بۇوە
 تا تۆيى زەۋى بەرەش و سېپى بىنى .

ئىيىستا لە ئەمەركىا شەوە ، بۆيە نىيۇد زەۋى رەشە و نىيۇد سېپى.)
 تۆيى زەۋى لە بەر چاوى بچوكتۇر بچوكتۇر دەبۇوە تا وەك خالىتكى كال
 لە بەر چاوى وون بۇو.. فيشكە فيشكى بەر دە ئەستىرە كان بەلايدا
 تىيەدەپەرى و زراوى بىردىبۇو.. گىيژەلۇكە كە خۆزى بە قولايى گەوالە

ههوریتیکی سپیداوکرد ورده ورده خاو بووهوه و لهسهر پشتی کۆمەلە
ههوریتیک به ئەسپای فریتىرا. گیئرەلوكەکەش له قولایي ههورەكاندا
بەھیمنى توايەوه .

بەترس ودلە لەرزەوه لهسەر ههورەکە دانىشتىبوو. قاچەكانى
درېزىكىدبوو. جولەو هەناسەئى لە خۆپپىبوو. ترس سەرتاپاي جەستەئى
داكىركىدبوو. ها ئىستا ها توزىتىكى تر ههورەكانى ژىرى دەترازىن و
دەخزتىيە خوارەوه و هەپپروون بە هەپپروون دەبىن .

(رەنگە هەر بەئاسمانەوه قەل و دالەنجنەنچىم بىكەن.)
بەئەسپايى و ترسەوه ملى بەملاولاي خۆيدا جولاند، تاچاوى بىرى كرد
رۇانىيە چواردەورى. لە قوولايىيەكى سپىي بەولولاوه هيچى ترى
نەدەبىنى . نە جرييەي بالىندەيەك ، نە ھازەھى جۆگە ئاوييک نە فەرى
ئۆتۈمۆبىلىك نە سرپەي پىتى پىبورىتىك ، نە شەمالتى ، نە گەرمماو نە
سەرما.. كش و مات ، بىن دەنگى و تەنيايى . تەقەي دانەكانى خوى
دەبىست ترس هەناوى لە بەر بىرىبوو . بە ئەسپايىيەكى ترساويەوه
كەمېك خۆي جولاند و لەپى دەستىتىكى بەسەر پشتى هەورەكەدا
خشاند و هەستى بە نەرمۆلەيەكى لۆكەيى كرد. بە پاژنەي پىتىيەكانى
ھەورەكانى ژىر پىتى جولاند.. جارىتىكى ترسەيرى پاست و چېبى كرد
و هيچى نەدى . بە ترس و بەئەسپايىيەوه هەستايە سەرپى و جى
پىتىيەكانى تاقىكىرەدە . هەنگاۋىيىكى كورتى نا ، جارىتىكى تر
بەچوارددورى خۆيدا روانى ، نە هيچى بىست و نە هيچى بىنى ،
تەنيايى و چۆلى و كش و ماتى ناوجەكە هەرەسى بە توان و ووزەى
ھېتىنا و ترس و بىن هيوابىي دايىگرت .. چەند هەنگاۋىيىكى نا :

(لە كۈيەم؟ نازانم . چاودەكانى ئاوى تىزا ، هەستى بەداماوى و
نە گبەتىيەكى قورس دەكىد . چۈن گەيشتمە ئىرە؟ نازانم ... چىم
بەسەردىن!.. نازانم، ئاي دايەگىان ئۆف باوکە رۆ .

(نووکە نوکى گرييان و بىتچارەي و ترس و تەنيايىي هەرەسى بە تواناي
هانى . نوکە كان بۇون بە قولپەي گريانىتىكى بەكۈل و بەدەنگىيەكى بەرزا

و گپو نهشاز دهیشیران . لەناکاو وەک پیرمەگروونى سەرتاپا سپى
چلەي زستان ، شاخە هەورىتكى سپى بلند بەرامبەرى دەركەوت ،
لەپشتىيەوه ، چەپكە تىشكىيەكى رەنگاورەنگ دەدرەوشانەوه ،
بەينىنيان دلخۆش بۇو .

(دەبىن لەو ديوئەو شاخەوه ئاودانىيەك ھەبى ؟ پېتەچى شارىتكى پې
گلۆپ و چراخان و قەلە بالغ بى ؟ .

(لە خۆشى شاخى هەور و روناكىيەكەي پشتىيەو ، ترسى رەچونى
ھەورەكانى ژىر پىتى لەبىر چۈوهە .. بەھەنگاوى خىتاراي بەسەر
ھەورەكەدا ، بەرەو روويان ھەنگاوى دەنا ، چەند ھەنگاولىيان
نىزىك بكموتايەتهو . ئەوەندە رۇوناكى و شاخە ھەورەكە
دۇوردەكەوتتەوە ، چەند ئەم خىترا بوايە ئەوەندە شاخە ھەورەكەو
روناكىيەكەي پشتى خىرا دۇوردەكەوتتەوە .. ھەلۋىستەيەكى كرد و
ئاوارىتىكى لە دواوه دايەوە . سەيرىتكى شوين پىتىيەكانى خۆى كرد ،
ئاساوارى شوين پىتىيەكانى خۆى نەدى ، وەك لە دەشتىتكى تازە بە
بەفردا پوشراودا بىن وکە هيچ درىنە و بالىندەيەكى پىادا نەرقىشتبى .
ئەو ناواچەيەدا دەبىنرا .. ھەر لە شوينى خۆيەتى ، نە بىابانە لە
تىنۇتىدا بخنكى و نە جەنگەلە لە درىنەبەك بترسى .. ، ھەستەكانى
وەستابۇن . نە تىنۇي بۇو نە برسى ، نە سەرما و نە گەرما ..
پىتدىنگى ناواچەكەو تەننیاىي توقاندبوسى . لە گريان و قىيىھەوا
زىاتر هيچ توانايەكى ترى نەبۇو . تەننیا دەنگى خۆى نەبى هيچ
دەنگىتكى ترى نە دەبىست . لە داخاندا دانەويەدۇ بە چىنگ كەوتە
ھەلکەندنى ھەورەكانى ژىر پىتى .

(مردنم لەم ژيانە باشتىرە .. با بىرم ، بخزىمە خوارەوە ھەپرون
بەھەپرون بىم .)

چەند ھەوري ھەلددەكەند ، ئەوەندە ھەور دەچۈوه شوينى . لەمەش وەرپز
بۇو .. بە چىچكانەوه دانىشت و سەرى خستە نیوان رانەكانى و بەكۈل
گىريا .

(ئاخ خوايەگيان ، ئەم نەگبەتىيە چىيە وا داماوى كردووم.. كەسيتىك
نېيە دلى بەمن بسوتنى .

كروزايىهود ، تا لەگريان و هەنسىكى خۆى بىزار بىوو. لەناكاو دەنگىتىكى
ناسكى روح ئاسوودەكەرۇ پشودەر ، بەشىتىوه شەپقلى رەنگاورەنگى
جوان ، لە پشت شاخە ھەورەكەوە پەخش دەبىوو.

- تۆتەنيا نىت !

پاچلەكى و سەرى لەناو كوشىدا دەرھىندا واقى ورما. چاودەكانى زەق
بۇون ، دەمى بە سەرسامىيەوە كردهو و بەورىايىهە گۈي قۇلاغى
دەنگەكە بىوو. دەنگىتىكى ئارام و ناسك كە لمىيانىدا دەنگى واخوش و
پېرنۆتەي نەبىستىبوو. لە يەكەم ساتى بىستىتىيەو عاشقى بىوو .
(ئەم دەنگە چەند خۆشە نە دەنگى پىاوە نە هي ئافرەت؟!

هاوارى كرد و بەپرتاوا ھەستايىه سەرىپى :

(تۆكىيت..؟ لەكويتىت ...؟ چاوت لە منه ؟ بە قوربانت بىم فريام
كەوە وا خەرىيكە بەتەنيا شىت دەبىم ، من لە كويىم ؟
وەلامى پرسىيارەكانى نەدرایەوە و بىتدەنگى ناوجەكەى خنکانىدبوو ،
ئەميسى لەچاودەرى وەلامىتىكى دلخۆش دابۇو ، پاش كەمېيىك دەنگەكە
ووتى :

- من خوام.. لە ھەموو شوينىتىكەم.. لىيەرم لەسەرزەۋى ، لە ئاسمان لە
ھەموو كون وقوژبىنىكى ئەم بۇونەدام .

بە بىستىنى وشەي خوا ھەموو جىستەي هاتە لەرزاين و ترسىن ھەناوى
ھەلتەكان و ناودەمى وشك ھەلگەرا. سەيرىتكى لەش ولارى خۆى
كە دەستىتىكى بەخويتىدا هيتنى .

(من مردووم ، ئەمە رۆزى قىامەتە و بەرامبەر خوا وەستاوم ؟ كەي
مردم..؟ چۈن مەرمىم ؟ .

دەستى بى دلى بىد :
(ها دلەم لىدەدا....لىدانىتىكى زۆر خىراش !)
وەلامى لە روناكىيەكەوە بەرزيزۇد :

- تۆ نەمردويت.. کاتت ماوه! خوپىن پەربىيە رووى و سورەلگەپا
- (خۆ من هيچم نەگوت، پرسىيارىك بۇو و لەدلى خۆمدا كردم ! . جارىتكى تىرىشەپۈلى رۇوناكىيەكە پەخشىبو و تى:
- منى خوا ئاگام لەھەمموھەست و نەست و هەلس و كەوت و بىيركىرنەھەيەكى ئېيەھە مەرۆقە . لەتساندا ناودەمىي ووشكەلگەپا بۇو، لەجيڭەي خۆي مۆلەق بۇو، ملى لەنىيۇ لەشيا شاردبۇوه. بە رېز و ترسەوە بۇ پىشەوە نوشتابۇوه و دك شەقىشەقە دەلەرزى .
- ئەي خواي گەورەو مىھەربان چىت لەمنى كەساس گەرەكە و بۆمنت هېيناوه بۇئىرە؟ .
- زۆر دەمييکە دەكۈرۈزىيەھە.. زۆر دەمييکە لە زۇورە تەنبايىيەكە تىدا دەچەوسىيەتەھە.. زۆر دەمييکە بەسەر وىنەكانى دايكتىدا دەگرىت و يادگارەكانى كورستان دەتسوتنىنى و تاسەي ھاورىتكانت دەكەيت .
- لە زۇورەكەشمدا ئاگات لېيمە چى دەكەم و چى دەخۇم؟ .
- من كە لە هەممۇ شۇيىنېكى ئەم بۇونەدا بىم دەبى ئاگام لەھەممۇ مەرۆق و زىندەوەرەكانى سەر زۇوي بىن! تەرىق بۇوه، ئارەقىيەكى تەنك لەشى داگرت، سەيرى لەپى دەستى پاستى كرد و لەشەرماندا خىتىيە پشتىيەھە .
- دەستەكانت مەشارەوە، شەرمەكە، ئەم نەگەتىيە ئافرەت يان پىياو ناچارەكەت بۇ ئارامكىردنەھە گېرى ئارەزووەكانى پەنا بۇ بەرى دەست و دلى پەنجەكانى بەرى ئەمە زولىمى كۆمەلى لېكراوه .
- خواي گەورەو مىھەربان بۇچى منت هېيناوه بۇئىرە؟ .
- زۆر دەمييکە بۇ دايكت دەگرىت؟ .
- راستە گەورەم، ھاتنى من بۇ ئىرەج پەيوەندى بە خۆشەويسىتى دايكمەوە ھەيە؟ يادى بە خىير زەمانىيەكە مەرددووھ! دەستى شەقاوم، شەرمەزارم بەرامبەر بەمىھەربانىيەكەي!

- بهمه بهستی دیداری دایکت تو گه یشتوویته ئیره!
شاگشه بمو به ههر چواردهوری خویدا سه مای ده کرد.
- یانی ده توانم دایکم دوای ئهم هه مکه ساله جاريکيتر ببینمه وه؟
- بهلئي..
- بهرهو روناكيه که هنگاوی ناو له خوشياندا ده تريقيا يوه هه لد پهري و
هاواری ده کرد.
- به چواردهوری خویدا ده خولا يوه و هه لد به زيه وه
(دایه گیان له کويتیت؟ دایه له گه لخ خودا قسه ده کم .
- (خوا دنه کي هه يه ورنه کي نيه ده بی خوا چون بی؟ جوان بی وه ک
ئه و سکرتيره قژ زرده يان جوانتر؟ . بیگومان ئه و بتوانی ئه و سکرتيره
جوانه دروست بکات ده بی خوا چون بی؟ خوزگه ده بیني !
- ئهی خواي گهوره تو گه وردي خوت با بو ساتيک بچركه يه ک با
بتبيينم له کويتیت؟ هه رياست ده که ن ، که س نازاني رنه ک وقه باره و
وبننهت چونه ، رېيگه م بدہ بامن يه که م مرؤف ب بم بتبيين ! .
- تو ناتوانی من ببیني ! له هه ممو شويتنيکم ، من روناكيم . تيشكم ،
تيشکى هىچ زينده و هرئ ناتوانی لييم نزىك بکه ويتمه وه .
- روناكى؟ تيشک؟ بویه له شهودا ئه و هه ممو تاوان و دزى و کوشتن
و زولم و زوره ده کرى؟ .
- شهودو پۇز بۆمن وه ک يه که ! .
- پرسيا رېيکى دووسەر له دوروونيا وه ک قارچك هەلتوقى!
- بېكەم يان نا؟
- لە تەھە كردن و رېتكختنى پرسيا رەكاندا بمو .
- ئه گه روناكىت و له شهويشدا ده رده که وى ، چون ، شه و تاريکى
نا رەويتە وە؟ .
- من تەنبا سەرەتا ترين نهينيە کانى خۆمم ئاشكرا كردووه ئىوهى
مرؤف يەكترى دەخون . درۋەدە كەن تاوان ده کەن ، بهناوى منه وە
شەرەدە كەن

- قوريان خه جاله تم، تؤيه، ليم ببوروه پرساريکى نابهجى بولو، دهزانم
تهنیا پيغەمبەرەكانى خۆشە ويستى به رېزتان نھيئينىه كان دهزانى، خۆ
من پيغەمبەر نىم دەرگاي نھيئينىه كانتىم بۆ بخەيتە سەرپشت تؤيه
خوايىه بىمېھ خشە ، تؤيه .

- پيغەمبەرە كانىش هەموو نھيئينىه كان نازانى ئەوانىش هەرىيەكە لە¹
كات و شوينى خويدا وەك هەموو مەرقەكانى ترى سەر زەۋى دەسەلەتى
دنسيايان بۆ مەبەست و بەرزەوەندى و ئارەزووەكانى خۆيان و خاولو
خېزان و خىلۇن و نەتەوە بەكارھيئناوه .. ئەوانىش وەك هەموو مەرقەكانى
تر لە رۈزى دروست بۇونىيانوھ تا مەرنىيان لە ئېزىز تاقىكىردنەوەي
مندابۇن، لە زۆر ويستەكانى من لاياداوه، بۆيە هەموو تواناو
نھيئينىه كانى خۆمم لا نەدرکاندوون .

تا خوا زياتر بدوايە ئەم پرسىيارى زياترى لا دروست دەبۇو.
پرسىيارەكان ناومىيىشكى جەراندبوو، ئەوپرسىيارانەي لەو رۈزەوەي
ئىسلامى لەدایكە نەخۇيندەوارەكەيەوە و درگرتىبۇو لاي
كەلەكەببۇون. ئەم عاشقى پرسىيار بولو، ئەو پرسىيار نھيئينىانەي
دىنه كان رىش پان و مەلاكان تابۇ و بەھەيانىكىردوه .

- دەيىكم فرسەتەو خوايى مەزن بەمنى كەساسى بەخشىبۇو، كەس گوئىي
لىتىنیيە، نە كۆلکە مەلاكان نە ئىسلامە سىاسىيەكان،، بۆ نەيىكم؟
نەكەس تۈرە دەبىن نەخوايى گەورەش زویر دەبىن. خوا وەك ئەم كۆلکە
مەلايانە نىيە. مىھەربانە، ئا دەبىن بىيىكم ئەوپرسىيارانەي زمانمانى لال
كەردووه، هەنگاوهەكانمانى ئىفلىج كردۇوە. دەبىن نھيئىنى و جىاوازى
لەنیوان خواو پيغەمبەران و ئايىن دا ھەبىن، بۆنا؟ خوا ئەوەندە
مىھەربان بىن ئەو شانسىي بەمن بەخشىبىت و منى گەياندېتە ئېرە بۆ
نەيىكم؟ دەيىكم.. بىرواناكەم زویر بىن؟ ئا دەيىكم و هەموو سزايدەكى
خواش لە سەر سەرم، چونكە دهزانىم خوا لە سەر راستىيەو راستى خۆش
دەويت ئا بۆنا ؟

كام پرسىيار لە پىشەوە بىكەم ؟

- ئەی خواي گەورە و مىھەبانم ، كام پىغەمبەر خوشەوپىستى تۆى بەرىزە و بەثارەزۇو وپىستى مىھەبانى تۆى گەورە ھەلسۈرۈۋە ؟ عيسا ، محمد ، موسا ، زەردەشت ، نوح ، ئادەم ، ئىبراھىم ؟ ؟ ؟

- نوح رزگاركەرى مرۆژ و زىنده دەران بۇوه ، خوشەوپىستىمە . زەردەشت عاشقى پاستى يە و تائىيىستاش لە پانتايى بەھەشتدا بەدۋاي حەقيقەتە وونبودكانى بۇوندا دەگەرى ! ئەم مرۆقە زىنگ و ياخىيەم زۆر خوش دەۋىت .

- ئەي ئەوانى تر ؟

- ئىبراھىم (صفا ازرا) لەو رۆژەوە چاوى هيئىزى بىنىن و مېشكى تونانى بىركردنەوە و زمانى دووانى پەيدا كەرد ، عاشقى جوانى سروشىتى هەورامان و نىشتمانەكەى بۇو ، ھەمېشە ئەو پرسىارەلە خۆ دەكەد ، كى دروستكەرى ئەم ھەمۇ جوانىيە ؟ چۈن پارچە دارىيەكى تاشراو ، بەردىتكى ھەلکەنراو ، دەبى خواي ئەم ھەمۇ شتە جوانانەبى ؟ ھىشتا لەھەرەتى جوانىدابۇو ، يەكەم سەرەتاي شۆرشى لەخۆى و ژورەكەى و خىزانەكەيەوە دەستى پېتىكەد .

لەشەويىكى زستانى سەختى هەوراماندا ، لەبەرچاوى دايىك و بايى و خزم و كەس و كارى بتى ژۇورەكەى خۆى شىكاند و خستىيە زۆپاى ناواھەرەستى ژۇورەكەيانمۇه .

فەرمۇو دايىه فەرمۇو بابۇ ، ئەوھە خواي خۆم سوتان ! بىزانن چىملى دەكەت ، ئەم بىنانە خوانىن خوا سرۇشته ! تا تەمەنى زىاتر بوايە پرسىارەكانى زىاتر لاي كەلەكە دەبۇون ، بالا كەلەكەت ، ناوشان پان ، مسو رەش ، چاوقاوهىي باززو ئەستور ، دلەفاوان ، بۇو بە فرىشتەي ناواچەمى هەورامان . ھەركەسىيەك پىپۇپىستى بەكۆمەك بوايە يارمەتى دەدا ، ھەركەسىيەك نەخۇش بۇويا دلەنەوايى دەكەد ، قىسەكانى ، ئامۇڭارىيەكانى بۇنى ، خوشەوپىستى مرۆقىلى ئەدھەت . لەكاتى بىتکارىدا دەچوھ بىن دارگۈزىتكى باوهش پان و چارۆكەيەك نان و چەند دەنكە ھەنجىرىتىكى شىرىنى دەبردو بىرى لەبۇونى هيئىزى

هەلسورینەری ئەم بۇونە، شىرىنى ئەو دەنگە ھەنجىرانە دەكىدەوە،
بىرى دەكىدەوە دەيپىست نەتەوەكەى لەنەگىھەتى و گەوجى رېزگار بىكەت
، چۈن پارچە دارتىكى داتاشراو بەردىكى نەخشىنراو دەپى بەخوا ؟
(ئەو بتانە چۈن دەتوانى ، ئەم نىشتمانە جوان و ئەم ئافرەتە شۆخانە
لە ھەورامان و دنيادا دروست بىكەن ؟) .

ئەي دەپى كى بىت ... سروشتە..خوايىه..خوا ، خواكانى ئىزىرە ؟ نا
بىيگۇمان نا، ئىيمە خۇمان خواكانىمان دروست دەكەين لەبەرد دار دەيان
تاشىن ، كەواتە ئىيمە خوايى خواكانىمانىن نەك ئەوان ، نەخىر ئەوانە
بىتن و بەرى بىرى دواكە وتۇوى باو باپىرانمانىن ، دەپى ئەم سىستەمە
بېرىخى دەپى ئەم ھەممۇ بىنانە بشكى ، دەپى ئەم دەفەرە بىگۇرى ،
دەپى ئەم خەلکە ھەۋازارە هوشىيار بېيتىمە. ئەى كى بىنى بەخوا...
مەرۆڤ بىت خوا ئۆقە ناڭرى. ئا خوايى مەرۆڤ راستىيە (حەقىقەتە)
بۆچى نا ؟ كەواتە خوا سروشتە .. ؟ نا سروشت خوايىه.. چ جىاوازى
و پەيوەندىيەك لەنىوان ئەم دوواندا ھەم ئە ؟ . سروشت ، ئا دەيپىنەم
شاخ ، دەشت ، ئاۋى سازگار ، مىوهى بەتام ، ئافرەتى شۆخ ، پىاواى
بەتوانا ، زىنده وەران بالىنداڭ كۆرۈنى وەرزەكان ، ھەنجىرى شىرىن ،
گۆتىزى چەور ، ئەمانە گشتى بەرى سروشتىن كەواتە سروشت خوايىه ؟
ئاخ بۆچى ئەم پرسىيارانە يەخەم بەرنادەن ؟ بۆچى وەكى باوک و دايىكم
و كەسانى ترى خىللەكەم بىر ناكەمەو ؟ ئەمەشيان دلخۆشىيە و دىيارى
سروشتە و بەرمن كەوتۇھ ، من وا دروست بۇوم پرسىيار بىكەم سەيرى
چواردەورى خۆم و بىكەم چاوم نەنۇقىتىم ، درۇنەكەم ، بەھۇي بىن
ھەلۇيىتى و ناھوشىيارى باپىرانمانەو ، نەوە دوايى نەوە درۆكان لە
رۆحماندا كەلە كەبووه ، دەپى يەكىن كەبىن ئەو قەللايى درۆ و بىرە بۆشە
بېمىتى ؟ من دەيىكەم ، دەپى بەيەكەم كەس چۈن بىتى ژۇورەكە ئە خۆم
سوتاند دەپى بىتى ئەو پەرستىگايانەش بېمىتىم . وەلى ئەمەيان بەتەنبا
ناڭرى ، دايىك و بابىم بىتەنگ بۇون . كوردى ناھوشىyar بىتەنگ نابن
چەند سالە پىرۇزى ئەوبىنانە لە رۆحياندا مەلاس بۇوه ، ئەمە بىيانوھ

دەبى نەمیتى رۆزىيىك زوتى ئەوبىتانە نەمیتى كورد رۆزى زوتى خوى دەدۇزىتەوە كورد وون بۇون، لەنىشتىمان و ناو ھۆزو كەس و كارياندا نامۇن چونكە راستى نازانن وونن چونكە ئەخوايانە گەمژىيانكىردوون بۆيە دەبى بۆ دۆزىنەوە خود مىللەتى كورد ئەوبىتانە برمىتىرى ، مەۋە تاخوى نەدۆزىتەوە بەختىارنابى يانى ئازاد نابى ئاواش ئەم مىللەتە تا لەتارىكىستانى وونبۇون پزگارى نەبى ئازاد نابى دەزانم كاريکى بقەيە سەختە پەنگە زيانمى لەسەردانىم وەلى ھەر دىكەم دەبى زيانم بەرھەمېتىكى ھەبىن بۆ مىللەتكەم بۆگشت مەۋەقايەتى ، چەند خوشە بىتوانم لە ھەورامانەوە تىشكى راستى بۆگشت جىهان پەخشىكەم دەبى بىمم بەرابەرى ئەو راستىيە كە ئەو بىتانە لېيان شاردويىنەوە . رۆز بەررۆز چاوى گەشتە دەبۇو ، تواناي زياتر دەبۇو ، ئەو بىتەنگ بۇو وەلى لەناخىا ھەزارەها پرسىيار دەكولا .

لە ھەرەوەرزى درونەوە پەلە گەنمىيەكى دىيدا ، لەتەك شۆخە كىرىتىكىدا شان بەشانى يەك پشتىيان چەمابابۇو ، پەلە گەنمىكىيان لەبەر خويانەو گىردا بۇو .. بەدەم ھۆرە و گۆرانىيەوە و بەدەم بزە و ھەزى ھەرەزەكارييەوە نىگاييان دەگۆرپىيەوە ، چوار چاوى گەشى پېپاڭى پېچوانى پېشقۇ ئازايەتى بېرھەممو ھەستە پېررۆزەكانى دەررونى مەۋەقايەتى بەيەك گەيشتن ، بەزارا ئاشنا بۇو ، ھەر ئەو رۆزە چاوهەكانىيان نامەي دلى ھەردووكىيانى بەيەك گەياند ، رۆز و مانگەكان تىپەرى ، لە دلدارى چاو و بىزە لېيەدە ترازان بۆزۈوانى . رۆزىيىكى ھاوبىن بۇو تىشكى خۆر ماقچى گۇنای سروشتى جوانى ھەورامانى دەكرد ، لەبن دارگوئىتىكى سەركانىيەكى سازگارى دوورە دى لە گەل زارادا يەكەم ژوانىيان كرد ، پېتلاوەكانىيان داكەن و قاچەكانىيان لە ئاوى كانىيەكە خىست ، زارا كەمېتىكى پىزۇوى دەرىپېتىكە هەلخىست وقاچى خripin و پازنەي خى و سەرەتاي پوزىتىكى ناسكى بۆ صفا دەرخىست ، چاوى حەزى صفا بە لەشى پۇوتى زېرگە كانى زارا دا ھەلزنى و پارچە مانگىيەكى لەشى بىنى و ھەر لەويىدا ھەزىيان بۇو بەچەپكە

ماچیکی گهرم، به باوهشی یه کتری ئاشنا بعون و بعون به دیوانه‌ی یه کتری .

هیشتا تامی ماچاکانیان نهچوو بووه قولایی روحیانهوه صفا زارای
له باوهشیا دانابوو وورد وورد دهستی مهرهبانی و خوشه ویستی بهسهه رو
قرشیدا ددهینا پرسیاری لیکردد:

- ئەرئى يې نا صفا گييان ، لهخوا زياتر كەزى تەر ھەيءە ؟

- چ خوایه ک نازداره که م ؟

- خواکانمان ... ئەخوايانەي ھەميشە دايىكم ليتىان دەپارىتەوە و نويزەر و قورىيانىان بۇ دەكەت !

- نا، شیرینه‌کهم ، ئەو پارچە تەختە و دار و بەردە داتاشراوانە چۆن دەتوانن تۆبەم ناسك و نازدارىيە و هەورامان بەم جوانىيە دروست بکەن.

- ئەي كېيىه؟

- من دلیلیم سروشته یانی خوایه.. خوایه ک جیاواز له خواکانی
ئیمه.. ئەم سروشته يە به رنامه گیتپی و هر زەکانه من دەمیکە بتى
ژوورى نوستنە كەم تورىداوه... سوتاندەم، بۆيە رۆز بە رۆز بەختىارىم
زىادەكەت، هەست بە بۇونى خۆم و هيئىتىك دەكەم هيئىتىك منى لەو
بستانە گەورە ترکرد، پېرۆز ترکرد، من خراپە ناكەم، درەناكەم،
يارمەتى خەلکى داما و هەۋارىدەدەم، خۆشە ويستى دەكەم وەك خۆم
گەرە كەمبى وادەكەم، كەواتە من خوام هە يە خواكە شەم هەلسۈرىنەردى
ئەم كار و بىر و پەوشىتەي، منه یانى ويژدانىم، كەواتە خوايى من
وېدانىم.

- ئەرى والله صفا گىيان ، تۆ باشترين و پاكترين گەنجى ئەم ناوەدى بۇيە لهىيە كەم ساتەوه شەيدات بىوم.

- زارای جوانم، خوشه ویستی بهشیکه له حه قیقهه سروشته سروشته کان ،

خوشه ویستی یانی بعونی هستی مرؤفایه تی مرؤفی مرؤفیکی تری خوشده‌ی ماچیده کا لمباوهشی دهگری، نه خوش بمو بزی دگری ئه مانه مرؤفایه تین، مرؤفایه تیش یانی حقیقت، راستگویی، هستی جوان، ویژدانی پاک، ئا ئه مانه گشتی حقیقتی مرؤفین، بوبه هه مسو که سیک خوایه کی له کدایه که هه لسورینه رو ریکخه ری کرداره کانی مرؤفه یانی ویژدان. ویژدان خواهی مرؤفه، کهواته زور خواهیه مرؤث بپوای پیکات و پیزی لیبگریت زیارت له و بتانه خومان دامان تاشیون خواهی سروشت خواهی ویژدان.

پرسیار و ولامه کانی صفا هیتنده زیرانه بمو، هه له یه که م ساته وه زارا بپوای پیتکرد، بمو به قوتابی بیزی نوی.

- تو راست دهکهیت، هه رئیمشه و منیش خواهی زوری نوستنه که م تور ددهم دهگه ریم بهدوای ئهور استیه دا که تو به دوایدا ویلیت، ئیتر ناچم بوق په رستگا و .. من و تو ده بینه خواهی یه کتر و سروشت خوایه، خوشه ویستی خوایه.

- نا زارای شیرینم، ئیمه بوبن به دو خوشه یست ده توانین به یه ک بگهین و زه ما وند بکهین. بیین به خاوه نی مال و مندال و زور ویستی خومان. و هلی ئه مه بهس نیه، هه مسو زیان نیه، زیان ده بی به رهه می زیاتری هه بین نه ک ته نیا بخومان بوق گشت مرؤفایه تی، بوق نه و کومه ل و که سانه تا ئیستا پهیان به راستیه کانی زیان و سروشت نه بردووه، ئیمه می مرؤفی کوردیش، به شیکین له کومه لگای دوا که و توروی ئه م جیهانه، ده بین سه رهتا لیره وه، له خومانه وه دهست به شورشیک بکهین، شورشیک بهختیاری و سه رفرازی و راستی بوق گشت مرؤفایه تی بھینی، شورشیک نه و راستیه ئاشکرا بکات پارچه داریکی داتا شراو و بهردیکی نه خشیتر او چاره سه ری گرفته کانی مرؤث ناکات، بروانه چزن دهسته دهسته خه لگی هه ورامان ده چن بز په رستگا و رووده کنه پارچه داریک، بهردیکی داتا شراو، ده بین ئیمه ئه م کومه لگایه هه لوه شینینه وه و سه ره نوی له سه راستی برایه تی و

خوشهویستی و یاسایه کی مرؤثایه تی دایپرینه و . شورشیک بکهین
، شورشیک مرؤف بهره نازادی و راستیه شاراوه کان بهرئ .
صفا زور لوه نازاتر و هوشیارتر بود حقیقته کان و ویسته کانی
رؤحی مرؤف بشارتیه و دلداری و خوشهویستیش بهشیکه له
پاستیانه مرؤف دهی بنه نازادی بیکات ، بزیه لای شوره بی نه بود
دانیشتوانی بیاره بهم عهشقه یان بزانی . هه رزوو دلداری و ماج و
باوهشی خوی و زارای بودایک و بابی گیپرایه و ، زه ماوهندیان کرد ،
یه کهم کاریان یه کهم سه رهتای ده سپیکردنی شورشیان ، له رؤژی
زمماوهنه که یانه و دهست پیکرد .

صفا دهستن رانکو چوغه کی شینکی له بردابوو ، جووتی کلاشی دومی
نازه چرناوی له پیدابوو ، چه فته یه کی گولداری لاری به سه ره و
به ستبوو چه پکتی پیحانه کی له برد پشتینه کهی دابوو . زارا والا
پوشیکی شه هودتاوی شوخره بودکی چاوه رواني شه وی په رده
و باوهش و حهز و جوانی ، چاوه کانی به سووتی با یه میکی چهور
رده شکر دبوو . ده هۆل وزورنا له دهوری مال زرمەی دههات . چه ند
سه رمه رئاماده قوریانی بود ، که س و کاری بوك وززاوا و هاوری و
دهرو در او سیکانیان دهم به پینکه نین و جوان پرۆش دهوریاندابوون
ئاماده بون به کۆمەل بچن بز په رستگای بته کان و له وی زه ماوهندیان
پیرۆز بکه ن . صفا به سوژه و زارای له زیر باله کانیا له باوهشگر تبوو ،
له ساته وختی چاوه رواني بپیار دابوون ، سه ری زارای ماق کردوو ،
وه کی به لیاندابن بیه ک که له کم رؤژی زه ماوهندیاندا شورشیه کیان
ئاشکرا بکه نه هردو وکیان رویان له که س و کاریان کردوو به یه ک دنگ ،
بیه ک ههست ، به یه ک برووا وهیز ووتیان :

- نا ئیمه ناچین بز په رستگا ، پیرۆزی شایی و زه ماوهندی خۆمان له
پارچه ته خته و دار وبه رديکی داتاشراو ناکهین . ئهوانه خوای ئیمه
نین و ژیانمان پیرۆز ناکه ن . ژیانی ئیمه راستی و خوشهویستی
پیرۆزی ده کات . خوای راستی ، خوای خوشهویستی ، رووناکی

خوای دروستکه‌ری هه‌ممو ئەم شته جوانانه‌ی سروشت ، له‌جیاتی ئەوهی بچین بۆ لای بته‌کانتان ، ده‌چین بۆ په‌رستگای جوانی سروشت و سه‌ر ئەوهکانیه‌ی يه‌کەم ژووان و يه‌کەم ماچمان لیکردوه . ئەم سه‌ره‌تایه‌کی بلاوی ئاشکراکردنی بیرى شورشە‌کەیان بwoo . صفا بwoo به راپه‌روکەسانیکی زۆر بپو ایان پیکرد .

بیانیه‌کی زوو شانبەشانی ھاۋىزىن و ھاوبىری زارا و ھاوبىرە‌کانى تریوه، راپه‌رین و ھېرىشيان کرده سەر په‌رستگای بته‌کان و گشتیان شکاند . ولنی دواي چەند رۆزىك تۈرەبۇونى کورد تەقىيەوه، ئەم شورشە مەزنەی بۆ ھەزم نەکراو و دەستە دەستە له دەوروپشتى دىھاتە‌کانى ھەوراما‌نمود دەھاتن صفا ھاوبىرە‌کانیان دەستگىر کرد بپیارى سوتاندۇن و كوشتنیان دا ، بابى زارا كەھوتە فرييائى نەيان سوتاند و شارىيە‌دەريان کرد . سەرۇ سەمىئىل و بىرۇ و بىرۇنگىغان تاشى و سوار كەرىتكى كلک بپاويانىكىد و له بەھەشتى ھەوراما‌ن دەريان نا . لەدوا دەرىيەندى شاخىتىكدا ھەلۇيىستە‌يەكى كردو ئاوريتىكى له بىيارە دايەوه، چاوه‌کانى بۆ نىشتمان و بۆ نەتەوه‌کەي پېر بۇون لەناو .

(ئاخ ئەي نەتەوهی کورد ، ھەتاماؤن دەبىن وابه‌گەوجى بىشىن، من گەرەكەم بwoo بتانكەم بە بختىارلىرىن كۆمەللى ئەم سەر زەویە . من ويسىتم پاستىيە‌کانتان بۆ ئاشکرابكەم . من ويسىتم ئاشتى ، برايەتى ، بختىاريتان بۆ مسۆگەر بکەم، ويسىتم له و خەيال و خەو و درۆيانەي باو باپيرانمان بۆيان بە جىيەھىشىتون رىزگارتانكەم . ھەتا وابن بختىار نابن، تا ئىيۇھ بىت په‌رست بن ، بىبىر بن ، بىيەلۇيىست بن ژيانتان دۆزدەخ دەبىن . من دەرۇم ، له ھەرشۇيىتىك بۆم ھەلکەۋى شورشى پاست دەكەم ، خەلکى لە نەفامى و برسىتى و ئازاۋەو نايەكسانى و خراپەو بىپەرسىتى رىزگار دەكەم، من خاوهنى حەقىقەتىكىم سروشت سەرچاوه‌كەيەتى ، ئەو حەقىقەتەي دەبىن ھەممو كەس بىزانى . من رۆيىشتىم ، شار بەدەرتان كردم، وەلى تاوان‌تان بەرامبەر راستىيەك كرد كە بۆ ئىيۇھى گەوج لە نان وئاولە ھەوا بەكەلكتىر بwoo .)

شه و ورژن بیوچان ده‌پویشتن تاگه‌یشتنه ده‌فریتکی تر . ولاطیکی بئن هنهنجیر و گویزو میوهی ناسکی ههورامی . ههر لهویدا دیتیه کیان له پوش و پهلاش و دارو بهردی سروشتی ئه و ناوه بوخیان دروستکرد . خیله‌کانی ئه و ناوچه‌یه له‌سهر ئاو، مآل ، زهوي ، ژن ، دزی ، کوشتن ، خه‌رمان سوتاندن ، لهناو خوباندا له‌شه‌رو پیکدادان و بئن ئارامیدا ده‌شیان کویکردن‌هه و قسمی بۆ‌کردن ، قوتاخانه‌ی فیربونی پاستی و ره‌وشتی چاکه و مرۆشقەستی بۆ‌کردن‌هه ، خیله‌کانی دوزمنی به‌گژاچووی ، فیترکرد چون به ئاشتى و ئارامى بژین ، بعون به برا ، بعون به‌هاوسى و هاوده‌رەو و هاوكارى يەكترى ، شايى و زهماوەندو به‌ختيارى و ئاسوده‌بىي بۇو به هاوريتى چرکەكانى ژيانيان ، دادگا و ياساي بۆ‌دانان ، ياساي برايەتى (ياساي هەمۈرلۈپىن ، حامورابى) و دادوھرى بۆ‌ريکخستن ، بعون بە‌کۆمەلە مرۆشقەتكى بە‌سوود به‌کۆمەلېتكى بە‌ھېيزو ئاسوده ، دواى چەند مانگى كۆبکردن‌هه .

له‌سەرگردوڭكە‌يەكى پشت كۆماوه وەستابوو ، زاراي هاوه بات و هاوهه‌ناسەتى لە تەنيشتەو بۇو . وەك خاوهن دەستكە و تېتكى مەزن بېرقەمى سەركەوتن و دلخوشى چاوه‌كانى جوانتر كردىبوو ، قەھ خورمايىھ كەمېك كالەكەي بە‌سەرشان و مليا پەخشىركەبۇو . چاوه‌كانى لەرۆزانى پېشوتر زياتر رەشكىركەبۇو ، دەستيتكى بە‌دەستى صفائ مېردىيەو بۇو ، دەستكە ئىتىشى بە‌دەستى يەكىن لەپياوانى هاوبىرا و هاوه سەفەر و هاوخەباتيانەو . ئەويش دەستى بە‌دەستى يەكىكى ترەوە تا دەگەيىشتن ناو خەلکەكە دەستەكان يەكىان گرتىبوو ، ئەمە نيشانەت يەكىتى برايەتى بۇو .

- خەلکىينه سلاوى راستى و برايەتى و بەيانىستان رۇوناڭ و باش بئن ئېستا كام ژيان خوشە ؟ ژيانى شەرپوشۇر و براو خوشك كوشتن ؟ يان ئاشتى و برايەتى و پېتكەوه كاركەرن ؟ ئەم ژيانە خوشە يان دزى و مندال و ژن و مرۆق برسىكەرن و پارەكۆكەرن‌هه و مولىك زهوتىكەن ؟ يان برايەتى ... چەند خوشە ئه و ووشەيە بە‌هاوسىيەت

بلئی برامی؟

ههموو دهستیان بهرزکردهوه و هاوارایان کرد:

- برایه‌تی .. برامی ، برامی برایمی .. بهلئی برایمی

ئیتر لهکاتهوه ناوی صفا گورا به برایم و کۆمەلەکەشی ، برایمی .

خانه‌کانی لهشی برایم زور لهوه چالاکتریبون ئارام لهشوینکدا بگرئ،
بەرژگارکردنی ناوچه‌یەک تیر لهویسته‌کانی بخوا ، شورش و ووتنى
حەقیقت بورکانیک بول لهدەرونی برایمدا قولپی دەدا . دوای ئەم
سەرکەوتتە مەزنه‌بە ماھویەک لهگەل زارا دا له ناو کوخەکەياندا
دانیشتبوون و زارا سەرو قىشى لهسەر رانی برایم پاخستبوو برایمیش
وورده وورده بییخى سەرى زاراي ختوکەدەداو بەسۆزدەوه بە پەنجەکانى
قىشى شانەدەکرد .

- زاراي شىرين قافلەچىيەكان دەگىېرنەوه: له ووللاتىكى دوور و گەرم و
بىن ئاو و بىتنان و بىن سەوزايى و بىشاخ ووشك و بىدا گەلىك دەزىن
ژيانيان ، له دۆزەخى شەپوشۇر و دزى و مرۇۋ كوشتن و جەردەبىي و
كاروان تالانكىردن وزىندە بەچالىكىردن فەروشتن و گۈرىنەوهى ئافرهت و
كۆپلە بە هوشتىرله بازارپىكدا كە پىيىدەلىن (عكااظ) و بە كورتىكەھى
ژيانيان لە ئازماوه و شەپوشۇر و بىن ئارامىدا قەتىس مادە گەركەم بچم
بۇئەگرانە و ئەو گەلە لهو نەگبەتىيە پىزگارىكەم و ئاسودەبىي و برایه‌تى
و مرۇۋ ئاشەتىيان فيير بكم .

زارا سەرى لهسەر رانى برایم بەرژکردهوه .

- هەي هاوسەرە شىرىنەكەم ... هەي رابەرە مرۇۋەندۇستە كە هەنگاوه‌کانم
لەتەك هەنگاوه‌كتايىه ، لهو رېۋەدە بۆ يەكە مەجارنىتىگاكانمان لە ناو
حەزى يەكتريدا توايىوه ، هەناسەمان تىكەلاؤ بولو ، زىيانم تىكەلاؤ
ژيانته ، غەم مەخۇ ، هەنگاوه‌کانم گېيدراوى هەنگاوتە ، لهگەرمى
وساردى و نەبۈونى و خۇشى وناخۇشىدا هاوبەشتىم .. دەتونانين ھەر
لەبەيانىيەوه كاروانى سەفەر ئاماھەكەين ، دەرۋىن ، دەرۋىن لەھەر
شۆئىنەك چەوسانەوه ، برسىتى ، نايەكسانى ، ئافرهت زەليل بولون

ههبوو شورش دهکهين ، تا سهرهجهمى ئەم دنيايه له ئازار و نامروقايهى و برسىتى پزگار دهکهين . (برايم هەناسەيەكى قوللى هەللىكىشاوسەرى لەسەرى زارا نزيك خستە وە تەنكە ماچىكى لېوهكانى زاراي كردا) .

- ئەي زاراي جوانم ، دەزانىم دلت قولپى شورپشى گەرمۇگۈرى تىيدايم ، وەلى تۆبەم ناسكى و نازدارى و پەرەرەدى ئاو و ھەواي بەھەشتەكەي ھەورامان ئەمە رېيگە سەختە چەند مانگىيەي بىابانى وشك و بىن ئاو بەتۆ نابىپدرى ، دەزانىم تۆ نەمۇنى ئافرەتىكى شورپشىگىرى سەلارى كوردى خۇرپاگىرىت ، ئېرەش پىتوستى بەھېزىتىكى وەكى هيىز و بىرپاى ياكى تۆھەيە، جللهوى شورپشى ئېرە بىگەرە لەكارەكانتا بەرەدەوام بە ، تۆ سەمبولى ئەمە راستىيەي كە خواي سروشت تۆى بەم ناسك و نازدارىيە دروستكىردوه . غەمت نەبىن من دەگەرېيەمە وە وەلى نازانى كەنگى ، زيانمان دەبىي وابى ، وولات ونيشتمان وكەس وكار و خۆشەویست بەجىتىيەشتن سونەتى زيانى مەرقە شورپشىگىرى كانه ، تۆ و هيىزى تۆ ، تواناي تۆ ، كۆمەكى تۆ ، بۇونى هاو ھەنگاوى تۆ نەبويە من سەركەونىم بەدەست نەدەھانى ، تۆ ئافرەتىكى كوردى خۇرپاگىرى دەبىن ئەم رېلە بىبىنى .

برايم ھەر ئەمە رېزە ھەدادارانى دەنگ دا بۆ سەفەرتىكى دوور و درېيىز بۆ شورپشىتىكى نۇئى خۇئامادەكەن ، بەيانىتىكى زوو بۇو كاروان ئامادەي سەفەر بۇو . دىلدارەكان چارۆكە ماچيان بۆ يەكترى دەپىچايمە وە وەرىيەكە لە گۆرەپانى رېيىشتىنا ھاۋاژىنەكەي لە ئامىيىز گرتىبۇو . برايمىش سەرى زاراي لە باودىشدا بۇو و لەگەل وورددەماچدا قىسى بۆ دەكەد لە دو اچرىيە سوزىدا باوهشىتىكى گەرمى بەزاردا كردوو جللهوى كاروانى بەرە خوار راکىشا رېيىشتىن . چەند رېزە چەند ھەفتە چەند مانگ بىابانى سەخت و گەرم و بىئاوابيان بىرى . لەناو كاروانەكەدا شۆخە كچىتىكى پىنگەيى مەممەك ھەللىتۇقىيۇ ھەورامى ، شۆخە كچىتىك ھەر لەسەرەدەمى كچىتىيەوەي لە پاوهە لەتكە كەس و كاريدا

دواي پاستيه که هی برايم که وتبورو . له بيريدا زرنگ بورو ، له کاردا
چاپوک تهنيا و لهشی گولیکی بؤن نه کراوبورو . تا حمز له دهروونيا
بالابوايه گۆپکە کانى مەمكى رۆژ به رۆژ تېزتر وتېزتر دەبۈون . ھەر له
دۇورەوە گۆپکە کانى ھەللاوی ھەزى دەمى نېرتىنه يان ھەلدەمىرى .
کۆمەكى برايمى ھەلبىزاردېبورو ، له پشوداندا ئاواي بۆ دەبرد . له
فرسەخى لادانى کارواندا خەپلهى گەرمى بۆ دەكرد . شەۋىتك ، دوowan
، چەندان شەو و رۆژ تهنيا رۆح بورو ، رۆحى گېڭىرتوى بۆ لهشى
تۈوكاوى و ھەللاوی دەمى نېرتىنه يەك كلىپەي گىرتىبورو . ھەر تهنيا بورو .
شەۋىتك لەشەوانى تهنيايى جەوهندىيەك ئاو و چەند خەپله
كولىرىدەيەكى ھەورامى بۆ برايم برد ، له ناو خىوتەتىكى تهنيادا ئەم دوو
تهنيا يە ئاگرى ھەزىتك لە جەستە يان ھەلچىو .

ئەم چاوه پې كلانەي ، ئەم دەست و پەنجە پې مستىلانەي ، ئەم قېبرغە
و سمتە خىپينەي ، كە دەروات و ھەلددۈرۈت مەممەكە کانى لە چەشنى
دۇوخۇنچەي نەپشىكتۇرى گۆپکە تىرى ھەلۇرەبىي سەر ئاواي
جۆگەيەكى كەم خور دەچى ، باڭگەن دەكەن بۆ مژىنى شىلەي ھەزىيان
بۆچى نا ؟! سېكىس بەشىكە لە لۆزىك (منطق) لۆزىكىش بەشىكە
لە راستى ، پاستىش خوابە ، كەوانە وەرە چاون نەخشىن با
تهنيايىه كەمان لەم شەوه تارىك و تۈونەدا ، لەم بىبابانە چۆل و
وشكەدابە ماچ بېرىتىنەوە . دەزانم گۆپکە كانت شالاۋ بۆ ھەللاوی
دەمى نېرتىنە دەبەن . دەزانم گلىپەي ھەزى سېكىس و ماچ خەرىكە
دەرۈونت شەقار شەقار دەكەن . وەرە منىش گېرى ھەزى سېكىس و ماچ
و باوهشى زاراي جوانى لىتېرإوه ، وەرە چۈن زارا بۇ به ھاوبىر و ھاۋ
ھەنگاۋ و كاروانى خەباتم ، وا تۆش بۇوي بە ھاوري و ھاۋ ھەنگاۋ ،
ھاوبىر و ھاۋ قۇناغىيەكى ترى ژيانم ، ھەر دەۋلەمان پىتۇستىمان بەيەك
ھەئىيە ، دوو تەنەنیا ، دوو دەرۈونى پې ھەزو شەھوەت ، دوو لەشى تىنۇو ،
دوو رۆحى گېڭىرتۇو ، دوو شۇرۇشكىتىر ، تۆ بۆ باوهشى زېرى توکاوى من
و من بۆ باوهشى نەرم و نىيانى تۆ ، وەرە سېكىس گۇناھ نىيە ، سېكىس

بەشیکە لەشیان ، ژیانیش مۆلەتى سروشتەو بەمۇقۇف دراوه .
- وەرە با ئەو مۆلەتە بەتهنىا بەسەر نەبەین ، وەرە ھاجەری گۈرگەرتوو ،
شەوەكەمان پېر عەتر بکەین ، عەترى كۆرىيە رەحمان راڭەننى .
- ئەئى تۆ دەللىيى چى ھاجەر خانم ؟ .
ھاجەرچاوه رەشەكانى پېركىد لەناز وەھزو شەھوەت. كەمیتىك لە برايم
نزيكەوته و .

- ھەى برايمى رابەر ، ووشە كانت ھەرىيە كەيان پەيامىتىكى خواى پىيۋەيدە ، يانى حەقيقەتن ရاستىن . ئەى گوايىھ ئىيەمە لەپىتىناوى چىدا وا
نېشتمان و خاک و كەس و کار و ھورامانى بەھەشتمان جى هيىشتەو
و لەم بىبابانە لاماويە گەرمەدا خەرىيکىن لەزىر تىشكى خۆرى تىزىرەدە
دەپۈكىتىن ، گشتى لەپىتىناوى گەياندىنى ရاستى يە بە كۆمەلگە
دواكە و توەكان ، ئەو كۆمەلگایانە نازانن ရاستى چ تام و كەللىكىكى
ھەيە ، چ بەرھەمەتىكى ھەيە ، ئا .. برايمى رابەر و مامۆستاي ရاستى ،
ھەروايە ، زۆر دەمەتىكە دلەم خورىيە حەزى تۆزى تىدايە . زۆر دەمەتىكە
حەزىدەكەم ئەو دەم و لېيە قاوهىيى يە پېرخۇتىنت بىمۇم ، بۆزى ئەوسىمیل
و پىشەپەشە پېرەت ھەلەمۇم ، ئەو دەم و لېيەدە هەزارەها ووشەي ရاستى
، جوانى ، مەرۆغا يەتى لىيەتكى ، ئا .. برايم حەزىدەكەم ھەر ئەم شەو
نەرقەمەوە و لە نىيۇئەم خىتەتەدا لەباودەشت بىگرم . تا خواى
خۇشەويىستى حەزىدەكەت لېيۇت بىمۇم ، نا ئۆقرە ناگرم رەنگە تا
سبەينى حەزى ماچت جەستەم بسوتىيەن . ئاخ تۆ نازانى زۆر دەمەتىكە
رۆح چاوه پوانى ئەم رۆزدەيە ، ئەم شانسىيە .

برايم ھەر ئەوشەوە ناردى بەشويىن كەس و كارى ھاجەردا ، قاپى
خورما .. تاسى دۇ .. چەند خەپلە كولىرەيە كى ھەورامى بۇو بە
شەكراوى شەوى زاوايەتى ، پېررۆزىيان كرد ، خىيەت چۈل بۇو .
مانگە شەويىكى رووناڭ بۇو ، كاروان لەخەۋىيەكى نەرم و كەنھەفتا بۇو ،
دەنگى پېرمە و كاۋىيىش و شلپەي لچى هوشتەكان نەبىن هىچ نەدەبىسترا
ھاجەر بىلاابەرزى لەش گۈرگەرتوو . ھاجەر دەيوبىست لەيەكەم شەھوەي

پووتیانه و سه رتای جوانی خوی نیشان بدارد از بالاترین شوین تنه نیشت کوله که ناوه راستی خیوه ته که و هستا . بالای لهوی نه بی جیی نابیته و ، به نازو که شخه و نیگای پر شه هوه ته و ده پروانیه برایمی دل تینوو ، عه یارانه وبئنسپایی کراسه ئاودامان و دهربی کوردیه که داکه ن و قول و ئەزون خرینه کانی به رووتی ده رخست برایم لەسەر لبادیکی ئەستور دانیشتبوو دەمی پۆحی بۆ لهشی خەپانی هاجەر ئاوی تیزابوو .

- هاجەر دەزانم جوانی ، ده خیراکه هەممۇ جوانیه کە تم نیشان بده ، دەی خیراکه دیاری ئەم سروشته ئاشکرابکه .

هاجەر زیرک کراسه که داکه ن ، بالا یه کى سەرتاپا پووتی پیست گەنم پەنگ و دوومەمکى قنجى هەلتۆقیووی گۆپکە قاودىي ، توپەللى مۇوى قەترانى ئالۆسکاواي بەر موسەلانى تەرى . پوزى ناسك ، پانی خرین ، گەردانی نەرمى ، چاوى گەشى قىرى درېشى و قول و باسکى جوانی ده رخست پووناکى ئاگرى قوتىلەي نىپو خیوه ته کە لایه کى لهشى رپوناک كردىبووه ، لاکە تىرىش تەمىيکى جوانى بۇو . تىشكى مانگە شەوه كەم هيزة کەش لە كۈونى شاشى خیوه ته کە و بۆ جوانیه که داکه ن دەزى كردىبوو كۆمەلە خالىيکى رپوناکى كالى لەسەر پوو ، سنگ و گومەزى مەمکە قنجە کانى و قولاي ناوکى و رانە کانى نەخشاندبوو و وينە يە کى جوانى دەنواند . برایم بوبە پارچە يە ک لە شەھوتنى گېركرتوو و لەسەر لبادە خورىيە کە هەستايە سەرىپى .

- و دەرە هاجەری جوان با پىتكەم و چەند رکات نۆپىشى سروشت بکەين ، ئەو نۆپىزە خوا بە كەردنى ليمان پازى دەبى و ئەو بازى بە رۆحىيە بکەين كە خوا حەز بە بىنېنى دەكت ، و دەرە وا دەم خەرىكە بىن بە پارچە يە ک تەرى و لە سىنە و فېچقە دەكى .

هاجەر بە دوردە هەنگاوييکى پر نازدە هاتە پىشە و هەوشيان بە يە كدا كرد ، هەر دوو هەر رووت ، لە يە كەم گەيشتنى هەلاؤى دەرۇونى

برایم و گوییکه کانی هاجهه. هاجهه ته زوویه ک نه زنونکانی شلکردو به سهه ر بالا نی برایمدا نوشتا یه وه ، له زیر تیشکی ووردی مانگه شه و روونا کی قوتیله که دا ، له یه ک ئالان و مانگ هه لو بسته یه کی کرد و چاوی روونا کی فراوان کرد ، تا ئم دووعاشق و شورشگیره له جهسته و روحی یه کتری تیز بخون ، برایم چه شهی له ش و لاری ناسکی زارا ئاگر تیبه ربوو .. هاجهه خانمیکی ته مه نه مامی و روح کلپه دار یه که م جاره پیاوماچی بکات ، یه که م جاره له شی زیر و توکاوا پیاوا مه مکه کانی و گوییکه سمتی ختوکه بدا ... ماچه کان ده بعون به وورده گاز .. گازه کان ده بعون به ته کان ، ته کانه کان ده بعون به یه کتری جه ران و باوه شی گه رم ، گه رم ، گه رم ها زه ها زی هه لاؤی ده رون گه رم داهات و بubo به سیمفونییای ئۆف ، هاجهه رینک په روده دی شاخی بلند و ئاوي سازگار و هه نجیری ته روبه تری سه رقوله و هه رمنی ناسکه و گوییزی چهوری هه ورامان له بیابانیکی ووشکی لم اویدا ، له باوه شی زیری پیاویکدا ده بین چ گری بگری ، دواى ته وژمه ته کانی ، باوه شه ماچتی هه رو ولايان پیکه وه ته او او بعون ، ته ربوون ، توروکه ئالۆسکاوه کانی بدر موسه لانی هاجهه سوربیوون ، سوربیوونیکی بى سنور .

(ئای ئەمە گشتی حەزە و ا دەرگای له سهه دەکریتە و دو به هورۇزم
فیچقە دەکا .)

هاجهه سهه رئارامی دواى ته او او بعونی خست بیووه سهه سنگە توکاوا یه کهی برایم :

- ئای کە خۆشە برایم ، ئیتتر له دووره دو سهیرت ناکەم ، ئیتتر له دووره ده ز له دەم و لیتیوت نادەم و هەر له دووره دو گوی له قسە بە نرخ و ئامۆزگاریه کانت ناگرم . ئای کە خۆشە برایم گیان هەناسە مان تیکە لاؤی یه کتر ده بین ، ئیتتر به شه و له ناوجیتگەدا باوه شی پرووتت پیتدا دەکەم و بە رۆزیش له پشت هوشتەرە کە تە وه ، ئا .. نامە ویت یه ک چرکە بېننەت له سینەم بېرى و لیت جیا بىمە وه .

هیشتا نه گه یشتبوونه جن مه به ستیان، شه ویک له شه وانی با ودشی رووتیان هاجه ر مرده های تانی کور په یه کی به برایم گه یاندو ئهم هه واله بیو به هیوای چاوه رو ایان .

دوای چهند مانگنی کاروانی راستی گه یشتنه ولا تیکی لماوی بین ئاو و بین نان و قرچه ، کومه له مرؤفیکی برسی شه رانی کومه لگایه کی پر دوزم نایه تی دزی جه ردی ئاشوبه . هر له یه که م رؤژه وه قوتا بخانه ی دانان ، سه ره تای شورشی دهست پیکرد ، که سانیکی زور با وه پریان پیهانی ، که سانیکی زوری خیلی قوره پیش هه ره شه یان لیده کرد .
- ئهم کورده سه رسه خته چی گه یاندیه ئیره وا خه ریکه بتنه کانمان ترۆ ده کا ، کول توره که مان پیس ده کا ، بازاره که مان سسته ده کات .

برایم له غمه می به گه یاندنی په یامه که یدابوو . هاجه ر له چاوه رو ایان هاتنی هیوا وبه رهه می عه شقه یان . دوای چهند مانگنی کور په یه کی ئیسک سوک و چاو کالی نه رمزله له گرهی ولا تیکی پر عه جاجدا ، (سمايل) له دایک بیو . برایم بوبه باوک ، هه لیده په راند ، ماچی ده کرد ، هه دوو کیان دهیانلا واندوه ، هاجه ر شانا زی به ووه ده کرد هیزی به رده و امی بیر و باوه ری برایمی هانی و ده به رهه م . (سمايل) پییگرت و زمانی پژا ، زمانیکی پر موسیقا و سوزی جافی و هورهی هه و رامی ، هر له یه که م رؤژی زمان پژاندنی وه فییری بانگی حه قیقه ته کانی کرد ، زرنگ بیو ، جیی هیوا و خوش ویستی بیو .

دابرانی له زارای هاو سه رو هاو خه بات و هاو زینی ده میک بیو خانه کانی له شی برایمی پاچله کاند بیو .

- ده بین بچمه وه بقلای زارا . دل نیام زور ده میکه له چاوه رو ایانه کی سه ختدا ده زی . گه ره که راستی هاجه ر و بونی سمايل و به رهه می شورشی ئیره بزانی . دابرانه که مان دریزه کیش ، ئهمه ش تاوانه له هه رسی کمان ، له زارا ، له هاجه ر ، له ختم . له راستی وا چهند شه وه باوهش و ماچ و سیکسه کانی هاجه ر ، به تام ونا و وحجزی زار اوه ده که م ئهمه ش تاوانه له راستی ، ده کری . ده بین منی رابه ری راستی له

ههموو کهس لهگه ل خۆم و هاوسهره کانمدا راستگوتريم. ئا دەبىتى بىرۇم و بىگەمە ئەو دەرۈونە چاودەروانىيە گېڭىرتۇوهى زاراي بەرزم . پىشىش چەند رۆژى ھاورىتىيانى دەنگدا: دەگەرىتىنه و بۆ مەلېندى يەكەممان خۆ ئاماھەكەن ، ھوشترەكانستان تىير ئاو و ئالىك بىكەن ، ئەم سەفەرە كەتوپە ھەوالىتكى دلىتەزىن بۇو ھاجەرخانمى تەزان ئۆقرەھ لىتەھلگىپا .

- بەچاودەكانيا دىيارە نىازى نىيە ھاوكاروانى بىم .
ھاجەركەتوھ پارانەوە :

- برايم گييان منيش بەرە ، لم بىبابان و وولاتە گەرم و بىن ئاو و نامۆيىھدا تەنیام مەكە ! تو نازانى من تائىيىستا لەجافى زىاتر زمانىتكى تر نازانم ؟ تۇو خوا تۇو گەورەيەكى تەنیام مەكە .
- نا ھاجەرخانم تۆدىلى ئاگىدانىتى شۆرشى ئېرەي ، ئېمە پەيامىتىكمان هەيە ، ئەو پەيامەش لەبەرددەوامى شۆرش و خۆراڭرىدا سەرددەكەوى ، وەك چۈن زاراي نازدار لەۋى رابەرى گەرمى شۆرۈشە ، تۆش لېرە سمبىللىيکى .

- نا صفا گييان ، نابرايم من بىن تۆئۆقرەم نىيە ، ھەردەيم (چۈن لېرە خىيمان مركى نالى اوو زرعى فيە عشرتى كم) (بوجى رجى دنو مالت فيە بىدى ساركى ياكورت كم) (برويشى يېچ و يىشى زنکە بول نكى تىينوت نابى بوجى ملاٹكە كم) (بوللەي كجېرىيل قىيت لات بىزە رمى ادم ربى بۇو كم) (زىشى وشۇنى را كابانكى كا صافامروه برجى وفات مكە) (بە للەي صوت جا تتبۇرۇ وهاورد بىئى جى بكم ضوموم نتباکور بىكمە)

(كۈزفت هو رامى شتى جافى نازانى زامى او وها كمە)
كە مرى بارى تىيت مالى بىز دكا زم زمش مومى وها اوى كمە).
ھاجەر دەيزانى رۆحى چ سەختىيەك بىن برايم دەكىيىشى ، چ ئازارىتكى دەرۈونى بىن برايم دەچىتىشى ، سمايلى دا بە لايەكى شانيدا و بەگرىيان

و پارانهوه دوايان كهوت .

- صفا مهرو ... صفا مهرو ... صفامروه
ئهـمـ كـوـچـهـيـ بـراـيمـ وـ كـورـوزـانـهـوهـيـ هـاجـهـرـ بـوـ بـهـسـمـبـولـيـكـ تـائـيـسـتـاشـ
هـمـموـ سـالـيـكـ حاجـيـهـ كـانـ يـادـيـ دـهـكـنهـوهـ .

واـچـهـنـدـ سـالـهـ زـارـاـيـ نـاسـكـهـ زـنـىـ هـهـوـرـامـىـ ،ـ دـلـىـ حـهـزـهـكـانـىـ دـهـگـوشـتـىـ
وـهـمـيـشـهـ لـهـ چـاـوـهـرـوـانـىـ دـهـنـگـىـ زـنـگـىـ كـارـوـانـدـايـهـ ،ـ كـارـوـانـيـكـ
مـرـذـهـهـلـگـرـ وـسـوـتـنـدـىـ بـهـلـيـتـنـىـ بـىـ .

- ئـاـ زـارـاـ گـيـانـ تـوـبـهـ ،ـ ئـيـتـرـ جـارـيـكـىـ تـرـ لـهـيـكـ نـاـپـچـرـيـيـنـ وـ بـهـنـيـاـ
بـهـجـيـتـ نـاهـيـلـمـ ،ـ ئـاـ ،ـ تـوـبـهـ ،ـ زـارـاـ تـوـبـهـ ئـهـمـ سـوـتـنـدـمـ دـهـوـىـ .

مـرـذـهـ ،ـ ئـاـ ،ـ شـوـرـشـ بـهـرـدـوـاـمـهـ وـ كـوـمـهـلـگـايـهـكـىـ گـهـوـجـ وـ چـهـنـدـ خـيـلـيـكـىـ
شـهـرـانـىـ لـهـ دـزـىـ ،ـ دـرـقـزـنـىـ مـرـؤـقـكـوشـتـنـ ،ـ تـالـاـنـكـرـدـنـ ،ـ ئـافـرـهـتـ
خـنـكـانـدـنـ ،ـ پـزـگـارـكـرـدـ .

زارـاـيـ نـاسـكـ ،ـ زـارـاـيـ بـهـوـفـاـ وـ شـوـرـشـگـيـرـ بـهـوـ دـلـ وـ دـهـرـوـونـهـ پـاـكـ وـ
هـهـسـتـهـ گـهـرـمـهـيـهـوهـ ،ـ هـهـمـيـشـهـ لـهـ چـاـوـهـرـوـانـىـ بـرـايـمـ دـاـ بـوـ .ـ پـاـشـ
نـيـوـهـرـقـيـهـكـىـ زـهـداـوـ بـوـوـ ،ـ لـهـنـاـوـ هـوـزـىـ بـرـايـمـهـيـهـكـانـداـ بـوـوـ بـهـ قـاـوـ ،ـ
مـنـدـاـلـاـنـ بـقـاـوـكـيـانـ ،ـ ژـنـ بـقـ مـيـرـدـ وـ دـلـدارـانـ بـقـاـرـچـهـيـهـ لـهـ دـلـيـانـ ،ـ
تـهـ پـوـوـتـوـزـىـ كـارـوـانـيـكـىـ لـهـ دـوـوـرـهـوـ دـيـارـهـ وـ بـهـرـوـهـ ئـيـرـهـ بـهـرـيـوـهـ .ـ تـاـ بـىـ
نـزـيـكـتـرـ وـنـزـيـكـتـرـ دـهـبـونـهـوهـ ،ـ پـيـاـوـانـىـ لـهـ ژـنـ دـاـپـاـوـىـ چـهـنـدـسـالـهـ هـهـرـ لـهـ
دـوـوـرـهـوـ چـهـفـتـهـيـ يـادـگـارـيـهـكـانـيـانـ هـلـدـهـسـوـرـانـ .ـ زـارـاـ لـهـ كـوـخـهـكـهـيـ هـاتـهـ
دـهـرـهـوهـ .

- دـهـبـىـ ئـهـمـ كـارـوـانـهـ بـرـايـمـ يـانـ لـهـتـكـداـ بـىـ ،ـ خـواـيـهـ خـيـرـ بـىـ دـوـيـنـىـ شـهـوـ
خـهـوـمـدـىـ چـهـپـكـهـ گـولـيـيـكـىـ رـهـشـىـ دـامـىـ ،ـ دـهـبـىـ ئـهـوـ بـىـ وـ نـهـخـوـشـ بـىـ
يـانـ غـهـمـيـكـىـ هـهـبـىـ ،ـ دـهـنـگـيـانـ دـيـارـهـ ،ـ وـ كـارـوـانـىـ هـهـوـرـامـيـهـكـانـهـ لـهـ
دـوـوـرـهـوـ هـوـرـهـيـ جـاـفـيـ دـهـكـيـشـنـ .ـ تـاـ نـزـيـكـ بـكـهـوـتـنـاـيـهـتـهـوـ هـهـنـاسـهـيـ
عـاـشـقـهـكـانـيـشـ نـزـيـكـ دـهـبـوـوـ ،ـ بـرـايـمـيـ سـهـرـكـارـوـانـ هـهـرـ لـهـ دـوـوـرـهـوـ
لـهـسـهـرـ پـشـتـىـ هـوـشـتـرـهـكـهـيـهـوـ مـلـهـ قـوـتـتـىـ بـيـنـيـنـىـ بـالـاـيـ بـهـرـزوـ چـاـوـيـ
گـشـ وـ قـرـهـ كـالـهـ خـورـماـيـهـكـهـيـ زـارـاـ بـوـوـ كـارـوـانـىـ بـرـايـمـيـهـيـكـانـ گـيـشتـ ،ـ

چهند سه‌رمه‌ر سه‌رپرا ، دهست لە ملانی عاشقانی چهند سال داپراو بورو
بە بەھەشتیکی رۆژ بورو .

دوای باوهشیکی گەرم و چەپکە ماچیکی شەرمماوی ، زاراو برايم
خوبانکرد بە باوهشی کوخەکە ياندا . زارای نازداری راھاتوو بە گەرمی و
تامى ماچەکانی برايم ، تىيگە يشت ئەم ماچە شەرمماویه پېرسانەی
برايم نھيئى يەكىان تىيدايم ، دەستتىکى هىينا بە تەموئىل و رووه
ئارەقاوی و لاماویه کەی برايم دا ، ووتى :
- هەر راپەر و ھاسەرى شىرىنەم دۆيىشە خەومبىنى خەويىكى غەماوی
و چەپکە گولىيکى قەترانى ، ھىۋادارم ئاسودەبى .
(برايم ھەر بىيەنگ بورو)

- لەوە دەچى زۆر ماندوبىت .. يان غەم و گرفتىكى سەختت ھەيە و
نەتوانى زۆرانى لە تەكدا بىرى ، ئەگىناداوى چەند سال داپراو و
چاوهروانى ئەم شەوه مەيوى و ئەم ماچە سارده پېرسانە نھيئىنەكى
لە پىشەوه ھەيە .

- زارا خواي گەورە تەنبا جوانى پى نەبەخشىويت ، ئەو چاوانەت
لە تەك ئەوەدا پېن لە حەز و ئارامى و ئازايەتى ، لە ناخياندا
زىنگىيەكى بى سنورى ھەيە ، زىنگىيەكى ھەمۇ نھيئىنەكانى بەرامبەرت
بە سەير كەرنى تىيەگەيت . راستە زاراي جوانم ، گرفتە ھەم دركاندى
پاستىيەكە ، نازانم چۈن دەست پىتكەم ؟ دەبىن بىلىم ، وەلى توو
جوانىيەكەت و تۇو پاكىيەكەت زوپەر مەبە و لىيم تىيگە ، گەر ھەلەش
بۇ لىيم ببورە .

لەناو كوخىيکى قورىنەدا و لە نىوان دووعاشقى چەند سال لە يەك
داپراودا ، تەنبا وورده چرپە و ووشە ترسياوی نەبىن ھىچى تر نەدە
بىسترا . كوخەکانى تر تاساوى بە يەكگە يىشتىنى حەزەكان بۇون
ھەناسەكان دەگۈرەنەوە و لەشە تىنەھە كان يەكتريان دەلسەوە ،
دەتلانەوە ، چرپەكانيان بە ووشە بە قورىيان دەرازانەوە گە دەرۇونىيەكان
لە باوهشدا سارده كرانەوە ، تەنبا برايم و زارا لە گرفتى دوزىنەوەي

سەرەداوی کلافه ئالىسكاوهكەی دەرۇنیان بۇون .

- ئاخ خوايە ، خۆرىپەكەی دلەم بەراسىتى نەگەپى ، گولى دەستى عەشقمان رەشهەلنىگەرى .

- برايم من پىيم وايه تا زۇوتىئە و نەھىئىيە تاساندووتى ، ماچەكانى ترساندۇھ بېدرکىيەنى باشە ، تاكەى دەتوانى دلىت بکەى بەھەشارگەى نەھىئىيەك و لە نزىكتىرىن كەسى ژىنت بىيشارىتەو ؟ . توپابەرى بىرىتكى ، سەركىدەي شۇرىشىيەكى ، شۇرىشىيەك بىتەكانى ھەورامان و قورپەيشى رەمان ، ئىستا بۇ واداماوى ؟ من دەزانم چاوهكانت چىرەتكىي تىيا حەشارداروھ ، تا زۇوه بېدرکىيە ، باشەوهكەمان ھەروا بە مەبىيۇ و ساردو سېرى و بىن بىزدۇ ماچ و گاز و باوهش رۇز نەكەينەوە چىت ھەيە بىللى . تو نازانى ئەم رۇح و جەستەيە من چەند سالە چاودەرىي ئەم شەوهىي ؟ چاودەرى ئەو ھەناسە و بۇن خوشە پەھزادىيە ، نەك سېيەكانم بەلکو رۇح تىنۇي ھەناسەتە ، ھەناسەيەك لەيەكەم ساتى ژۇوانى لىيۇھەنمانەوە رۇح و سېيەكانم بىن ھەناسەت ئۆقرەدى نىيە ، بابهەس بىن ئەم تىنۇيتىيە رۇح و چەستە .. دەتازىبە و ئەم نەھىئىيە تاساندووتى بېدرکىيە .

برايم سەرى داخستىوو ، پەنچەكانى دەستى لەيەك ئاللانبۇوو ، سەرى بەرزكىرددۇھ بۇ ئاسمان ، وەك داواي يارمەتى لە كەسىك لە خوى گەورەتر بىكەت .

(ئەم خوای گەورە ، من دەمەمە بەيارمەتى توپى مەزن شۇرىشىيەكى سەرانسەرى بکەم ، گشت مەۋەقايەتى لە گەوجايەتى و چەسەنەوە ئاشوب و شەپۇ شۇرۇپ زىگار بکەم و لەپىتىناوتا ھەزارەھا مەۋەقايەتى ھەورامان لە دەست دەدا ، لەپىتىناوتا ھەممۇ كەمس و كارو بەھەشتى ھەورامان بەجى ھېشىت ، بىتى ژۇورەكەم سوتاند ، سلەم لە خېزان لە پىباوه رېش درېيىھ درۈزىنەكانى ھۆزەكەم نەكىرددۇھ ، ئىستا بۇ زمانى دركەندى ئەم را زەم بۇ زارا نىيە ؟ ئا .. ئاوارېتكى بەلاي زارادا دايەوھ) .

- دەزانى تو زۆر لەوە بەرزتىرى ، زۆر لەوە بەنرختىرى ، خۆشەۋىستى بۇيە

زاتم کال بۆتەوە ، دەستى خستە دەستى زاراوه پەنچە توکاویەکانى بروسکەی حەزىيکى لە رۆحى زارا دا ، زۆر دەمیيەكە رۆحى زارا ئەم گەرمىيە لى براوه زۆرتى گەرەكە .

- زاراي شيرينم ، (شەويىك لە شەوان ، شەوانى تەنيايى و ماندووبونى جەستە و رۆحم ، هەستى هات ودىلى گوشىم ، حەزم بۇو بە كلپەيەك و بالاى ئافەتىكى گرت . دەرۈونى ھەردووكمان بۇو بە پارچەيەك گر و شالاوى بەرە ئاسمان دەبرد ، بەيەك گەيشتىن ، ئىستا ئەو دايىكە و من باوک .

چاوهەكانى زارا پې بۇون لە ئاو ، دلى گوشرا ، لىيوه تەرە چاوهەپوانەكانى چەند سالەي ووشك ھەلگەران .

(بە كىزى و گەرويەكى پې قولپەوه ووتى)
- يانى ژنت هيئناوه ؟ !

- ئەرى !

- كىن يە ... ؟

- ئىستا لەكوبە ؟

- لە حىجازە !

- ئەمەش تاوانە ، چون ئىستا دلى من ژاندەكا و چ ئازارىك دەكىشى دلى ئەو ئافەتە داماوهش لهۋى دەكولىنى ! ئاخ ئىيەپىاپ بۆئەوەندە زالىمن ، ھەر چەند رۆزى چاوتان لە ژنه كاندان نەبى ، خورپەيى حەزىيکى تر وەك قارچىك لە دلتانا ھەلدەتۆقى . ئىيوه نازانى دابرانى مىرد لە ژن چ ئازارىكى بۆزىن ھەيە ؟ سارد بۇونەوهى جىيگەي نۇوستن و باوهەش و بىانى دەنگى ماج و ھەناسە و دەستكىرنە ملى تەنييا چ نەگەتىيەكە و يەخەي ژن دەگرى ! ئاخ كىن بى ئەو ئافەتە بەدبەختەي ئەو لەو ولاته لماويەدا بە تەنيياو لەگەمل كۆرپەيەكدا منىش لىرە ، ھەردووكمان چەوساوهى حەزى تىپىن ، ئافەتى ئەو دەقەرەش بى باشتى كەمېيک غەممەكانى لەھى من ناچىن وەك من بەھەشتى ھەورامانى لى ئەن نابىن كەس و كارى لى بزر نابى ، ئاخ ئەو نەگەتە كىن بى ؟

- نا ئافرەتى ئەو دەقەر نىيە و ھاجەرە ، ھاجەرى ھاو سەفەرمان ، ھاو بىر و ھاواكى روانمان و چارەنوسمان ! .

- ئاي برايم تاوان ، تاوان ، چۈن دلىت ھات لەگەل كچىيکى كەم تەمەندا زەماوند بىكە ؟ . دايكتىكى گەنجى دلگەرتۇو لەنامزىبى و چۆلەوانى لەگەل كۆرۈپ يەكدا بەجييەپەيلەيت چۈن دلىتەت . ئاخ تا نەھىئىيەكان زىاتر بىركىتىنى تاوانەكان كەلەكە دەكەيت ؟ جارىتكى تاوانىتىكىت كەرد كە چەندىسال مىنت لەم چۆلەوانى و نامسى و بىن خوراڭى رۆحە بەجييەتھېشتم . ئىنجا ھاجەر ، ئەي ھاجەرى جوان ، دەبى ئىستا قولپەكانت چەند بەكول بن و فرمىسىكە كانت چەند بەخور بن . زەن و مندالىيکى بىن باوان زمان نەزان ، نامۇ بە هوز و دەقەر ؟ ئەي نازانى ئافرەتىش وەك پىباو مۇۋە ؟ ئاخ پىباوان بۇ وادەكەن ؟ ؟

زارا لمەسر لبادەكە پالىكە تۇو پاشتى لەبرايم كەرد ، دەستىيکى خستە ژىير سەرييەوە و دەستىيکى خستە سەرددەمى حەزە تەمەن درىتىڭىنى ، چەند سال دابرانى دەرەونى جەنگەللىيکى ئازار بۇو بەتهنىيا گىنگلى دەخوارد . ناخى دەكوللا... بېنى دەنگى بەكول دەگریا ، لەگەل تۆرانى زارادا سەروشت تورە بۇو ، چۈن جىڭەركۆشە يەكى وەكى زارام ئازار دەدە ؟ مانگ لەزۇرى تۆراو خۇرى لەناو چەند پەلە ھەورىتكى چىكىدا حەشاردا و عاشقانى رۇوتى لەيەك ئالاوى ناو كوخ و پەشمەلەكانى لە رۇوناكى كىزى خۇرى بىن بەشكەرد .

وا چەند شەوه غەم و بىن دەنگى و سارد و سرى جىيگە و بەجىا نۇوستىنى دووعاشقى چاودەرۇان دلى كۆخە كەيان دەگوشى .

برايم بەكىزى و نەگبەتىيەوە پالى دابۇو بەديوارى كۆخە كەيانەوە و لە زویرىبي زارادا تاسابۇو .

زارا دەستەكانى لەكلاۋە ئەزىزەكانى گىرگىدبوو ، چاوى بىرىبۇھ قۇلای رۇوناكى دەرگائى كۆخە كەيان ، پرسىيارەكانى دەرەونى گلۇزە كەيىكى ئالۇسقاوى غەماوييۇون .

برایم (به دنگیتکی کزو که ساسیمه وه رووی له زارا کرد و ووتی) .
زارا گیان تاکه‌ی واپین؟

زارا ئاوریتکی له برایم دایه‌وه ، پرسیاره‌کانی دهروونی بیوون به چهپکه
تیشکیتک وئاراسته‌ی چاوه پریه‌زدیبیه‌کانی برایمی کرد .

- زارا جوانم تمو جوانیه‌که‌ت ، تمو پاکیه‌که‌ت تمو ئهو راستیه‌ی
عاشقی بیوون ، تمو ئهو راستیه‌ی شهیدای بیوون لیم ببوره ، زارای
نازدار ریگه‌ی ئیمە زۆر دووره ، ئەركى ئیمە زۆر سەخت و دژواره لیم
ببوره ، ئەم تۆران وئەشكەنجه رۆحی وجھسته‌یهی ئیمە چاره‌سەری
ھەلەکان ناکات... وەرە بپوانه ئەم دله گرتوودی ئۆقرەدی بۆ ماچیتک
، بۆ ئاهیتک نەماوه ، رۆح مەتینی ھەناسەته ، لیم ببوره ، ئەمە زیانه ،
پئمەش مرو قین ، مرۆقیش ئەم چیرۆکانه دروست دەکات ، وەلی
سویندەت بۆ دەخۆم ھەرتاقانه‌کەی ئەم دله‌ی ، تۆ و ھاجەر دوو نمونه و
دیاری ئەم سروشتەن وبه پاکی به خشراون ، دلنىابه ، دلنىابه زارای
جوانم حەزەکانم ، ھەستەکانم بى کە موکوری له بالات دەگرم ، وەرە
شیرینە کەم بائیتیر بەسبى ئەم زوخاوه رۆحیه ، بائیتیر بەس بى ئەم
شەوه مەیووه ، دەبى بگەینە ئەنجامى ، شەۋى زوتى ، چىكەيدىك ، ساتى
خىراتر ، پەرەمان تېبۇتى دەشكى و لەم ئەشكەنجه رۆحیه پزگار
دەبىن .

(لە گەل ووشە کاندا چاوه‌کانی برایم کە وتنە سەر ئاو ، ئاویتکی تەنك
ئاویتک حەزى ناخیتکی نیشان دەدا وتک تک بە سەرپوومەت و پیش
وسمیتە پەرەيدا دەتكان) .

زارا لەناخدادا تەتەلەی بە ھەر دووسەری چىمکى كىشە کە دەکرد .. و
چەند رۆزە تۆپەلىنى گېرى سېتکس لە كۆخە کە ياندابه و رۆحى سېرى
چاوه‌پوانيتى گەرم نە كەر دۆتەوه .

(ئەم مانگرتىن و تورەبیوون و رۆح سېبۈونەش تاوانىيکە و من بەرابەر
خۆم دەيکەم و چارە نىيە ئەمە زیانه) . چاوه‌کانى گەشکەرد پەچە کانى
والاکرە ، چەند دوگمە يەكى سەرسنگى كىراسە کە ترازان و درزىتکى

ساف وناسکی نیوان مه‌مکولله کانی دهرخست ، له‌پال دیواری کوخه‌که یاندا و له‌سهر لبادیکی ئه‌ستور چه‌پکه نیگایه‌کی لیبوردنی له برايم گرت وله‌ش ورۇحى برايمى بۆلای خۆرەکىشىا ، برايم پېش ئەوهى گرى لیوه‌کانى زارا قوتىدا سەرى پەنجه‌کانى زاراي مژى و تەزوي لەجەرگى هەلسان و ناواچەوانى ماچكىد . تووند نووساندى بەخۆيەوه ، پېش ئەوهى پووت بىنەوه هەردو لايان بۆچەند جارى وەك گەرەكىان بى تىنۇيەتى سىيەكانيان بشكىنن و ھەستى بۇنكىرىدىان تىركەن ، برايم پرچەکانى زاراي له‌سەر دەستى راخست له‌گەل وورده ماقچا بۆنى دەكرد ، زاراش دەستىيکى خستە نېيو سىنگە توکاوايە ئارەقاویەکەي برايم و پەنچەکانى له ئارق و بۆنى سەنگى هەللىكىشىا و پەنجه‌کانى دەرھانى له دەم ولۇيى و خۆئى نزىك خستەوه و چاوه‌کانى نوقاندو پېقەبارەي سىيەکانى بۆنى پەنجه‌کانى هەلەمژى . پووت بۇونەوه ، برايم به ورده ماقچى به قەبرغەي زارادا سەرگەوت ، له مەنzelى مەمکەکانيا هەلۇتىستەيەكى به لیوه‌کانى كرد سەرى زمانى به زېير نەرمى نەرمەلله کانى مەمکى زارادا هاتى .. گۆپكەي مەمكىكىيانى خستە نېيو دنياى حەزى دەمەيەوه و بەدوو پەنجهى تەر گۆپكەي مەمکەکەي ترىيانى ختوکە دەدا . چەند لیوه‌کانى برايم پرۇحى زاراي له حەز هەلددەكىشىا ، موه زىره‌کانى پىش و سەمیلى ختوکەي دەوري گۆپكەکانى دەدا و ئاگرى له حەزى سېيكسى زارا بەردداد ، دەمى خستە بىباخەلى و له‌گەل ماقچەکانىا بۆنى له‌ش و بىباخەلى زاراي هەلددەمژى ، رۇحيان له گلپىيە ئاگرى سېيكسى گيرا كوخه‌کەيان پې بوو له‌هەناسەي ئۆف و گەرمى دەروننى چاوه‌پوانى زارا .

- زارا تۆ گۆلىنىكى بەھەشتىت و پەريوبىتە سەر زەوي ، بۆيە بۆنى له‌ش و بىباخەلت ھىيندەخۇش و سېيكساوايە و دەرروونى من شىيت دەكا . ھىيندە بەئاگراویەوه يەكتريان دەلسەتەوە لەيەكەم بەيەكەم گەيشتنى تنوڭ و تەرى حەزياندا تۆۋى كۆرپەيەكىان دارشت ، مانگىتكى نەبرد زاراي سەلار و زرنگ مژدەي سك پې بۇونى بەبرايم گەياند .

برایم وزارا به ته نیشت یه که وه له سه ر گردو لکه یه کی کوور دانیشت بون و برایم دهستی کی له ملی زارا گرت بیو و زاراش به سوزه وه ملی له سه ر شانی برایم دانا ، به جووته چاویان بپیووه قولای زرد ایمه کهی ئاسمان وجوانی سروشت ، زارا هەركاتیک رووی بکردا یه ته خوا بو نوئیشیکردن و پارانه وه ، چاوه کانی ده پشت و قژه کانی به سه ر شان و مليدا شوپری ده کرده وه ، چهند دو گمہ یه کی کراسه کهی ده ترازان و درزی مەمکە کانی بو خوا ده ده خست ، دهیزانی خوا جوانی خوش ده وی و به بینینیان شاد .

برایم دستی به سکه به رزبیووه کهی زاردا ددهانی .
- شیرینه کەم ئەمەش دیارییه کی گەورەی سروشتە .. حەقیقەتى سروشتە ، ئەی سەرچاوهی ھەمۇوبۇونى ، سوپاس بۆ ئەم دیاریه تە به ھیوای ئەوەی ئەم کۆرپە یە و سمايل بتوانى دواي مردنم درېزە به شۆرشه کەم بدهن تا ئەوكاتە گشت مرۆقا یە تى دەگاتە ژیانییکى ئاسودە و تىر و برايەتى كە ئەمانە گشتى ويستى ھەمۇ مرۆقا یېكى مرۆقدوستە .

برایم ھەمۇ شەويىك سەرى ئەسپا یې دەکرەد سەر سکه به رزبیووه کهی زارا و تا دەگە يىشته گەردنی ماچى سک و سنگ و مەمکى دەکرەد ، کات تىپەپى و رۆزى لە دايىكبۇونى كۆرپە یە .. ھەر شەۋى ئەمانى ھەورامى ھاوسە فەر و ھاوبىر و دراوسى لە زارا كۆبۇنە و ، پەيانىيکى شە به قان بۇو ، تەنبا ئەمانى دورى زارا و برايمى دىوانە نەبى ھۆزى برایمە یە كان لە خەويىكى ئارامدا بۇون ، دواي چەند زرىكە و خۆگوشىن و ئارەقىپشتىنى ، زرىكە مندالىك خىيەت و كۆخ و بىيەنگى ھۆزى شلەقان ، سلاواتى پيرۆزى بە رز بۇوە (ئىسحاق) لە دايىك بۇو . (ئىسحاق و سمايل) بەرى سى جەستە ئاوارە ھەورامى و جاف و ھەلگى پەيامىتىكى مىزدە بە خشى مرۆقەن . سال و مانگ بەشىنە بىي به سه ر چوو ، ئىسحاق سەر پىن كە و تۇ زمانى بە لا يلايە ھەورامى و سکالائى ھۆرەي نامۆي جافى پىزا ، گلىئەي

بینینی چاوه کانی به جوانی دایکی و قوزی بابی پقا، میشکی پاکی
به رهشت و کداری دایک و بابی نووسرا .

زارا و برایم به گروگالی (ئیسحاق) مهست دهبوون و به رده و امی زیان
و په یامه که یانیان تیاده بینی .

- ئازارا گیان ، ژنی جوانم ، ئه مانه گشتی دیاری سروشته و
له پاداشتی ئه و دله پاک و ئه و هەلۆسته جوان و ئه و درهونه
رپوناکهی تزووه هاتووه ، پیم وايه کاتی ئه و هاتووه سەردانیکی
(هاجمەر و سمایل او مەلبەندەکەی تر بکەم ، دلنيام هەشالان
چاودروان ، قوتابیه کان بى و انهی نۆین ، بى را بهرن دهی بپۆم
و گۆزمیتکی تر به شورشەکەی ئه وی بدەم .

- برایم وا چەند هەفتە يەك خورپەيەك دلەم دەگوشى ، لەم سەفەرەت
زۆر دەترسم ، سەفەریکى پەش دەبىن نھېنیکى پىممەلىتى ، هەتا زووه
ژمارەی ماصە کانت زۆر بکە ، هەتا دەتوانى بەشى زیانت بۆنى
سەرسنگ و ئه و پيش و سمتىلە پەھلەمەر ، باوهشە کانت گەرم بکە ،
دلەم خورپەی ترسى جەراندۇتى ، ئه و وولات و نىشتمانە ووشک و
بى ئاوه مەرۆقە کانى تۈرە كەللە رەدق و بى بەزەبىن ، دەزانم تۆ ناتوانى
تۆقرە بگەرىت و هەمیشە گپى شۆرش لەناخدا گلپە دەکات ، سروشت
تۆى بۆئەم ئەركە دروستىردوه ، شۆرش ، گۆپىن زیانتە ، دەرپۇي
ئۆغر دەرپۇي ئۆغىر ، برایم گیان ھاجەر ماج بکە سمايل بۆن بکە
مەزدەي بۇونى برایه کى پىن بده . وەلى ئاگات لە خوت بى ، نە
کۆرپە کانت بى ناز بکە نە رۆحى من و ھاجەرپىش تىينو .

دواي چەند رۆزىتكى کاروان ئاماھەكرا و ، ھەر ژنە ، ھەر كىتە جلەوي
ماتەمینى هوشتىرىكى بۆ پياوه کەمی ، دلداھەکەی گرتۇوه ، غەمەی
جودايى ، كۆستى تەنبايى پەپکەی لە دلیاندا خستۇوه ، لەوه دەچى
دوا چەپکە ماجىتكى بۆ رېنگەی دوور و درېئى بىسابان باتى ، بۆيە
لىتى برايمى بەلىتە كانى كرۇشت .

- ئاخ زاراي بەرپىز و شاشنى كورد ، تۆ زۆر بەرزى دەيلەيمەوه

سەرگەوتنى من بەمەزنى تۆوه بەندە ، تۆھاوسەر و ھاو خەبات و ھاو
پېگەم نەبۈويتايە ئەم سەرگەوتنانەم بەدەست نەدەھانى تۆنەبۈويتا
ھەر صفاکەي ھەورامان دەبۈوم نەك برايمى شۇرۇشكىيە .

دەستيان شل بۇو لە يەك ترازان لە دەرگايى كۆخە كە ھانتە دەرى و دوا
ماچى ئىسحاقى كرد و سوار ھوشترەكەي بۇو . زارا ملوانكەيەكى
سمل و مىيەكى لەملاابۇو دايىكەن .

- ھا برايم ئەم دىاريە بەدە به ھاجەرخانم ، زۆر دەمىيەكە لە ئاپو
ھەواوکوردىستان و بۇنى بەھەشتەكەي ھەورامان و دوورە، زۆر دەمىيەكە
بۇنى مىيەخەك و سمل گۆزى پۆھى نىمژىبۇ ، پىيى بلى ئىيە سىن
جەستىين و لە پىتناوى بەختىيارى و سەرفرازى مەرۋەقدا خەبات دەكەين
، ئەم ملowanكەيەم بەلگەي پەسەندىكىرىنى ھاوسەرى برايمە ،
ھاچارەنۇوسى و دايىكى براي كورى منه .

چاوه کانى برايم تەقىن و بۇون بەمستى فرمىيىك و بەناو پىشە
پېھكەيدا ترازانە خوارەوە ، نەك لەبەر جودايى بەلکو لەبەر بەرزى و
خۆشەويىسى و دلۋاروانى زارا .

- زارا تۆئەو كەسەي كە سروشت لەسەرت ھاتە زمان . دلىيام تۆلە
پۆھى سروشتەوە زۆر نزىكى . ئەم دل و دەرۈونە پاكەي تۆنۈمىنى
جوانى كارى جوانى سروشتە .

دواي چەند مانگىيەك بېرىنى بىسابانى وشك وېن ئاو و ماندووبۇون
بەدىدارى ھاجەرى تەنياي شاد بۇو ھاجەرىيەكى برسى ، ماندوو ، لاواز
، سمايلىيەكى تېڭىرلاو و چىلەن ، مال كاولكراو ، بېتكەس لەكونجى
خىيەتىيەكدا لەدەرەوە شار تۈرۈدابۇون ، قوتابىيەكانى برايم ھەريەكە
لە كونجىيەكدا حەشاردرابۇون ، خىيلى قورەيش شارو قوتاخانە و
پەرتۈوك نۇوسراويان بەسەر يەكدا تېيىكدا بۇو .

- ئەم چەته كورده چى دەكەت لېرە ؟ .

كاروانەكەي برايمىيان ئەنفالكىرد ، تالانيان كردن ، بىاوانيان كوشت و
رۇنانيان بەتالانى برد ، نەيان ھېشىت برايم چەند شەھۋىيەك لەباخەلى

هاجه‌ردا ئازارى بىابانى لەجەستە دەربکات ماچىكى سۆزى سمايلى كورى بکات ، بەدىل گرتىيان دەست وقاچ و چاويان بەست .

- تا رۇزى زووتى ئەم شەيتانە كوردە بىكۈزى دەرنگە .

بىريار بىيارى سەختى خىلى قورەيش بۇو ، دەپىن ھەر ئەمشەو بەزىندوسي لە چال بىرى .

- چۆن دەپىن كوردىكى خواكانى ئىيمە بىسوتىنى ؟ چۆن دەپىن ئافرەت فرۇشتىن و گۈرپىنهەدى بە هوشتىر نەمېتى ؟ ئەمە كولتۇر و بازارى ئىيمە يە - ئەمە ياساي ئىيمە يە .

زۇر كەس هاواريان كرد برايم فريشته يە و واي لى مەكەن ، شەرم مەكەن ئەو فيئرى خوتىندن و چاكەو راستى كردووين (ام يەحسدون الناس على ما اتھم الله من فضلھ اتینا ال ابراهيم الكتب والحكمة وتيھم ملکا عظیما) لەشەويىكى عەجاچاۋى ئەنگوستەچاودا ، چەند مەچەك ئەستورىيکى شەمشىر بەدەست ھەر بەزىندوسي تى برايميان فرىدايە ناو قولايى بىرىيکى ووشك ھەلاتۇوی پر دووپىشكەوه ، فەتوایاندا ئەو كەسەي دەيدەۋى خواى لى رازىبىن ، شەيتان لەو بىرەدايە و بچن بەردەبارانى كەن ، ھەموو گاز و چزى دووپىشكىن هاوارىتكى لە برايم ھەلددەسان و بەزمانى كوردى هاوارى دەكرد .

- ئەو زمانى شەيتانە كانن بۆيە لىتى تىنناگەين ، بەردى زياتر بەهاون با نۇوزەشى لييان بېرى ، ئەو بىرە شەيتانى تىدايە .

دەستە دەستە قورەيشىيە كان دەھاتن و ئەركى بىھەكانيان وياساي بازارى عكاظ يان جىيەجى دەكرد ، تا دەرچوونى دواھەناسەي برايم ئاھى بۆ بەھەشتەكەي ھەورامان وجوانىتكە كوردىستان داخى بۆ گەوجى كورد ھەلددەكىشا . رۇز بەرۇز و سال بەسال بەرد بارانى برايم نەبىرايە وە ، بوبەكولتەرو ياساي قورەيشىيە كا ئىسلامەكان تا ئىستاكەش ھەموو سالىك بەردەكانى سەر ئىسىكەكانى شان و ملى برايم لە زىادبووندايە . ھەموو موسولىمانىك كە دەچى بۆ حەج دەپىن ئەو تاوانە لە برايمى رابەر بکات بە ناوى شەيتانەوە رەجمى بکات ،

ئه و حاجيانه نازانن لهو بيردها مامؤستاي رابهرهكه ياني تيدا يه ! .
چوو بوه ناوکاره ساتي چيرۆكە كەو چاوه کانى نوقاندبوو، وورده وورده
خوى دەجولان ، وەك ئەوهى چيرۆكى برايم بەرە كۆتايى بچى ئاو
شەپۆلى رۇناكىيە كان بەرۇ كىزى دەچۈون، دەبى نەھىنە كانى تەك خوا
نەھىنى پاستەقىنه و پاك وېتى دەستكاري مەرقىشىن، لەو رۆژەوهى
پىتى ووتراوه تو موسوٽمانى پرسىارە تارىكە كانى قوتداوه كەسيك
نىهە ولامىكى بدانى، ناومىشىك و دەروننى بە پرسىارە بىن
و ولامە كان قەبە بىيون، كەمېك راما... پرسىارى لەخوى دەكىد،
دەبى نەھىنييە كانى مەحەممەد يىش لاي خوا ھەبى ؟ مېزۇوي چۈن بىن ؟
پاك و بىتىگەردە وەك دايىكم ھەمېشە سلاۋاتى لەرۇنەكى ئەو دەدا ،
يان ئەمېش بەر رەخنەي خوا دەكەوى ؟ ئەى بۇ نا دەپرسىم ، خوا
بەمېھەبانى خۆي ئەم شانسىي پىتى بەخشىيۇم ؟ پىتى ئەوهى پرسىارە
ئاللۇسکاوه كانى ناومىشىكى خاو بکاتەوه و بىان دركىتنى ، خوا ھاتە
و ولام .

- مەحەمدېش ئازارىيەكى زۆرى ئافرەتانى داوه ئافرەتان لېيىخۇش نابىن
خديجهى چەوساندۇتهوه ، دەستخەرۆى كەردووه تاپارەي نەداودتى
سېكىسى لە تەكدا نەكەردووه، تا ھەزىز بۇ لاي خديجه بۇو كە
دەولەمەند بۇو بىن و دفایيلىكى كۆمەللى ئىزى بەسەردا ھانى، لە
ھەممو زەماوهندىيەكى نۇتى مەحەمدا خديجه ئازارىيەكى رۆحى چەشتىو
ھەر بەو ئازارەشىوھ مەرد. عائىشە تائىيىستاش دەكۈزۈتىهوه، ئازارە كانى
شەھى زاوه يەتى لە جەستە و مېشىكىا لە بىر ناچىتەوه تاوانى كەردووه
كە مندىيەكى (۹) سالانى مارە كەردووه، زىنەب زىنى ئەو كوبىلەيە بۇو
كەردى بە كورى خۆي، دوايى كە زىنەب شەرابى سېتكىس و باوهشى
پىساوى بىنى جوانىيە كەمىي بالا بۇ لە چاوبىتىكە و تىتىكا حەزى لېكىد،
كۆشكى بەختىيارى ئەو زىن و مېرەدە گەنجەي رەمان و بەتەلاقىدى داوه ،
زىنەبى بۇوكى مارە كەرد، ئەمانە و ئەو ھەممو خوتىنە بەناوى من و
دادوھرىيە و رشتىووه سکالاى ئەو ھەممو بىتەۋەنەنەي دواي كوشتنى

میرده کانیان جوانه کانی به زور له خو ماره کردوه و ناشیرینه کانی فرۆشتوه . له نیوان ژنه کانیدا جیاوازی له سه رپویان ، له ناست ته مه نیان داناوه . کامیان جوان بوروه ئالتنوی زیاتری داوه تی و زورترین کاتی بو ته رخانکردوون و سیکسی زیاتری له ته کدا کردوون ، ژنه به ته مه نه کانی به ئازاری دهروونیه وه ئەشكەنجه داوه ، ئای چەند ناخوشە ئافره تیکی قەیره دلی بگوشئی و دهروونی بسوتینری ئەمانه گشتی له گەل ياسای منی خودا ناگونجى ، منی دەستخەر و کردوه شەپو شۆپی بەناوی منه وه ناوه ته وه مەرۆفە کانی ترى ناعەربى چەوساندۇ ته وه . من مەرۆف وەک يەک دروست دەکەم . بەيەک چاوه سەيرى رەنگە کان . دەکەم ئەوانەی محمد کردویتی له گەل ويسىتى منی خودا ناگونجى . مەحمدە خۆبىكەد بەنۈپەرى من و كەسانىتى زور بپوایان پېتىكەد . بەھۆپە و ويسىتى عەربە کان له پەۋشىتى پىس و كەدارى بەرەريەت رىزگار بکات . بوئە و عەربەبانى كچيان بەزىندوبي لەچال دەنا و بىتىان دەپەرسەت و خەربىكى دزى و تالانى بۇون لە ھەممو نەتەوەيە کدا رابەر ئەيە ئەوانەي پېش مەمد بۇونيان ھەبۇوه و وەک ئە و رابەربۇون مەرۆف بە ئازادى لە دايىك دەبى و ئازادە چ ئايىن و بپوایەك ھەلددەبىتىرى . بەزورى شەمشىر و خۇتن رېشتن بپروا ھانىن دروست نىيە ، دەبى مەرۆفە کان خۆيان رېيگە و بپوای ھەلگەن داگىركردنى و ولاتان و ھەتيوکردنى مندالان لە رېيگەي خودا دروست نىيە ، دزى ويسىتى منه ، من ئە و جۆرە موسولمانانەي بەشمىشىر كراون بە موسولمان بە زولم ليتكراو دادەنیيم . دلی زور ئىيىشانم كە ھەلگانى دينە کانى پېش ئىسلامى بە كافر و فتواي كوشتنى دان ، و ولاتانى داگىركرد و سامان وبىشىوي ميلله تانى ترى زەوتىكەد . ئەمانه لە ياساي منى خودا نىيە ، سورەتى الانفال كە رەۋايه تى بە دزى و تالانى دەدا قىسى و ويسىتى من نىيە . لە بەر خاترى بازارى قورەيش و دلی بازركانان دايىناوه نەك من و دادوھرى ، من چۆن دزى و تالانى و ھەراجىكردنى ئافرهت حەللا دەکەم ؟ چۆن كوشتن و مندال ھەتيوکردن رېيگە دەدەم ؟

به ناوی دادوری ئیسلامه وه ئه و هه مسوو خوتنه بېزى ، به هوی ئیسلامه وه دوورىمنا يەتى لە نېوان مىللەتانى جىهاندا بىرى ؟ . ئەمانە ويستى من و ياساي من نەبۈون بۆيە تائىيىستا ئه و پەتايمە و ئەو نەگبەتىيە يەخە مىللەتانى موسولىمانى جىهان بەرنادا ، منى خوا ئارامىم دھوى ، ئاشتىيم دھوى ، زھوى زۇرە ، ئاو زۇرە نان و مىبۈد زۇرە ، كار زۇرە ، بەلام ئىپوهى مەرۇف چاۋ چىنۇكىن ، ھەركە دەسەلەتتەن ھەبى هەولۇددەن بەشى ئەوي تر داگىر بىكان و بىيانچە و سىتىنەوە .

مەممەد ووتى شۇرۇش دەكەم دىزى ھەزارى و زولۇم و زۇر و لاقەكىردن و زىنندە بەچالىكىرىنى ئافرەت و ياساي كەنیزەك و كۆپىلە، ھەرئە و ھەندەي دەسەلەتتى فراوان بۇو ھېچ رېتىكى بۆ ئەو ووتانە دانەنا و لە ھەمۇ شەرىتىكدا كە بەناوى منه و دەيىكەد تىيدا بەھەزارەها ئافرەتى كەنیزەك دەكەد پىياو كۆپىلە ، ئەمانە ويستى من نەبۈو من خوايەكى مىھەربانم ، دلسىزم ، ياساي كەنیزەك و كۆپىلە ياساي منى خوانىيە .

- ئەي خواي گەورە و مىھەربان ، پېش كۆچى مەممەد چەند جارى بەدىدارى بەرتىزان شاد بۇو بېچى ئەم گله يىيانەت پىن نەگووت ؟

- تائىيىستا ھېچ كەس بەدىدارى من شاد نەبۈو ، تەننیا تۆى زىندۇو نەبىن ھەرجى ئەوانەي ووتراون درقىيە ، زۇر لەو خەلەيفە و مەلايانەي لە سەر زھوى خوبان كەردىتە نوتىنەرى من ، درقىيان بەدەمى منه و كەردووە ، لە ويستەكانى من لايان داوه من نەمكەردوون بەنوتىنەر . خوبان بەزولۇم وزۇر بونەتە نوتىنەر ، ئەوتاوانەي خەلەيفە كانى عەباسى و ئەمەوى وصەفەوى و عوسمانىيە كان بەرامبەر بە كەنیزەك و پاسەوان و پىياوانى دەرباريان كەردىيانە و كۆپىلە كانيان خەساندووە لەو ئارەزوو و ويستەي من داومە بە پىياوان ئەوان لييان سەندۇنەتەوە ، يانى خەلەيفە كان دىزى ياساي منى خوا بۇون ، ئەو ھەمۇ كەنیزەكە ناسكائانە يان لە وولاتانى ترەوە بەزۇر دەھانى و لە كۆشكە كانياندا دەيان چەھەساندەنەوە لاقەيان كەردوون ، كەي ئەمە ويستى منه ؟ كەي ئەمە لە رېتىگەي پەيامى مندایە ؟ من ئافرەتم بۆ چەھەسانەوە دروست

نه کردوه ئافرهت سەرچاوهی بەردەوامی مروقە، زیانە، هەربۆیە کاتىن
کەشتىيەكەی نوح نووقم بۇو تەنبا (٥) پياو (٦) ئافرهتم هيشته و
چونكە سروشت و زيان و مروقاشايەتى پىيوسلى زورى بە ئافرهت ھە يە
ـ جوانى ، خۆشى ، رىز ، دەرۈونى پاك وناسكم پى به خشىيون ئەمانە
ھەمووی بەلگەي نزىك بۇونە وەو پېرىزى منه بۆ ئافرهت . بەلام ئىيە
پياوى درىنە دەيانچەوسىننە وە، بىن ئافرهت ئۆقرەتان نىيە كەچى ئە و
جوانىيە من پىيم داون ئىيە دەيشارنە وە، پەچە و عەبا دەدەن بە
سەرياندا، ئەمە دىرى كردار و ويستى منه. يانى ئىيە پياو بە
كردارو دروستكراوى من رازى نىن ، من ئەگەر ويستىم بوايە كە
ئافرهت پەچە و عەباي بەسەرە وە بوايە، دەمتوانى ھەرودك چۈن بەبىن
سمىيەل و پىش لە دايىك دەبن ئاواش بەبىن قىز بۇونا يە قىزى درىز و
جوانى ئافرهت ھۆى بزواندى ئارەزۈمى سىكىسى پياوە، من
ھەمووشتنى لە ئاستى پۇل و پىيوسلىيەكدا لە مروق و سروشتا
دروست دەكەم ! ئەمانە درىنە دەنە كردارى پياون ، من بۆيە ئافرهت بە و
ناسكى و نازدارى بە دروستكىردوه تارپۇلى لە دروستكىردىنى ھەستى
مەزنى مروقاشايەتى و سىكىس داھەبىن بېۋان پياو چۈن بەقىزى درىز و
درىز مەمك وپۇزى ناسك وبيستنى دەنگى ئافرهت حەزى ئاگر
دەگرىت ؟ . ئافرهتىش بۆ دەنگ ورپەنگ و بېۋنى پياو ھەرولايە، ئەم
دۇوھەستە بەرامبەر لە دووجەستە دوومروقدا بۆيەك درووستكراون،
تا ھەردوولايان رۆحى يەكتىر تىير بىكەن ، بىزىن ، بەختيارىن ، زيان
بەردەوام بىكەن . ئەمانە راستىن تا پياو بىزانى بىن ئافرهت زيان بۇونى
نىيە. سىكىس يانى پۈۋىسىسى بەردەوامى زيان . ئىيە پياو لەمەش
تىيىنگەن بۆيە تاوانبارن بەرامبەر بە بشىيەكى مروق ، مەحەممەد زوپىرى
كىرمە . لەپەر ئارەزۈمى خۆى و پياوەكانى ، ئافرهتى كرد بە كالا، بە
ئازىل، من زور دادوەرم ، دادوەرم بەرامبەر بە كردارەكانى مروق، رەش
ـ بىن سېپى دەولەمەند بىن ھەزار ئافرهت بىن يان پياو !
ـ ئەي عيسىا ؟

- تاوانباره بهوهی بۆگهورهی خوی و ددهله‌لاتی ، منی کردووه به باوکی . یانی من دهست دریشیم له مریه‌می پاک کردوه ، چون توره‌نه‌یم ؟ ئەمە تاوانه لهمن و له مریه‌می پاک دەکرى . ئیوهی مرۆڤ زۆر دەبەنگن چون خوا دژی یاساکانی خوی و سروشت کار دەکات ؟ من رژن و پیاوم له ئاستیکدا دروستکردووه ئاستی یەكسانی و بى جیاوازى بەبى بەیەکگە یشتتنی ئەو دوو بۇونە بەبى تىكەلاؤی ئەو دوو پۆحە بۇون بۇونى نىيە .

- ئیتر چون عیسا بىن باوک له دايىك دەبىن ؟

- چون دەنکە جۆيە ، دەنکە گەنمىن ، گەنمە شامىيەك بىن ئاو بىن خاک بىن خۆر دروست دەبىن ؟ ئاواش ئافرەت له دەممەوه بەھەوا سكى پى نابى ؟ ھەوا دەچىتە سېيىھو نەك مندالىدان ، مرىيەم مەرۆڤە وەك ھەموو ئافرەتە كانى تر من خۆم دروستکىرى ھەموو شتە كانم ، من جادوو گەرو ساھىر نىم ، لە دەممەوه مندال دروست بىكەم ، ئەمە دژى ياساى سروشت و منه .

- گەورەم خوای مەھربان ، خۆ دەبىن عیسا باوکىكى ھەبىن ؟

- چون نىيەتى ، لالۆ كورە جوتىيارىكى هەزارى كورده لە گەل مەرىيەم دا شەيداى يەك بۇون . شەيدابۇونىك تەننیا منى خوا و خۆيان و كىيە بەرەزەكانى ھەورامان وبالىنە و پۇوبارو سېيېرى دارگۇزىز و دەمى شىرىپىنى ھەنجىرەكان نەبىن كەس بەم چىرۇكە نازانى .

(وەك ھەموو جارانى ژۇوانىيان لەنا و كۆمەلە دارگۇزىكى چىرى پشت دى چاودەپوانى مەرىيەم بۇو . سەرتاپاى جەستەي كلىپەيەك ئاگرى حەز و عەشق بۇو . ھەر لە دوورەوە قەدوبالا بارىكە كەسى مەرىيەمى بىنى خوی بۇنە گىراو بەپرتاوا بەرەو رووی خل بۇوە ، باوەشىتىكى گەرمى بە بالا خىرپىنە كەسى مەرىيەمدا كردو سەرە ماج كردوو دەستى گرت و بەپرتاوا بەرەو لۇوتىكە كىيەتىكى بەرز بەھەنسكە بېرىتى بە بىنەرىيگاي قەد كىيە كەدا سەرىدە خىست .

- لالۆ گىان بۆ كۈيەم دەبەيت ؟ چىت لە سەر ئەو كىيە بلنە بنىيات ناوه

؟ با پشويه ک بدهين توانام نه ماوه ! بوکويم دهبهی ؟ بابچينه
حهشارگه کهی خوّمان و وهکی جاري جاران تا ئاسمان زدرد دهبي
پيئكه وه بين ولبيو وگوي مه مكى يه كترى بمثن .

- لالۋ ئەوهچيته بو واپله ته ؟

لالۋ بېن دنگى و هەنسكە بېكى دەستى مرىيەمى بەرھو لوتكەي
شاخە كە را دەكىشى

- ئارام بگەرە مرىيەمى جوان ، تەنيا فرسە خىتكمان ماوه دەگەينە خوا !
گەيشتنە سەر لوتكەي شاخە كەو لەسەر تەختە بەردىكى پان دانىشتن
ھەنسكە بېكىتىكەيان ئارام بۇوه و باوهشىان كرد بېيەكدا و لە جوانى
سروشت و پۈونى ئاسمان دىيانپۇانى .

- مرىيەم سەيركە سەرەتاي بەھارىيەكى خوّشه . سەيركە چۆن خۆر لېيىو
خونچە كان ماچ دەكەت ، خونچە كانىش چۆن دەميان بۇ ماچى خۆر
كىردى تەوه ؟ وەرە شىربىنە كەم باكلېپەي خۆرى ئەم دلە شەيدايم بە پەرەد
پۈونەتى ناسكت و لېيىو نەرمەت دابەركىتىمەوه .

- شىربىنە كەم مرىيەمى جوان ، ئەزانى ئىمپۇ جوانىيە كەت لە تەك جوانى
سروشت دا تىيەكەلاو بۇوه ، بۆيە واحەزى ماچە كانت هارى كردووم ؟
وەرە ئەو باوهشەي تەنيا تۆي گەرەكە !

باوهشىان بېيەكدا كرد ، سەريان ئاسمانىيەكى شىن و بىنيان دۆلى نىيوان
دۇو كىيىو كەلەگەتى هەوراما .

- نەماچىك و نە هەزار گپى ئەم حەز و عەشقەم دانامىركىتىمەوه .
- لالۋ ئىمپۇ لېيەدەنت و ناودەدت بۇ ئەوهندە گەرمن و اخەرىكە
ماچە كانت دەمسوتىنى ؟

- مرىيەمە كەم من گەرە كەم ئىمپۇ زىيانى خۆمت پىشكەش بىكەم و توش
خۆزگە كەم .

- خۆزگەي چى ؟ لالۋ گيان ئەوهچيته ؟ ئىمپۇ بۆ واتلىها توه ؟
مرىيەم سەرى لالۋى خستە سەر شلکەي مەممەكە كانى و بە پەنجە كانى
سەرى ختوکە دەداو دەيويست لە دلە گزبى خۆشە ويستى و گەرمى

دەرۈونى كەمىتىك ئارمبىكات .

- لالۇ گيان بۇوا دەلەرزى ؟ قەدھىيەنى ئىمەرۆ زەليلى ماچەكائىنە بىووبىت ؟ خۇئەمە يەكەم جار نىيە ماچ دەكەين ؟ يەكەم جار نىيە گۆپكەي مەمكەكائىن دەمىرى ؟

- مەريەمى نازدارم نىوانمان كېسىپ پەيوەندى چەوتى كۆمەلايەتىپ توڭىچى بەگزادە (ئىمران) و من كورە جوتىيارىك ، شىرىئەنە كەم مەريەم چەند سالاً وابزىن ؟ من دەزانم ناتوانىن بەئامانجى ئەم دلە گۈرگەرتوھمان بىگەين وەك ژن و مىرە دايدىك و باوک خىيەتى سۆز بۆمندالە كانمان ھەلبىدىن و پىكەوه بىزىن ، سەرەداوى خۇشەويستىپە كەمان لە گلۆلە كۆمەلە پەيوەندىيە كى ئالۆسقاواى كۆمەلايەتى چەوتدا گىرى خواردووه ئاسان نىيە لەو گلۆلە ئالۆسقاواه خۆمان بقىتىپەن رەگمان لە و كۆمەلگايە بېچرىپىن .

مەريەيم گۆتى لەم قسانە دەگرت و چاوه کانى پېپۇون لەئاوتىكى پاكى عەشق و دلدارى .

لالۇ سەرى لەسەرسىنگى مەريەم بەرزرىكەدەوە .

- ئاخ دەتۆمەگرى هەناوەكەم ، كە ئەو چاوانەت بە فرمىسىكەوە دەبىنەم دلەم ژان دەكىا ، مەريەم ھەرقچى لە پىيضاۋى تودابىكەم پاداشتى خواوەندى گەورەيە خوايى گەوەرە تۆپى بەو ناسك و نازدارى و پاكى و مېھرەبانىيە وە هانىيەتە بەرھەم و مەنيشى بەم دىۋانەيىيە ، ئەمانە ھەموسو تاقىكىرنەون و خواوەندلىيەمان دەكەت ، بۆيە ھەرقچى لە پىيضاۋى ئەم عەشقە پاكەدا بىكەين ويسىتى خواوەندە و جىيېھەجىتى دەكەين ، مەريەمە كەم بەنيازى نزىك كەوتئەنە لەخوا و دوركەوتئەنە لە چاوى بىزى شىيەتە كانى ھۆزەكەمان ھاتۇپىنە ئىيرە ئىتىر توانام نەماواه وەرە پارچە دلەكەم ، وەرە هەناسەكەم وەرە جوانترىن دەستكەرى خوا وەرە باوەشم باتىپەر لە تەرىايىي ناودەمت ھەللىمۇم گىرى عەشقى ئەم دەرۈونە دابىر كەنەرەوە ... نازانم ئىمەرۆ و وزىدەيە كى زۆر سەرتاپاى لەشى گەرتۈوم ، جاران ھەر دلەم گۈرگەرتىبوو ئىمەرۆ ئىسىكە كانى لەشى كەلپەي

حه‌زی توی لیهه‌لددسین ئەمە يەکەمجاره وا گشت جهسته م ئاگر
دەگرى، دەگرى خوا ئاگای له دەروونمان بى؟ دەمەگرى ئەوەندەي ترله
زوخاو هەلم مەكىشە وەرە ئەم باوەشەي كە تەنبا ھەرتۆي گەرەكە .
لەباوەشى گرت و تىير بەسۆزدە نوساندى بەخۆبەدە . مريەميش
چاوجەشەكانى ليك ناو ليتوه گول ئاساكانى بۆكىدەدە ، تىير تەپايى
ناودەمى يەكترييان ھەلەمژى و له سەر پەلە گيايەكى چۈپ پالىكەوتىن و
وەك دوو لقى لاولاو له يەك ئالازن .
- مريەمە كەم زيانى خۇمت پېشىكەش دەكەم .. تو خۆزگەكە!
- خۆزگەي چى ؟ لالۇ ... ؟

- تەنبا بۇ يەكجار با رۆحم تىيکەلاوى رۆخت بىكەم و بەيەك بگەين !
- لالۇزيانم بۇ تو و لەشم بۇ خاڭ داناوه فەرمۇو لالۇي جوانم ئەوه
لەش و پۇچ و مەمك و ماج و هەممۇ زيانم قوريانى تۆيە .
سوخەم سۈرمەيىيەكەي داڭەن ، دامىتىنى كراسە كوردىيەكەي گرت و
وورده وورده ھەلدايدەوە ، دايىكەن ولبەردىدە وگرى حەزى لالۇدا به
نېبەرپۇوتى وەستا .
لالۇ چۆكى دادىيە سەر ئەزىزەنەكەنى .

- ئاي خواي گەورە ئەمە ئافرەته يان پارچەيەكە له جوانى تو ؟
ھەردوولەپى دەستى بە نەرمايى كەمەر و پزووى دەرىيەتكەيدا خشاند و
دەم و پىش و سمىيەل و ليتىو لە پېستى ورگى دەخشاند وزمانى تەپى
شەھەدتاوى بە بەرزايى دەوري ناوكى و سەرۇرى موسەلەنيدا ھەلدەسسوو
و ئاگرى لەشەھەوتى مريەم بەرداو ، مريەميش لەتاواندا باوەشى كرد
بەسەر و قىتىباو زىاتر بە بەرمۇسەلەنەيەوە نۇوساند .
لە بازى رۆحا سوتابۇون ، بۇيە پزوى دەرىيەتكەي مريەم ، لەبەرگەپى
حەزى دەستەكانى لالۇدا رامالىرا و مريەم رۇوت بۇوەدە ، ھەرەدە
رۇوتى رۆزى لەدایك بۇونەكەي .

مريەم لەسەر پەلە گىا چەركە بەپشتا كەوت ، لەشىتكى بارىكى پېست
كال ، جوتى مەمكى خىر ، رۇويەكى جوان ، قىتىتكى درېتى

په خشکراوی سه ر گیا که و شان و ملی ، دو و چاوی نه رم و دهم ولیتیونکی ته بری پر ماج . بالایه کی را کشاوی رووت و توپیله مسوویه کی ئالو سکاوی بهر موسه لانیتیکی ناسک . لالوی شیتکرد و روح و لمشی بعون به یه ک پارچه پشکوئی سیکس . لالو هه روک ده رونی گلاراوی پیتکه و تبی ئاوا به خیرایی قه دی پشتینه که هی یه ک الا کرده و کراس و جوزغه که هی دا کهن و رانک و ده بی خامه که هی به یه ک جار داما لی و چوه نیوان لا قه رووت به لاؤ کراوه کانی مریم و به رزیکردن وه . وورد و وورد به زمان و وورده ماج پازنه خرینه کانی ، پوزی ناسکی ، شلکه کی رانی ، نه رمی پشتی ئه زنی تا به ر موسه لانی مریم می به وورده ماج وزمان ته رکرد . ووزدیه ک سه رتا پای له شی مریم می راچله کان و به هه ر چوار په لی باوه شیتکی حه زی به کولی به له شی رووتی لالو دا کردو ، توند به خوچیه وه نوساند . له ناو باوه شی په له گیا که دا له یه ک ئالان . لالو بwoo به چهند دلگیش شه و نمی حه زوو به سه رگوolle له شهی رووتی مریم مدا توایه وه . شنهی شه مالی هات و گری جهسته می رووت و حه ز و ماج و باوه شیانی زیاتر گردا و ته کانه کانیانی ناگراوی و به سوزنتر کرد . گه ره کیان بwoo له ناو یه ک دا بتوته وه ، بین به یه ک له ش و یه ک روح و یه ک پارچه بعون . ئه ند امه کانی له شی یه کیان هه لد دگلوفت و رژیان به یه ک گه یشت . برو سکه کی حه زی ک زریکه له جومگه کانی هه در دو کیان داو لالو به سه رله شی مریم مدا توایه وه . وورده وورده هه ناسه یان ئارام بیوه و به رووتی به پشتا که مون . تیشکی خوره که ش سه رتا پا له شی رووتیانی گرت بwoo . مریم سه ری له سه ر قوی لالو دانابوو و بیری دوا پر زیانی وورد ده کرده وه . دوا به یک گه یشت ن و دوا دیداره ، دوا ماجه ، دوا باوه شه ، دوا هه لمرثینی هه ناسه یه . - مریم مه که م خوا به و سه ره وه ئاگای لی یه ئه م گره گری ویستی خوا یه ، خوا منی شه ی دای تۆکردوه هه رچی له پیگه کی تۆ و عه شقی پاکی تۆدا بیکه م زکری خوا یه .

دلی خوریهی ترسیک جهاندبووی . سه‌هی له‌سه‌ر قولی لالۆ به‌رزکرددهوه و خزانیه سه‌ر سنگه توکاویه‌که‌ی و زمان ولیسوی به‌سه‌ر سنگی لالۆدا خشاند . چاوه‌کانی پر بونن له ثاو و چهند تکه‌یه ک له فرمیسکه‌کانی ترازانه نیتو توکه چره‌کانی سه‌رسنگی لالۆ، هنسکی بالا بwoo، فرمیسکی به‌خور .

- مریم گیان به‌س بگری و دره ئازبزه‌که‌م با ته‌پایی ئەو چاوانه‌ت بمژم ئەو چاوانه‌تی پین له جوانی ، پاکی ، میهره‌بانی ، مرؤفایه‌تی ، هەست حەز و هەموو شته جوانه‌کانی دنیا . تاوانه ته‌پایی ئەو چاوه‌جوانانه بېزتىنه سه‌ر زھوی . تۆ نازانی ناخ تینووی هەموو شته‌کانی تۆبە؟ من دلنىام که من و تۆله خواوه زۆر نزىكىن . ئەم هەموو ناسکى و پاکى و میهره‌بانیه‌ی دل و دەرروونه پاکه‌ی تۆ و ئەم هەموو عەشق و گرە دەرروونیه‌ی منیش دیاری خوایه .

لالۆ‌هەستاوا سه‌ریکی بۆ ئاسمان به‌رزکرددهوه ، هەردوو دەستى بالا کردهوه .

- خوای گهوره ، من سه‌رپیچى ويستى تۆم نەکردووه و تۆ دروستکه‌ری هەموو بۇونیکى دروستکه‌ری جوانی مریم و هەستى شەيداپی منى . دەسەللاتم له‌گەل كۆمەللى دواکه‌تۈوی كوردا نېبە . بە گهوردیی و مەھرەبانیت دواي مردنى من مریم بەختەوركە وا منیش دلسوزى و پاکى خۆمتان نىشان دەددەم .

- ودره شىربىنە‌کەم مریمەمى پاک مریمەمى جوان با بۆ دواکات ماچىكى خونچەھى لىيەكانت بکەم . تىئر هەناسە و بۇنى دەم و مىيىخەک و سملەی سه‌رسنگت هەلمژم با دوا هەواي سىيەكانم له بۇنى سه‌رسنگ و هەناسەت نەبرى بەلەين بى هەناسە نادەم تا له‌گەل ئەو بۇنەدا له‌گۇر بىزىم .

(دواماچى كرد و چووه له‌سه‌ر لوتکەی شاخە‌کەوه خۆی فرىدايە خواره‌وه له‌نېيان دووچىيائى بلنىدى هەوراما‌ندا هەپرون به هەپرون بwoo، پەپولەي روھىشى به‌رەو به‌ھەشت هەلفرى) .

هر لبه ر پاکی و پیروزی ئه و خوش ویستیه يه ، ئه و خوینه رژاوه پاکه‌ی لالۆ لەگەل گیان دەرچونیا هەورە تریشقا بەک لە قولای ئاسما نه و هات و سنگی هەوریتکی ئەستوری قاش کردو لیزمە بارانیتکی بەتاو بەسەر لاشە و خوینه رژاوه کەی لالۆدا رژا خوینی جەستەی بەناخى زەویدا بىردوو بۇو بە ئاوى نېرگەزە چالى ، لەو ساتە وە هەموو سالى لەسەرەتاي بەهاردا نیتوان ئه و دوو شاخە دەكەمە نېرگەزە چال و نېرگزى چاوش و بۇن خۆشتەر لە نېرگەزە کانى ترى كوردستان دەگرى . كورە عاشقە کانى هەورامان دىن و چەپکى لىيەدەچن و پېشکەش بە دلدارە کانیان دەكەن . هەر كچىن بۇنى ئه و دۆلە لە لای عاشقانى شەيداى كورە کە دەبىن . بۇيە نېرگزى ئه و دۆلە لە لای عاشقانى هەورامان ناوى نېرگەزە چالى تەلىسماوى لېنراوه .

مەريەم چوھە سەر لوتکەھى شاخە کە وله لاشە هەپرونە کەی لالۆتى دەپوانى . فرمىتىك وئازار لە هەموو جەستەی مەريەم دەتكا ئىتىر جارىتکى تر دلدارە کەی نابىنېتىھە باوهشى گەرمى لالۆ لە باوهشى ناگرى . ئىتىر جارىتکى تر ماچ ناکریت ، ختنوکە گۆپکە کانى سەرسنگى نادرى !

- لالۆ گیان من دواى تۆزىيانم بۆچىيە ، چىم بەسەر دى ؟ دەكۈزۈتم ؟
لۇوتم دەپەدرى ؟ دەبىن دواى تۆزە سەر ئەم حەزەي تۆچىم بەسەر دى ؟
پاشەرۇزىم لەگەل چ پىياويكدا دەبىن ؟ لالۆ گیان ؟ دەبىن وەك
خوشکە کانىم پىياوى ھەلبىزاردەي براو باوكم ھەبىن ، كى دەتونانى تامى
ئەم ماچانەي تۆم پى بېھەخشى ؟ ئاخ تۆپارچە يەك لە رەۋشتى
مەرقا تىيەتى و پاكى تىن ئاوېتىنە عەشق و دلدارى دنیا بويت ، بۆچى
ئەمەت كرد ؟ من لە دواى تۆزىيانم بۆچىيە ؟ منىش دىم بولات و دەبىم
بە پارچە يەك لە لەشى هەپرون بەھەپرونى تۆ .

چاوه کانى نوقاندو چوھە سەر لوتکەھى شاخە کە ، لە ناكا و هيىزىك
لە ئاسما نه و چووه دەررونىيە وە ، رايچلە كان و لە (بىيارە کەی پەشىمان
بۇوه) .

(نا من دهژیم بۆ یادگارەکانی تو ، لالۆی جوانم ، لالۆی شیرینم ، دهبم
بەدایک و خوشکانی هەممۇو دلدارەکانی سەرزمەوی . دهبم بە
پیغمبەری خۆشەویستى و دلدارى . دهبم بە دیوانە و دەرقەم پەیامى
خۆشەویستى بە مروقان دەگەيەنم . لە هەر شوتىنى دلدارىتکى داما و
ھەبى دەچم دەيلاوتنىمەوە ، چاودپى دەكەم خواى مەزن و مىھەبان
بەرى ئەم عەشقە پاكەمان نىشان بدا . دەبى تۆ بچى ، بۆنى تۆى
لىنى بى ، ئەمە خۆزگە كەمان بۇو نا ، نا من بەتەنیا نامرم ، مردنى من
يانى مردنى خۆزگە کانى تۆى شەيدام ، لالۆ گیان تۆ رۆيىشتى بەلام
تۆوى يادگارىتکەت لە رۆحما چاند بەلىن بى كەسيتىكى تر نەبىتە
هاۋىزىن و ھاولەش و ھاوا ھەناسەم ، چى بکەم ؟ دەرقەم تا چاوى
چەقۇى ھۆزە كەمان ئەم دلە گېڭىرتووەم نەبرى .
ـ دەرقەم تا ئەو جىئىگەيى خوا پىتى خۆش بى .

- ھەر ئەو رۆزە بە ناو شاخ و داخى سەختى ھەوراماندا ملى پىتىگەي
نادىيارى گرت و سەرى خۆزى ھەلگرت . ھېزم دايىھ بىرم دايىھ ، پىتىگەم
دايىھ ، شاخى بىرى شارى بىرى رۇوبارى بىرى ، گەرمە و سەرمائى بىنى ،
برسىتى ، تىنۇتى ، ماندووبۇون ، ھەمىشە فرىشتە كاتىم وەك پەلە
ھەوريىكى سېپى بەسەرسەرىبەو بۇون لە درېنە لە گەرمە لە سەرمە لە
پياوه داۋىن پىسەكان دەيان پاراست .

گەيشتە ولاتىك ، نە زمانى زمانى ئەو بۇو ، نە سروشتى سروشتى
ئەوبۇو ، نە كولتۇرى نە جلى نەئاو ، نە خاكى نەخەلەكى .

چاۋىتكى گەش و قىزىكى كاڭ و بالايەكى بارىك دەستى جلى كوردى
و چەپكە ملۇانكەيەكى مىيخەك و سەملى شەويىك خۆيىكەد بەشارىتىكدا
شار و چراكانى لە خەويىكى قولدا بۇون . لەم كۈلان و لەو كۈلان
و يېلى تروسكايى چاوى چرايەك بۇو ، لە كۈلانىكى تەنگە بەردا لە
پەنجەرە قوخىتكى پىشت كۆماوهى مالە ھەزارىتىكدا تروسكايى
چرايەك رايكتىشا .

(دەبى ئەم مالە مالى شاعيرىتكى شەيدابى يان عاشقىتكى دیوانە ؟

لهدرگای دا پیرهژنیکی پرچ سپی نورانی ده رگاکه هی لیکرده وه .
پیرهژنیک که همه میشه له چاودروانی هه واله خوشکانی نیوه
شهودابوو سیما یه کی تینو برسی و ماندو نامو .
- کچم وده شه رم مه که مالی نه نکی خوتنه ، چیت گه ره که ؟ له وه
ده چن له دهست زورداری و فهلاقه هی میزد یان له زولمی به زور
به شودان و فرۆشتن هلهاتبیتی ؟

لیئی تینه ده گه یشت ، ئەم زمانی زمانی میللەتیکی ترە .
- ئەم لهش و لاره ناسکه . ئەم بالا باریکه . ئەم قژه خورما یی يه ،
خاوه ، ئەم چاوه نه رمه گه شانه ، ئەم جل و بەرگە والايانه ، ئەم
ملوانکه بۆن خوشانه ، ئەم هەممۇو جوانیه ، دەبىن بەرھەمی
سروش تیکی جوان بىن .

- کچم خەفەت مەخۆ ، هەر كەسيك بىت ، هەر گرفتىكەت هەبىن
مالی نه نکی خوتنه ، وده کچم بەيانى چىرۆكە كەتم بۆ بىگىرەرە وه .
شەكەت و برسى و تینو هەر زو و خەوی لیکەوت . رۆزگار كردنی به
دۇوها ورى ، بەدايىك و كچەنک و كچەمزا ، بۇون بە دوو
شۆر شگىر ، بۇون بە دوو ياخى ، ياخى لە زولم و زۆرى پىاوان و
كۆمەل و كولتو . پاش ما ودېك زمانی ئەويىن پىرا به زمانىكى
شىكستەي نامو ، چىرۆكى ياخى بۇون و سەرەھەلگىرن و حەز و ماج و
دلىدارى و خۇكۇشتىنى لالۋى بۆ كىپىرایە وه .
رۆز و شەوانيان خستە سەرييەك و چىرۆكىيان بۆ يەكترى دەكىپىرایە وه .
يەكترييان خوشويىست خوشە ويىستى دووجه ستەي ماندوو ، دوو رۆحى
چەساوە بەيە كگە یشتىن .

- کچم ئەمە زولم وزۆرى كۆمەلگايە ، ياساي ئەم كولتۇرە يە پىاوان
پادەبۈرىن و گپى ئارەزۇوى شىتىيان بەلەشمان دادەمەركىننە وە ، كەشخە
بە سەرماندا دەكەن و هەر خوشيان سك پېيۇنمان بەتاوان دادەنیئن ؟
گەر هەلنى يەين و پەدوو نەكەوين و درق نەكەيىن چى بکەيىن ؟ .
درۆكىردىن لەم جۆرە دۆزانەدا چەكى بەرەنگار بۇونە و ياخى بۇونە ،

یاخی بعون بهرامبه ر به زورداری ، به یاساو نهربیتی پیاوان ، که له پیتناوی ئارهزوه کانیاندا دایان رشتوروه . درۆکردنمان هوئی نهبوونی یاسای یەکسانی نیتر و میتیه ، هەلۆیستی یاخی بعونه له پیتناوی مانهوه و بعوندا ، له پیتناوی بهرد و امی ژیاندا . کچم مەگرى ، هەر تو نیت نیوهی بەشەریەت ئافرەته و بەدەست پیاوه ووه دەچەو سیتەوه !

- دایه گەوره ، لالۆ پیاویک بwoo له هەموو پیاوانی ئەم دنیا یە جیا ببوا ! .

- کچم لالوش قوربانی دەستى یاساکانی پیاوه ، یانى باوک وبراكەی تو بwoo ، ئەی گوايە بۆ خۆی کوشت ؟ دەيزانی زۆرانى له گەل کەس و کارتا بۆ ناگىرى ، دیوارى نیوان خېزانى ئیوه و خوبانى پىن نارپى ؟

- دەزانى لم دنیا پان و بەرينەدا ، رۆزانە چەند ئافرەت دەكۈزۈت ؟

چەند ئافرەت وەک مالات دەفرۆشىت ؟ لاقە دەكىرى ؟

- چەند ئافرەت له سەر ووشە يەک لوتى دەپدرى ؟

- له سەر چى ؟ له سەر سەرپىچى یاسای بەرەرتى پیاوا .

دایه گەوره دامىتى کراسەکەی هەلدايەوه و له سەر لايەكى سمتە چرچەکەی جىڭەکە پەلە سوتاوايەكى نىشاندا .

- دەزانى ئەمە چىيە ؟

- نا دایه گەوره ! ئەوه چىيە ؟ بۇ وات ليھاتووه ؟

دایه گەوره هەناسە يەكى ساردى هەلکىشاو وەک گەرەكى بىن له نوکەوه و بىن كەم و كورى چىرۇكى ئەم پەلە سوتاوايە بۆ بگىرپىتەوه ، خۇي ئامادەكردو دەنگى كەمىتكە سوتاوايە و نزىمكەدەوه و بەرگىكى غەماوى بەدەورى ووشە كانيا گىراو هەلۆيستىيەك و سەيرىكى مرىيەمى كەنەنچەن چاودەپىي چىرۇكى ئەم پەلە سوتاوايە يە .

- کچم مرىيەم بەيەكى لە مندالە كامىن سكم پې بwoo ... ئاخ نازانم كاميان بwoo ، له مانگى خۆمدا بىروم و زۆرماندۇ ئەركى مال و مندال و مالات بوم هەر لە بەيانى زووهوه كە لەخەو هەلددەسام ، من بەدەورى خۆمدا خولىمدى خواردو هەلددە سورام ، تا مالاتم ئاوددەدا منال زروقەي

برسیتی لیتهه دهسا ، تا مندالّم شیرده کرده و نان و پیخه فم بۆ پیاو و میوانه کانی ئاماده ده کرد ، ئەمانه و چەندەها ئەرکى تر . چاک لە یادمه زۆر برسی و ماندوو بوم و پیتکانم زهوبیان نەدەگرت ، پیاوە کەم کەمنی بە چەند سەر هوشتىلە باوکم کرى بۇو ، ئارەزووی سیکسی هەبۇو ، پەلی گرتەم ووک ھوشترى بۆزۈورە و بەدواى خۆیدا راکیشام ، پالىکى پیتوهنا و بەسەرپاشتا پالى خستم ، سوارسەرم بۇو ، وەک ھەممۇر ژەمە زەھراویه سیکسە کانی ویستى سیکسە لە تەکدا بکات دەرپەریم و رىگەم نەدا ، بۆ یە كەم جار لەزیانما لەویستى پیاو ياخى بوم (بە گېپانە وەی چىرۆكە كە ئازار پەرپە جەرگى دايەگە ورە و بۆ تاویک بىتەنگ بۇو)

مرىيەم وەک لە بەر چاوايیدا ئافرەتىکى پرووت وزەلیل لەزىر دەستى پیاوېتكەدا پالى كە وتبى و چاواهەرپى داغىكىردن و چەزە سوتاندىنى پیستكەي بىن ، ئاوا بە ئازارە و چاوه کانى زەقكىرى بۇو و چاواهەرپى چىرۆكە كە دەکرد .

- ئىن دوايى ؟ ؟

- كچم چى لېتكىرم ؟ ! بە شەق وزللە هەر چوار پەلی لە گۆ خستم و بە سكى پېپە و لە ژىر شەق وزللە کانيا ئىفلىچ بوم . بە قىز بەزۈورە كەدا راپىكىشام لە تاو ئازار جولەم ليپىرا بۇو و هەر ئە وەندە زىندۇر بوم ھەناسەم دەدا . وەک لاشە يەك لە بەر نەشەرى ئارەزووە کانىدا كە و تەم بە چەقۇپىه كەسە كەي ھەنج ھەنج كەرم و بەندە خۇينى دەرپەتىكەي قرتانم . وەک درىندە يەكى برسى سوارى لەشم بۇو ، لاقە يېكىرم ، بەلام چۈن لاقە كەرنى ؟ كە لېپىوو ئەوزالّمە نە يەيىشت ھەناسە يەك بەدم ھەر لەشۇينى لاقە كەدا بە مقاشى ناو ئاگردا نە كەمان داغىكىرم . (دایە گەورە ھەناسە يەكى قولى ھەلکىشى و چاوه کانى ئاوى تىزاو و كەمېك بىتەنگ بۇو) .

- ئەزانى بۆ ؟ ؟

- نا .. دایه گهوره بق !

- قیژاندی بهسەرمدا ووتى :

- بۆئەوهى جارىتىكى ترسەرپىچى ويستەكانم نەكەيت و هەركاتىتكى خۆت شت ، هەركاتىتكى چوپتە سەرئاواو ، هەركاتىتكى خۆت گۆرى ، چاوت بەم جى داخە بکەويت وتىسى من پاتچىلەكىينى ، تو نازانى من خواى تۆم ؟ تو نازانى من تۆم كرپوھ بۆ دامركاندىنەوهى حەزەكانم بۆ كارەكەرى ناو مالىم ؟ چۆن سەرپىچى ويستى من و ياساي من دەكە ئى .

مرىيەم لەئازاردا ملى نابۇو بەلارەوه ، خور خور ئاوا بەچاوه كالاكانىدا دەھاتە خوارەوه .

- دەتۆمەگىرى كچم ، من هيچم نەگىپراودتەوه ، ئەمە تەنيامىستى فرمىسىكە لەدەريايى زوخاوى زيانم .

لۇنگە فرتىيى مندالەكەى سكى ، مرىيەم راچىلەكان ولەگۈيگىرنى چىرۇكەكە پچراندى .

- ئەم لۇنگە فرتىيەت سەرەتا يەكە بۆ زىنگىت ، دەبىن وەكى باوکى هوشىيار بىن ، ئەى خواى گەورە چىم بەسەر دى ، چارىتكى ، بەگەورەسى خۆت رەحىمەتى . ئاخ خواى گەورەچى بەخەللىكى بلېيم ... ؟ بلېيم باوکى ئەم مندالە كىيە يە ؟ چى بەسەرەت لە كۆتىيە ؟ دەستى دايە دەستە چىچەكانى دايە گەورە بەلائى خويدا رايىكىشاو بەكۈرۈزانەوه ، چاوى پېزىيەوه ووتى :

- دايە گەورە ، تو بللى دواي لالۇمنىش بکەومە دەست پياويكى وا درىندە ؟ دايە گەورە چىم لىيىدەكەيت (دەستىيەكى بەسەر سكە بەرزىبۇوه كەيدا هانى) .

- وابەرىيەدە بۆزىيان لۇنگە فرتىيەتى

- كچم مەگىرى خوا گەورەيە ، تو ئازا وهوشىيار بوبىت ئەم پىيگەيدەت هەللىڭار ، ئەم دايىكە خۆت تائىستا سىن جار فرۇشراوم . سەد جار لاقەكراوم . تا پىيىستم چىچ نەبۈوبۇو . تاگۆكەكانى مەممەم قىنج بۇون

تا پوزه کانم ساف بعون ، تا گوشتی لامل و سمتم خرین بubo بازارم
بubo بازار ، بهره مده که شی بز باوک و برام بubo .

به مهره بانیه و سه ری مریه می له باوهش گرت و به دلسوزیه و دستی
به سه رو قزه خاوه که يدا دههانی :

- کچم مه گری ، ئەم دایه گه ورده يت سه ری له بهر هه تاو سپی نه کردووه
! زیانم دوزه خیتک بubo به دست پیاوه ووه ، هه زارها سه رگروشته
و کاره ساتم بیستووه و بینیوه ، تو بلیتی نه توانم چاریکت بکەم ؟
(بۇ ماوه یه ک بىيدهنگ بعون) .

- کچم تو هەر لە ئیستاوه کچه زامى .

مریه م سه ری له باوهشی دایه گه ورده دەرھانی و چاوه کانی سپی ، چەپکە
پرسیاریتیکی سه رسامی بىيدهنگی لىدەتكا .

- کچم مریه م ، هه رچەند نازانم چەند کچم فرۇشراوه و چەند کچە زام
کۈژراوه و لاقە كراوه ، كەس نازانی تو كیت ، هەريه يانى زوو لەم
گەرە كەدا دەيکەم بەقاو ، لە يەكى لە شووه كانمدا لە وولاتیکى دوور و
سروشتنیکی نامۆدا وله پیاوتیکى جيا لە پیاوانى ئەم دەفەرە ، كچىكىم
بubo ، ئەويش كچىكى بubo تو كچى كچە كەمى بۆ سەردان ھاتويت بۆ
ئەگانە ولېرە خوا سکى پېركەر دوويت .

ھەر بەيانى زوو دایه گه ورده لە ناو ھۆزى عەرەبە كاندا كردى بەقاو و
بانگھەيىرى ژنانى گەرە كى كرد ، دايە گه ورده چوار دەوري بە ژنە عەرەب
گىرابوو . مریه مى قۇڭال و چاونەرم و ئىسىك بارىك و كەلە كەت والا
پوش ، وەك نقىمىي مستىلە يەكى ئاللىتونى دەست و پەنجە يەكى رەش
لە ناو ژنانى عەرەبدە دەدرەوشايەوه .

- گوئى بىگرن ژنانى خىلى قەحتان ، شەويىك لە شەوان ھەر وەك
ھەزاران شەوانى راپوردوو بەديار يادگارە كانمە وەھەلىتووتاپووم ،
لەناكاو لە نىوه شەودا ، نىوه شەويىكى تارىك و تۈوندا ، تىشىكىكى
بارىكى رەنگاو رەنگى جوان ، سەریانى ئەم كوخەي بىرى و
كوخە كەمانى كرد بەچراخان . چراخانىكى كەۋەنە

دەرزىيەكىلىنى كەوتىبا بەه رۇوناڭى ئەنگە دەدروشا يەوه .
مەرىيەمى كچەزام لە خەويىكى نەرم و قۇولدا بۇو ، مەرىيەم بۆئەوهى
دەمى بۆگەن نەكەت كە دەنۈۋى دەم داتاخات . هەرلەمندىلىيەوه
لەدایكىيەوه فىئر بۇو ، دايىكىشى لە منھو ! . رەنگەكە بارىك بۇوه
بارىك بۇوه وەك چەند تالى دەزۇوى بارىكى رەنگا و رەنگ خۇي بە
گەررووى مەرىيەمى كچەزامدا كرد ، پاش تۈزى وەك رەخيان ختسوكە
دابىئ ئاوا مەرىيەم بەددەم خەوهە دەنگ زەرددەخەنە و ووردە وورپىتەيەكى
كى دەرى . پاش ماوەيەكى كورت مەرىيەمى كچەزام ماتەمەينى و بىيەنگى
دايىگەرتبووهەستى بەسک پېپۇون دەكەد شەرمى دەكەد نەھىيى دەلىم بۆ
بىگىرپىتەوه . دەيزانى ئافەرت بىن پىياو سكى پېنابىن . لەترسى ئەوهى
تاوانىتكە نەخەرىتە پالىي دۆشىداماوبۇو منىش لەتەك خۆمدا
لەوردەردنەوهى ھونەرى ئەنگە بارىكانە ئەوشە و دادا بۇوم
تاۋووردە ووردە سكى بەرزا بۇوه . چارى نەماو بەگەريان و ترسەوه
سکپېپۇونى خۇي پىت ووتىم ، وادەبىيەننەن سكى چۈن بەرزا بۆتەوه .

دایە گەورە جار جارە لە نیوانى قىسەكائىيا ، تىشكە تىلەيەكى لە
چاوى مەرىيەم دەكەد وېچاو دلىيىاي دەكەد چىرۇكەكەيان كارىگەرى لە
سەر ئىنانى عەرەب داناوه . مەرىيەم بەدلەوە گۈيى لە قىسەكائى دایە
گەورەر گەرتبوو لە زۇرىيەي ووشەكائى تىنە دەگەيىشت وەلى ئەرەنەن
پاكى ھەردووكىيان وەرپىتەكى راستى مەبەستە كان بۇون دایە گەورە
ھەينىدە بەھونەرپانە ئەم چىرۇكەكە دەگىرپىتە ، گەشت ئىنانى عەربى
خىستىبووه دنیا يەكى ترى جىيا لە دونىيىاي راستى ، بۆتەيە چاۋىيان زەق و
دەمەيان بۆ نەھىيى ئەم چىرۇكە كەركەپۇوه و دەستىيان يەكتەريان دەگوشى و
تىپەيى دەلىان پەلەي دەكەد .

- دەزانى ئەنگە رۇوناڭى يە رەنگا و رەنگە چى بۇو ؟
زنانى عەرەب ھەممۇ بەيەك دەنگ ووتىيان
- نا

- ئەنگە رەنگ ورۇوناڭى خوا بۇو ، معجزە بۇو ، پىشانى مەرۋىنى دا

یانی ئەو مندالى لە مرىيەم دەبىن مندالى خوايىه ، ئا.. ئا مندالى خوايىه ژنانى دەفەر لېپىبان دەگۈۋىشتىت ، تىپەرى دلىان پەلەمى دەگەرد .
- دواى چەند رۆزى مىرىيەم لە شىرىينى خە و راپەرى و هاتە باوهشىمەوە ووتى :

- دايىه گەورە خە ويىكى خۇشم دى ، خواهاتە خەموم ، مىزدەسى پېتىدام و ووتى مندالىيكت پېتىدەبەخشم ، مندالىيكت لە هەممۇ مندالانى ئەم دنيا يە جوانتر و زېرىكىتر و زاناتر و هوشىيارلىرى بىن ، مىزدەسى بەختىارى و ئاسودەبىي و دادىپەرروودرى بۆ مەرۆڤى پېتىنى !

دايىه گەورە رۆز بە رۆز ئەم چىرۆكەسى بۆ دەر و دراوسىن بلاۋەدەكىردىوھ ئەوانىش بۆ ھاوارىي و كەس و كاريان ، لەشاردا بۇوبە قاو مندالى خوا بەرىيەدەيە و رەحىمەت بۆئەم شارە دىيىنى . برسىتى ، زولەم و زۆر دزى كوشتن و فرۇشتىنى ئافرەت نامىيىنى ، يانى ئاسايسىش دەبىن ، ئاسايسىش .

مرىيەم بۇو بە پىرۆزلىرىن ئافرەتى ئەو شار و ناوجەيە . چەپك چەپك ژنان دەھاتن بۆ دىدەنلى مىرىيەم . مىرىيەم نىشانەيە ھاوسەرى خوايى پېتىۋ دىبارە . ناسكى و مىھەربانى و كەم دۇويى گريانى زۆرى و كەم خۇرماكى . مىرىيەم لە دلەم بۆ لالقى دلدارى و باوكى كۆرىيەكەسى ، بۆ نىشىتمان و خوشك و دايىكى و پاشەرۆزى و دەرىيەدەرى دەگەرياو ژنانى عەرەب بەزكىرى خوادىيان دەننا . چاوابيان بېرىپە فەرمىسىكى چاوهكالانى و ھەنسكەكانى دلى گەرمى .
- ئەم ھەممۇ گريانە زكىرى خوايىه .
- ئا وايە .

- لە دلەم قىسە لە گەل خوادا دەكا .

- بە لىنى وايە ... ھەر بۆ يە و اىت دەنگ و كەم دووھ .
نەك دايىه گەورە و ژنانى گەرەك ، شارىتك چاوهپىلى لە دايىك بۇونى مندالى خوابۇون .

- دەبىن مندالى خوا چۆن مندالىيكت بىن ؟

- چاوه‌کانی چون بن ؟

- بالا و بالله‌کانی ؟ ؟

- قری ؟ پیستی ؟ ؟

هموگه‌وره کچانی هوزی عهره ب تاواته خوازیوون شه‌ویک خواخوی
بکات به مالیانداو سکیان پرکات ، که دهنوست خویان دهشتن
دهمیان دهکردوه و پنهنجه‌ره و ده‌گایان والا دهکردمالیان خاوین
دهکرد .

خوراک وئاوی مالی دایه گه‌وره بوبوو به موشه‌رک و گه‌وره کچان و
بیوه‌ژنانی قهیره سه‌ره‌یان بزگرتبوو .

نؤمانگ به سه‌ر به‌یه کگه‌یشتني لالق و مریم و سه‌ره‌لگرتنيا
تیپه‌ریبوو . رۆژ رۆژی زان و ئازارو کاتی له‌دایک بونه !
مریم چوار دهوری به‌زنه عه‌ره ب گیرابوو . هرپه‌لینکی به دهست چه‌ند
ژنیکه‌وه بوبو . چاوه ره‌شەکانیان کییه‌رکیتی بینینی یه‌که‌م مندالی خوا
بوبون .

دایه گه‌وره له نیوان رانه خرپنه پیست کالله‌کانی مریمه‌مدا هله‌لتووتا بازو
و چاوه‌کانی بریبوه قولاییه‌که و چاوه‌رپتی زروقه‌ی مندالیکی دهکرد .
ئازاریک ناواسکی مریمی پاکیشاو له تاواندا لیته‌کانی کرۋشت .

- ئای دایه گه‌وره ناواسکم پچرا !

- کچم ئارام بگره و به‌هیزیه ئدم دایه گه‌وره‌یهت چه‌ندە‌ها جار به‌سەر
مندالله‌وه مردوه و زیندوو بوتونه چه‌ندە‌ها جار به‌تەنیا و له پال
ھوشتریکدا له بیابانیکدا مندالىم بوبه کچم به‌غیره‌ت و به تەکانی ،
ھەر تەنیاسەری مندال زەحمدە له‌ش باریک و نەرمۇو شله .

بەسوزه‌وه دهستى بەپوز و رانه ناسکەکانیادەھانى

- کچم خەفت مەخۆ ، تا ئەم دایه گه‌وره‌یه مابى تەنیا نابى ، دوايش
خواگه‌وره‌یه .

مریم بە دەم ئازاره‌وه چاوی بریبیووه رۇوناکى تەنیا پنهنجه‌رهی
کوچه‌کە . ھەستى بە تەنیا بىيىنازىيەکى سوتىنەر دەگرد چەند ستەمە

بىن دايىك و خوشك و دلسىزان ئافرهت لە غورىيە تدا مندالى بىنى ، و ئينە خوى دايىك و خوشكان و زنانى دىكەيانى هانىيە و ياد كەچۈن لە كاتى مندالبۇونا بەدەورى خوشكە كىدا هەلدىسىران) . مال پېرىپەپۇو لە زنانى دى هەرىيە كە خەرىكى شىتى ، باسوقى نەرم و كەشكى خوساولە ، گۆزىز مىيۇزى تەپ وشىلاولى ، لە پشت سەرى خوشكىيا پېزكراپۇو ، باوكى كۆرپەي چاودەپوان ، لە شاخە كانى هەورامان ويلى راۋىكىنى ئاسكىتىكى خىپىنە و بۆشەوى لە دايىك بۇونى كۆرپە كە دەكىرى بە كەباب هاكا هاتۆزىكى تر خوشكە زاكەم بەرىيە دەنەيى ئەم دېيىه ، بۆ بەھەشتى هەورامان .

مەرىمى كچە بچوکى مال لە كاتى مندالبۇونى خوشكە كەيدا ئەركى چاودەپوانى كارى سەرىپىنى بى پېسپېتىردا بۇو . لە گەل ئازارو پېتچى زانە كانى خوشكىيا لولىدراپۇو .

- تۆ بلەيت پۆزىك بىن و منىش مندالىم بىن....؟ دايىكى لە نىوان رانە كانى خوشكىيا بە چاودەپوانى كچە كەيدا ئەركى ھەللىتروشكابۇو . ترسى لە دايىك بۇونى كچە كەيدا ئەركى چەندىپۇو . - كچم غېرەتى يە كەم مندال سەختە ، خوابكات ئەم زانە سەختە زانى كۆرپەك بىن .

لە گەل ھاوارى خوشكى و زرۇقەي مندالى ، دايىكى لە خۆشىيا پۇوى س سور ھەلگەپا و چاودە كانى گەش بۇونەوە . دلە خورپە كەي وجەر انده دەرۇونى كەي سارىز بۇون .

- كچم كۆرپەكت بۇو . سوپايس بۆ خوا كۆرپەكت بۇو !! ئادەت ھەواڭ بەرن بۆ دىيەخان .

- ئىستا پىياوه كەت بىنانى شاگەشەدەپى ! كچم كۆرت بۇو ، پېزىت زۆرىپۇو ، خۆشەويسىت بالا بۇو ، كۆرت بۇو ، كچم كۆرت بۇو . هېشىتا ناوکى نەبرى بۇو بە خەرىتىنە كەوە چەند جارى ماچىكىدو نۇوساندى بە خويەوە .

- تۆ كلىلى بەختىيارى كچە كەمى ، سوپايس بۆ تۆ خوايە وانۇ مانگە

من له دله خروپهی هاتنى ئەم كورەم ، سوپاس بۇ تو خوايە گيان .
- ئۆخەي كچە شىرىئە كەم كورەت بۇو كورەت بۇو !!)
مرىبەم دەگریا و يادگارەكانى دلى دەسۋاتان .

چاوى بەناو ژنانى سەرتاپارەشى عەرەبدا گىبرا ، هيچ رۇويە كيان له
رپووی خوشك و دايىك و ژنانى دىكەيان ناچى . لەتاو ئازارى سكى
هاوارى دايىكى بە كوردى دەكىد . دايىه گەورە نەبى كەسىك لە ژنانى
عەرەب نەيان دەزانى ئەم ھاوارە بەچ زمانىك دەكرى . مقۇ مقو لەناو
ژنانى عەرەبدا پەيدا بۇو ژنلى ووتى :

- ئەم زمانە دەبى زمانى خوا و پىغمبەران بىن . بۇيە ئىممە لىتى
تىنالىگەين .

يەكى لە ژنە كان ووتى

- بەللى وايە به خوا سەد جار وايە .

(ئەي دايى گيان... تو لە كويت ؟ دايىه مەھرەبانە دلسوزە كەم ئاخ
لالۇي جوانم دەبى رۆخت لېرە بىن و من بىبىنى پىتىدە كەنلى ، دلخۇشى ؟
وا بەرھەمى عەشقە كەمان بۇزىيان بەرىتىوھى ، خۆزگە ھەر لە تو دەچۈو
تا لە جياتى تو رۆحى تىنۇم ئارام بکات .)

ئازارىك ناوجەرگى بېرى .. ھاوارىتكى تىزىي كرد :

- كچم ئارام بىگە واسەرى هات ، ئازابە تەكانى ، ئادەتى غىيرەتى .
(لالۇي جوانم دەزانم رۆخت لە كونجىيەكى ئەم كوخە دايىه ، توو
پاكىيەكت تۈو جوانىيەكت لالۇ ، تەننەيەك زەرددەخەنە ، باچا و دەپش
و سەرورىيە نەتاشراوەكت ئەو سەدىلە سەدەھاجار بەم ليتوانە بۆم
دەھانىيەكت ئاي كە جوان بۇويت تۈو جوانىيەكت بۇيەك سات خۆت
دەربىخە . دەزانم رۆخت لېرەيە و دەمبىنى ، هيچم ناوى تەننەيەك
و وشەم لە تەكدا بىللى و زىاتى ناناوى بىنەم چى ؟ شازاد ، نەوزاد ،
عاشقزاد ؟ ناوى دەنەيم خۆزگە ، ئا خۆزگە چونكە بەرى خۆزگە مان
بۇو .

ئازارى ناولەشى مەرىبەمى بېرى و دەنگى زرۇقەي مەندالىي هەناوى

چاوه‌پوانی ژنانی ناو کوخه‌که‌ی راچله‌کان . سلاواتیان داو دهستیان به‌سنگه‌وه گرت و ملیان بۆ کوریه‌ی خوا شۆرکرد . هه له یه‌که‌م ساته‌وه پیرۆزیان کرد . کوریه‌یه‌کی پیست کال و قژنال‌توسکاوه، دوچاوی گه‌ش ، برازانگی دریز ، لەشیکی ریک و خربن .

- سه‌یرکه‌ن چهند مندالیکی ناسکه !
- پیستی کالی !

- قژنی زردی ! چاوی گه‌شی . راسته ! راسته کورپی خوایه !
- به خوا کورپی خوایه !

- راسته کورپی خوایه بۆیه وهک مندالله‌کانی ئیمه ئەسمه‌ر نیه !
کورپیه‌که‌یان به پارچه په‌رۆیه‌ک پیتچایوه و خستیانه سه‌ر مه‌مکه پر‌شیره‌کانی مریه‌م . دایه گه‌وره وهک چگگرکوشی خوى بەدل‌سوزی و مهره‌بانيه‌وه ئاره‌قە‌کانی ناچه‌وانی مریه‌می ده‌سری و دلخوشی دددایه‌وه . وورده وورده ژنان کوخیان بەجى ھیشت ، مریه‌م و دایه گه‌وره وهک دایک و کچ بە‌ته‌نیشت يه‌که‌وودانیشتبوون و سه‌یری چاوه تازه‌هەلها تووه‌کانی منالله‌که‌یان ده‌کرد که چۆن بە‌حەزه‌زه‌وه گۆیکه قاوه‌بی‌یه‌کیانی مه‌مکی دایکی دەمژی . مریه‌می دایکیش ھەستی به خوشە‌ویستیه‌کی مەزنی دایکایه‌تى دەکرد و دەستی به مۇوه‌کالله‌کانی سه‌ریدا ده‌هانی و بە‌دوای وینه‌ی رووی لالۆزی شەيدايداده‌گه‌پا .

- چ شوئینیکی له باوکی بچى ؟
- کچم رووی مندال رزو ده‌گۆزی پەلەمەکه !

- کچم مریه‌م ناوی بنین چى ؟
بىن بىرکردنوه مریه‌م خира ووتى :
- خۆزگە

- چى.... ؟

- کچم خۆزگە ناویکی کوردیه‌و بەم دەفه‌ره نامۆیه کەس لېتى تىنناگات و چىرۆکه‌کەشمان کالدەبىتەوه ، خوئەگەر بىزانن کوردى ! دوور نیه شار بە‌دەرت نەکەن ، خوت و کورپیه‌کەت له بازارپی کۆپلە‌کاندا هەرچاج

نه کهن ! .

مریه م دهستیکی به سه ری کوریه کیدا هانی و فرمیسکه کانی سپری .
وهک له کیز بیتکی سه خت و ماندووکه رهات بیتله وه ، هه ناسه يه کی
هه لکیشاو سه بیریکی دایه گهوره کرد ووتی :

- دایه گهوره ، ئەم کوریه يه به ری خۆزگە و دلداری من و لالویه .
بەلینم دابوو خۆزگە و هیواکه بھینمه دی . بروابکه دایه گهوره هه
لە بەر ئەم کوریه يه و هیواکه دوای کوشتنی لالۆخوم نە کوشت !
- ئاخىر كچم كەس تىيىناڭا !

- دایه گهوره بە عەرەبى بە خۆزگە دەلین چى ؟ ؟
- خۆزگە يانى (عسى) دەبا ناوى (عسى) بىن هەر خۆزگە بىن
گرنگ نىيە چ زمانى بىن .

لە گەل گىرانە وەئەم چىرۇكە رۆمانسييە بە دەنگى ناسك و
پرمۇسيقاى خوا ئەم ببۇو بە بىنەرىتىكى راستەقينەي بە سەرەراتە کانى
ناواچىرۇكە كە و بە خەيال لە كونجىيەكى كۆخە كە دایه گهورە دا
ھەلتۇوتا بۇو . ناوا تە خوازى دلدارىيە كى لەم چەشىنە و نافرەتىكى
ناسك و نازدارو بە عەشقى وەك مرىيەمى دەخواست .

- ئائەمە پاپاستى ئەو چىرۇكە يە كە ئىيۇھى مەرۋەت ناوترىن بىدرىكىن . من
و بىستىم پاداشتى ئەو خوشە ويستىيەي مرىيەم بىدەمە وە و مەندالىيەكى
ھوشيارم پېن بە خشى كەچى ئەو منى لكاوى كردوه ، تائىيىستا چىرۇكى
ئەو پىرىزىنە بۆتە بىرواي ميلۇتان مەرۋەت .

بە گويىگرتن و گفتۇگۆركە دەن لە گەل خودادا زۇر دلخوش و بە دەنگى
پىرسازى گەشەي دەكىد . گەهورىي و رېز و مەھرەبانى خوا لە دل و
دەرونپا فەرەتر دەبۇو و زاتى پرسىيارە كانى مىشىكى جولۇ . پرسىيارىتىكى
لە مىشىكىدا دارپشت و دوو دل بۇو لە دركەناندى چىرۇكى ئادەم و حەوا او
تۈرەبۇنى خوا .

- گەهورەم ئەى خواى گەهورە مەھرەبان ئەى ئادەم و حەوا بۆچى شەيتانت
بۇ ناردن ؟ سېيۇت بۇ دروستكىردون ؟

هله‌لويسته يه‌كى كرد نا .

(نايكم ، نايكم نه‌كا خواي مه‌زن و مهره‌بان زويز بىن) لەكوتايى
بىركردنەوە كەيدابۇ دەنگى شەپۆلە رەنگاورەنگە كان بەرزا بووه ووتى :
- مەترسە وچيت لەدلىدەيە بىتلى ، من مرۆقىم بەئازادى دروستكىدوھ
مرۆقى ئازادى خوازو ئازام خوش دھوى . ئەو مرۆقە ياخيانەي
لەچەوتا يەتكەن ياخى دەبن و لە راستىيەكان بىتەنگ نابىن لە منه و
نزيكىن و خوشەويستى منن . منى خوا ئازادى لە هيچ مرۆقىك زەوت
ناكەم بۆيە ئەوانەي لەپىتناوى ئازادى نىشىتمان وىەكسانى مرۆق و
نەمانى چەوسانەوەدا شۆرش دەكەن و زيانيان دەكەن بەقوريانى نەتەوە
و نىشىتمان وئازادىيان ، ئەو كەسانەلای منى خوا بەريزىن وجىتىگەيان
بەھەشتە . من لە ئادەم و حەوا زويز نەبۈوم ئەو دووانە خوشەويستى
منن . من كە مرۆق دروست دەكەم هەموو توانا و ئارەزۇھەكانيشى
پىتەدەخشم . تواناي سىكىس يەكىك لەو دياريانەي منه بۆ مرۆق ،
دياريەك لەپىتناوى بەختىيارى و ئارامى پۆحى مرۆق و مانەوەي
مرۆقايەتى . سىكىس بازىي پۆح و جەستەيە و رۆح پىن ثارام دېنى ،
خواردن وزە دەدا بە لەش . سىكىس بەپۆح ، گەر پۆح برسى بۇو لەش
ئىفلەج دەبىن و مرۆق شىيت . بۆ منى خوا جياوازىيەك لەنيوان برسى
بۇونى پۆح و برسى بۇونى گەدەدا نىيە ؟ . بۆيە هەر مرۆقىكى
مرۆقىكى تر لە سىكىس برسى بکات ، لاي منى خوا وەك
برسىكىرىدى مەرۆق و اىيە لە خواردن . ئا خەچ شتىك لەسىكىس
پىرۆزترە ؟ . گەر سىكىس نەبىن مەرۆق دەبىن زىنده‌وەران ماسى ھوشتر ،
مەر بىن ، دەبن ؟ هەلالەي گولى گولى ماج نەكەت گەشەنەكەت ، ئاي
ئىۋەدى مەرۆق كەزالىمن ، بۆچى هيتنىدە خوش بروان ، ھەرچى رېشى
ھەبۇ زانانىيە ؟ ھەرچى ووتى من نۆينەرى خوام جىتى بروانىيە ، بپروا
بەخوا بپروا بەراستىيە و راستى لە بەرچاوه ، راستى لەبۈوندايە ، لە
بۇونى خودى مرۆقدايە ، لەسروشىتىدايە ، سىكىسى بەدل و بەھەست
وەك نويىز وايە ! ! وەك نويىز وايە ، ھەر ھەمووی پەيوندى بە ئارەزۇو

و پیوستیه کانی مرؤفه و هه یه . جوانترین دیمهن لای منی خوا
شهوی زاوایه تی دوو عاشقه و ژووان و بهه یه کگه یشتنی دوودلداره ،
وهک بهه یه کگه یشتنه که ی مریم و لالق ، ناشیرنترین دیمهن و
تاوانترین تاوان به زور سیکسکردنه ، لاقه کردن و لیدان و کرپنی
لهشی ئافره ته . ئادهم و حهوا سیکسیان کرد کاریکی چاک و ویستی
منیان هینایه دی مرؤفایه تیان دروستکرد ، بؤیه چاره نووسیان
بهه شته و خوشویستی منن . شهیتان بونی نیه ، مرؤفه درنده کانی
سه رزه وی شهیتان ئاخمرؤف گرهوشیارین ده زانی من سه رچاوهی
هه مسو خوشی و بهخته و هریه کم ، گه رمن شهیتان دروستکردن
کهواته من تاوانبارم بهرامبر به تاوانه کانی شهیتان . چون من شهیتان
دروست ده کم بؤنه وی مرؤف توشی خراپه بکات ؟ ئیوهی مرؤف بؤ
ئه و دنده خوش بپروا و ده بنه نگن . بهمهش منتان له کاوی کردوه و یانی
من سه رچاوهی خراپه . پیغه میه ر و پیاوانی ئاینی کاتیک له ئاستی
پرسیاریکدا گیریان خواردووه ، تاوانه که یان خستوتنه پال هیزیکی
خراپهی خهیال شهیتان ! ، نهوان دروستکه ری شهیتان . من نه
شهیتان دروستکردوه نه سیکسم حه رامکردوه ، گهر سیکس لای من
حه رام بوایه ، توانای سیکسم له لهشی مرؤفدا دروست نه ده کرد ؟ .
سیکس بهشیوه یه ک که هه ردوو رفح و جهسته دروستکه ری بی ، یانی
(رفحی ئافرهت و پیاو) جیبه جیکردنی ویسته کانی منه ، ههر
که سیکیش ویستی منی خوا جیبه جیبکات ، جیگهی بهه شته .
ئیوهی مرؤف میشکتان به کار ناهیتنن ، پرسیاره کان ده خونه و
ده ترسن . ئه و مرؤفهی ویسته کانی خۆی بخنکیتی یانی ویستی منی
خنکاندوه . هه مسو مرؤفیک خوای خۆی و ئاره زووه کانی خۆیه تی ،
منیش خوای هه مسو مرؤفیکم و بؤیه خواکانی سه رزه وی ، ده بی
ویسته کانی خوای هه مسوان که منم ، جیبه جیبکه ن . ئه و دهی دهست
بخاته بینی ئاره زووه کانی خۆیه وه ، یانی بهویسته کانی من رازی نیه و
سه ریتچی ویسته کانی من ده کا ، ئه و که سانه جیگهیان دۆزه خه .

- ئەی خوای گەورە ، ئەی بوقچى لە مەحەممەد زوپرپۇرى كە دەزانى
كۆمەلە ژىيىكى زۇرى ھىنناوه ولەگەل ھەموشىانا سىكىسى كەردووھ ئايا
ئەمە جىبەجىتىكىرىنى ويسىتەكانى تۆى مەزن نىيەلەلا يەن مەحەممەدەدەوھ ؟ ؟
ئەي بۆ ؟

- ياساى من ياسايدىكى مرۆفایەتىيە ، يەكسانىيە ، دەبىتىھەمۇو
مرۆفەكان يەكسان بن . نانيان ھېبى ، كاريان ھېبى ، مالىيان ھېبى
مەحەممەد بەھانىنى ئەو ھەمۇو ژنە سەرپىيچى ياساكانى منى كەردووھ
ياساكانى من ، يەك پىاوا مافى ئافەرتى ھەيە و يەك ئافەرت مافى
يەك پىاواي ھەيە . هيچيان مافيان لەويتر زياترنىيە ، ھەردوو ھەر
مرۆقىن . جىگە لەمە زۇرى ژنە كانى بەزۇرى شەمشىر و
ھەرەشەي كافر بۇون و سوتاندن و ھەلۋاسىن ھانىيە ژنە تالانى بۇون
ژنە ئەنفال بۇون مىرىد بىراو باوک و دايىك كۈزۈرا بۇون بەناچارى و
لەبرسا و لەترسا سىكىسيان كەردووھ سىكىسەكانيان لەرۆحەوە نەبۇو
ئەمانە پەسەند ناكەم . بەم جۆرە وبەم ياسايدى ئافەرت لە مرۆقەمەد كرا
بە ئازەل و پىلەي مرۆفایەتىيان ھاتە خوارەوە ، وەك هوشتىر ، بىن و مەر
ومالات ھەركەسىك پارەو دەسەلاتى ھېبى چەند ژنى گەرەكە
و دەتوانى ھەيىي ، ئەمە راست نىيە ، دىزى ياسايدى منى خوايدى . ھەمۇو
ئەوسىكىسانەي لە نىيوان ژنانى فرۇشراو و پىاوانى كىياردا دەكرى ،
بىن ھەست گۆرىنەوە و ئارامى روح ، لاي من تاوانە ، حەرامە ، ئەم
پىاوانە جىيىگەيان دۆزەخە كە ئافەرت لەبەر بىرسىتى و بىكاري و
نەبونى سىكىسيان لەتكە دەكەن .

ئە تاوانەي مەحەممەد لە شەرى خەبەردا بەرامبەر بە صفييەي كچى
اخطبى ژنى كنانى كۈرى الربعى جولە كە كەردى و لەبەر چاوى
صفىيە دواي تالانكىرىنى مالى و سامان و كوشتنى تەواوى خىلە كەي
سەرپىازانى مەحەممەد سەرى باوک و مىرىدە كەيان بىرى ، صفىيە جوان وەك
دەستكەوتى شەر وغەزا وەك مەرو بىن و هوشتىر دەستى بەسەرا
گىرا .

(وا چهند رۆژه ئەم دوو عاشقە هەلاؤى گەرمى دەرروونى يەكترى
ھەلەدەمژن و تېر لەماچ و باوهش و بۇنى سىينەي يەكترى ناخۇن . لەوە
دەچى تەمەنى ئەم بۇوك وزاوا تازە لەپەردەكراوه كورت نى .
نەھىئىنەيەكى بىيەنگى خەبەرى بەو دوو دەرروون و دوو لەش و دوو عاشقە
دايى ... تەمەنتان كەمى بەدەمەوە ، ماواھ تا بوارتان ھەيە يەكترى
ھەلەمژن ، تا دەتوانى يەكترى بلىسنسەوە ، تا تەپايى لە رۆختاندا ماواھ
تەكان بىدن ، وا بەرييەيە ھېرىشى شىمىزىر بەدەستە ئەنفالكەرەكانى
ئىسلام .

بەيانىتىكى زۇو بۇو ، تازە بە تازە خۇر بەسەر سىنگە لىماویەكەي
خەيىبەردا پەخش بىبۇو ، شار و دەنەوزى لەچاوانىيا نەتۇراند بۇو ،
جەستەكان كەنەفتى پىشوى شەۋى راپىردووبۇون و كەمەتىك تازەۋۆزەي
، ئەرك و كارى رۆزىيان تىبا بىزا بۇو . سەربازو سەردەستە چاۋ و
ناوگەل چۈتكەكانى ئىسلام بەئايەتى الانفال ھاركراپۇون .
- گوئىگەن ئەي سەربازانى ئىسلام ، خىتلە خەيىبەر جىگە لەوەي
زۇرۇيەيان جۇون و خاوهنى سامان و زېر و مالات و هوشتىرى زۇرن
خانمانىيان ، ئا ، ئاخانمانىيان و زىن و كچۈلەكانىيان شۆخن . شۆخىيەك
كە نېرىنە ھەرلەدۇرەوە دەپەپىن . غەزايىھ و ھەمۇو شتى بۇ
سەربازانى ئىسلام رەوايە ، حەلالە و ھەمۇو شتى لەپىناوى خودا دايى
.

تىيغى شەھوھى سەربازەكان ، بۇ لەشى ئافرەتاني خەيىبەر ، لەدەمە
شىمىزىرى خوتىناويان بەتىيغىر بۇو .

(صفىيە و كەنانى) عاشق و تازە بۇك و زاوا ، ھېشتا بالىيان لەكەمەر
و مل و سەمتى رۇوتى يەكترى نەكىر دېبۈوه لەناو جىيگەي پېر بۇنى تازە
زاوايەتىدا مەست و بىيەنگى چىركە پېر تامەكانى شەۋى راپىردوو
بۇون ، دەنگى سلاوات و ئەنفالە ئەنفالە ، تالائىيە ، غەزايىھ
تىيکەلاؤى قىزىھى ژنان و زروقەي مندالان و ھاوارى پىاوان و بۆرەي
ھوشتر دەبۈو و بەئاكاي ھېتىنانوھ . كەنانى زاوا و صفىيەتى تازە بۇوك

زور جاریاسای توره‌ی بیتبه‌زی ئەنفالیان بیستبوو . بەسۈورەتى ئەنفال و (وقاتلهم حتى لاتكون فتننا) راچلەکین . لەچاو تروکاندىنىكا كۆلان و شەقام و مەيدانەكانى شار خويىنى تىيزا . كەنان دەيزانى بکۈزۈت يان نا صفييەي جوانى لە دەست دەچى و دەبىيەتە كەنيزەكى دەستى موسولمانەكان . چاوهكانى كەنان پېپۇون لە فرمىيىسىكى مالئاواي و دوا بىينىن و دوانىگا و حەز ، باوهشىتكى گەرمى بەصفىيەدا كردوو تىير ناودەمىي هەلمىرى .

- شىرىنەكەم صفىيە دەبىن بېرۇم .. دلىيام ئەمە دوا ماچ و باوهشە و نام بىينىتەوە ، دەجەنگم تا دەكۈزۈتىم ، نامەويىت بىم بە كۈپەلى موسولمانان و بىخەسىتىن ، نامەويىت بە كۈپەلىيى وزەللىلى خوشەويىتى تۆۋە بىزىم . بۆيە لەپىتناوى سەرەستىدا دەجەنگم تا دەكۈزۈتىم دلىيابە دىلدارە پاكەكەم ، كۈزۈرانم لە پىتناوى راستىدا يە . ئىمە تاوانمان نىيە موسولمانەكان هاتونەتە سەرمان ، تالانمان دەكەن و دەمانكۈژن . شىرىنەكەم صفىيەي جوان ، من دەرۇم ، هەولبىدە دواى رۆيىشتى من خۆت لە دەست موسولمانەكان قوتار بکە و خۆت مەدە بەدەستەوە تۆشۇختىت وشۇختىت ئەوان شىيىتەكەت .. سەرە خۆت بەرھو بىابانى چۆل ھەلگەر بېرۇ . باشتىرە قەل و دال ئەمۇ لەشە نەرم و خىرىنە نازدارەت و ئەمەممە قنجانەت بخوا ، لەوهى موسولمانەكان پىست بکەن . تا دەتوانى ئەولەش ولارە ناسكە ، ئەمۇ دەرۇونە گەرمە پېرەشقە حەشار بده چىيان برد زىر ، هوشتىر ، بېرگ ، ماللات ، بابىيەن ، تەنیا پاكىيەت نەبىن ، من دەرۇم و نەگبەتىيە يەخەى گرتۇوين .

لەگەل باوکى صفىيەدا پشتىيان كردىبووه يەكترى و هيىرشى سەربازە دەست خويىناويەكانىيان لەمال دوور دەخستمۇ . دووان دەكۈزۈرا سىيان دەھات ، ساييان دەكۈزۈرا شەش دەھات ، چواردەوريان بەسەرباز گىراپۇو . ووزدىيان لەبەردا نەماپۇو لە چەند لاوه قەبرغەيان كۈون بۇو . خوتىن بەدەست و مەچەك و شان و مل و قەبرغەياندا چۆرلۈگەي

بهستبوو . و وزهیان نه ما ولهناو گومی خویدا گهوزان ، صفیهی تازه بیوک و عاشق له درزی پنهجه رهیه که وه ددیروانیه ئەم قاره مانیه تەھی کەنانی هاو سه رو دلداری و باوکی دل گەرمى . سەری هەردوكیانیان برى و بەسەلاوات و هاواره و خۆبایان كرد به مالدا . ئالتسون و كوتال و مەر مالات هوشتىر ، كەچك ، پیالە ، سەراپا مالیان ئەنفال كرد . لە كۆمەلە جل وبەرگىيکى والاى تازەي باوهشى سەربازى يكدا بۇنى بن باخەلى تازە بیوکىيکى لىت هەلدەسا و شەھوەتنى سەربازى شىتى هەزمان و سەربازى گەرانوھ ناو مال .

(دەبى ئەم بەرگە والا و ئەم بۇنەشىتىكەرە بۇنى ئافرەتىيکى شۆخ يان بوكىيکى چەند شەھە دەست) .

سەربازى شىت كۈون و قۇزىنى مال ، زېرخان ، سەرخان ، گەور ، گەرا لە زېر جله كۆنی زېرخاندا ، پارچە مانگىيکى حەشار دراوى دۆزىيە و بە پىچ رايکىشايە دەرەوە . صفیه خوى نەدا بەدەستە و و دەبۈست بەلىنە كەھى كەنانى مىرەد و عاشقى بەھىنېتە دى . دەيزانى چى بەسەردى دەبى بە كالا و دەكەۋىتە بەر دەست مەممەد يەكان .

شمშىئىتكى كورتە بنهى دەرھانى و بەرنگارى سەربازى چاۋ زىت و شەھوەت شىت و دەست خوتىناوى موسولمان بىزە .

- نا يان دەمكۈژى يان دەتكۈژم ، تۇناتوانى وابئاسانى لەشى پاكى من بە دەستە خوتىناويە پە تاوانەت پىس بکەيت .
(بەرنگارى سەرباز بوبە) .

سەربازى بەئانفال گۆشكراو شارەزاي مەرۆف كوشتن و تىينى لەشى ئافرەتنى تالانى ، شمشىئىتكەھى لە دەستى صفیه دەرھانى و دواجار وەك دالىيک چىنگى برسى لە سنگى نەرمى صفیه گىر كرد و بە قىز پاكىشى و پارچە مانگىيکى لە سەر جلى مالاتى گەورەكە و لە زېر خویدا بىنى ئەتكى كرد لە گەل تە كانە كانىا و بە دەم سلاواتە و دەبۈران ، (ئەمە سامان و زېرە ، ئەمە دەستكەھە دەستكەھە ، هەزارەها بار هوشتە) لەشلى صفیهى پىس كرد ، هەر دەم دەستى بە گورىسىيک بەست

و به ده مو لیتوی خوینا وی و کراس و سنگ در او، سه رو قژ ئال تو سکا ویه و
وه ک بزنیک به دوای خویدا رایکیشا بونا و کوپی ژنانی مۆلدر اوی
تالانی . صفیهی جوان و هک سوره چناریکی قەدباریکی به هله رو اوی
نیوان کۆمەلە دارخورما یه ک له ناو ژناندا دیاریو جوان بولو . شوچ
بورو و هەر ئە و رۆزه بە پیاری پەیامنیپر و یاسای ئەنفال بورو
بە ھاوسەری سەربازی و دوای چەند رۆزیک ھەوالى شوچی و نازداری
صفیه گەیشته دیوه خانی پەیامنیپر .

- قوربان شوره ییه بوقوره بش سەربازیکی دەم رووت ژنه کەی
لە ژنه کانی تۆی راپەرمان جوانتر بى ، ئەو ژن نیه ، پەریەکە، پارچە
مانگیکە و شەمویک لە شەوانی عەجاجدا له مانگ بۇتەوە و کەوتۆتە
خواردەوە ولە خەبەردا گیریسا بورو .

- گەوردم راپەر و سەرودر ، پىغەمبەری موسو لمانان ئەو ئافرەتە پارچە
مانگە هەر بوقیرۆزیکی وەکی بەریزان باشە ، بروانکە دەبیتە
چرا یەک دیوه خانی پې ژنى بەریزان رۇوناک دەکاتەوە .

ھەر ئەو رۆزه بە زۆر له سەربازيان سەندو بورو بە ژنى لە ژنانی راپەر
ژنى لە ھەممو ژنانی ترى شوچتر و جوانتر و ناسکتر و نیانتر و
شەھو تدارترو خەپانتر ، بۆیە ھەر بە گەیشتنی صفیه یە دیوه خانی پې
ژنى راپەر ، بۆمبى بوغز و تورە بۇونیان تەقىيەوە .

- چۆن دەبىن ژنه جولە کە یەک لەئىمە جوانتر بى ؟ !

- ھاوار ئىتىر تەممەنی شەھە کانمان كورت دەبىن !

- ئىتىر ژەمە کانمان بە مانگى جارى بەرناكەمۇنى !

- ئىتىر زىپر كوتالى نويمان چىنگ ناكەوى ئىتىر ... ئىتىر

صفیه یە کى جوان دەل و دەرونون بىرىندار ، باوک مىيىر سەربەر او ، دەبىن
ژيانى لە گەل کۈزەری باوک مىيىر دىداچۇن بۇوبىت ؟ ژيانى دۆزەخ بورو .
لە سەر و يىستە کەی کەنانى مىيىر دەبىن بىریارى دا ياخى بىيت ، خوى
نەددە بە دەستەوە . بۆیە ھەممو جارى پىش جووتىمۇنى راپەر لە تەكىا
کۆمەلە ئافرەتىيکى قوره يىشى مەچەک ئەستورى دەست و بازو كوتراو

حه سرمهه لهشی ناسکیان ده کرد و ده بورو پارچه یه گوشت وله بهر
حه زی را بهردا ده که هوت . صفیه گهنج بورو ، جوان بورو ، دلی به
را بهری پیره و نه بورو . به دوژمنی خۆی دایده ناو له ترسا و بەناو بی بورو
بە موسولمان . موسولمانی کی دل جوله که ، بروای وابوو هه رکه سیک
بین بەئیسلام کافر ده بی و پشت له خوا ده کات . بویه هه مورو شه ویک
که خیلی قوره یش دننو ستن ، ده چووه سه ر شوینی کی به رزو
پو ویده کرده ئاسمان ، بەنیازی قسە کردن له گەل مندا و ده کوروزایه و
دهدوا ، ئارامى دهدا به ده رونه سوتاوه که . بپیاری دا ياخی بین
ياخی له وی ئاگری حه زو گرە کانی ده رونی بشاریتە و . رۆزگار
رۆبیشت و به لا ویکی قوزی له لەھاتوی خیلە که يان ئاشنابوو . له پشت
پا بهره و په یە وندیان بەست سکالا کانی ده رون و ئازارە کانی لهشی بۆ
ده گیپرایه و ، ئازارە کانیان ھا و بەش بورو گرفته که يان يە ک سه رە دادوی
ھه بورو . له يە ک نزیک که و تنه و نه یئینی که کانیان بۆ یە ک تری
ھه لدە رشت . وورده وورده په یە وندیه که يان بورو بەھا ور تیه تی ، بورو بە
دلى داری و له باوهشی بەزیبیه و بۆ وورده ماج . له وورده ماج چووه بۆ
بازی مەمک و گۆپکە مژین . وورده وورده روت بونه و بیوون
بە دو وعاشقی ياخی ، ياخی لەو ياسا و کۆمەلە بین بەزیبی ئەنفال .
بین يە ک تری نە دەزیان له شەوانی ئەنگوستە چاوی تەنیا يدا له ناو چە
دارخورما کاندا يە کیان ده گرت و دوای چیرۆکی ژیانیان بۆ یە ک تری
و نیشاندانی جى لیدان و داخە کان لهشی يە ک تریان دلستە و .
- ئەی خوای گە ورە و میھر بانم ، چاک ده زانی له و رۆزه وی ده گەل
کەنانی دلدارمدا بە یە ک گە یشت بیووین نە سەر پیچی ياسا کانی تۆی
گە ورە و میھر بانم کر دبۇو نە ناپا کیم بەرامبەر بە کەنان و
خوشە ویستیه کەمان . دە سە لاتم بە سەر ئەم زالما نە دا نییه تۆ بەو سەر دوو
ئاگات لییه بەچ شیوه یە ک لە گەل مدا جووت ده بی . هه مورو
ئیسقانە کانی جەستەم زریکە فەلاقەی لیھە دەستی و له شم پارچە
پەلەی داخە . دە سە لاتم چیه جوانم ، دە زانم جوانی من دیاریه و تۆی

مهزن و مهرهبان پیت به خشیوویم . تتو گهورهیی خوت ، تتو مهزنی خوت رزگارم بکه وبمکوژه . ئا خر چون بتوانم له گەل کوژه‌ری باوک و میرد و دلداره‌کە مدا بشیم ؟ سیکس بکەم ؟ کە هەمووسیکسی لاقه‌کردنە ، ئازاردانی دهروونه ، جەسته يە .

شەویک لە شەوانى ژوان ببو ، زنیک لە ژنه‌کانى راپەر بەم نەھینیيە زانى ولە چاوترۆکانیتىكدا خىللى قۇرەيشى ئاگادارکرد ، دوولەشى پووتى لە يەك ئالاۋيان لەناو پەلە دارخورمايەكى چىدا گرت چىرۆكى كورە جولەكە وصفىيە بەناو قورەيشدا بلاو ببودوه . يەكىك لە ژنه‌کانى راپەر دۆستى هە يە ، بۆزنانى ترى راپەرەوالىتىكى دلخۆشكەر ببو . شانسىكى بە تەمنەن ببو ، بەلکو بەھوئ ئەمە وصفىيە جوانى جوولەكە لەناوياندا نەمینىتى : زەمىز زياترو ئالتۇن و كوتالى ئەنفاليان زياتر بەركەوي راپەر پېياريدا دۆستە كەي صفىيە خىرا بىگىن ، بە تاوانى تاوانىكىن بەرامبەر بە راپەرەي مەسولمانان و نۆتەرى خوا لە سەر زەھى سەرەي بىرن و صفىيەش زىندانى نەكەن زىندانى كە تەنيا پاسەوانىكەي نەبىن كەس بىزى نەبىن بىبىينى . هەر دوو چاودەشە مەستەكانيان دەرھانى ، پېچە درىزە شەھوە تاوىيە كەيان بېرى و سەريان پاك تاشى رۆزى لە تىن نان و جامى ئاوى سوپەيان دايە . چالى چاوه گەشەكانى كىيميان تىزىا ، مىكىرۆب بە مۆخىيا شۆرپۇو لە ناودە راستى تەمەنیيە و ئەو شۆخە ژنە لە كونجى زىندانىكى تارىكىدا بە كۈپىرى دەشىا .

لەويش لە كونجى زىنداندا ، دلىكى ھەرلاي منى خوا ببو ، بە كۈپىرى روويىدە كرده من و ئەو پرسىيارانى دەتكەردى :

- ئى خواي مەزن ، من تەنيا تۆم ھەيت ، تۆش فريام ناكەويت ، لەم دۆزەخە رزگارم ناكەيت . چۈن ئەو زالىمانە چاوي گەش و لەشى ناسك و قىزى درېيان لىيسەندەمەوە ، كە ئەمانە گشتى دىيارى تۆى پەروردەگارو مەزنە . دەتۆش ئەو زيانە پیت به خشىبۇوم لېم بسىنەرەوە . ئاي خواي مەربان و بە تواناو دروستكەرى ھەموو

بۇونەكان ئايائەم تاوانانەئى لەمن و كەسانى تر دەكرى و يىستى توپىه ؟ پۇزىانە هەزارەها جار ئەم پرسىيارە لىيەدەكىردىم ، تا دوا چركەئى زيانى ئەو لەشە ناسكەئى هەتاوى نەبىنى ، لە داو كاتدا لەبرسىيەتى و تىنۇتىدا ، لەكونجى زىنداندا مىد ھەرلەيدە كەم ساتەوە ئەم ئافرەتە داماودە خىستە بەھەشت) .

تاوانى جىياوازىكىدن و چەوساندنهوەئى ژنان بەھەسى ، ھەر ژىتىكى جوان و گەنچى لە ژىنە كۆن و پىرەكان تر زىباتر ئاللىتون و پارەيى و ھەرگەرتۇو زۇرتر سېيکسى لە تەكدا كەرددوو بەم ھۆيەشەوە چەوسانەوە ئەم دەرەنە ئەسەر ژىنەكانى داناوه . ئەمەش سەرپىچى ياساكانى منه ، من دروستكەرى ھەمۇو جۆرە مروققىتكىم . چۈن دەبىن بەناوى منمۇو ئەم تاوانە بەرامبەر بە كەسانىيەك بىكەت كە من دروستمكىردوون . من نەم ووتۇو ووللاتان بەناوى ئىسلامەوە داگىر و ئەنفالىيان بىكەت . مالاً و نانى ھىچ كەسييەك بە كەسييەكى تر حەلآل نىيە. چەوسانەوە مروققى لە لايمەن مروققەوە ياسايى من نىيەمن . بەشى ھەمۇوان دەدەم و راپازى نىيم ھىچ كەسىيەك بەشى كەسييەكى تر داگىر بىكەت مندالى خۆى تىير و كەسانى تر بىرسى بىكەت . كەي ئەمە ياسايى منه ، ئەو ياسايى ئىتىھەي مروققە ؟ .

خوا بە دەنگە پەئاواز و ئاسىودەكەرەكەيەو قىسى دەكىرت و ئەميسىش بەدەلەوە چاوه كانى نوقاندبوو ، ئارامى دەرەنە ئەشى دەجۇلاند . - لەو رۆزەوەي مروققى دروست دەكەم تا دواچركەئى زيانى ، لە زىير تاقىكىردنەوەي مندایە سزا و مەھربانى و پاداشتى من زۆرن . دۆزەخ بەشىكە لەسزاڭىم لە دۆزەخ خراپىتر زىندۇو كەردىنەوەي مروققە دىننەكانى سەر زەۋىيە ، بە شىۋەي سەگ و پېشىلە و ھوشتر و گىيانەوەرەكانى تر . تا لە لايمەن مروققەوە بچەوسىنەتىنەو . ھەر بەمە بەستى ئەوەي ماناي چەوسانەوە بچىشىن ، ئەو ھەمۇو سەگە گەپ و پېشىلە لەر و ھوشتر و كەر و ئەسپە بىرسىيانەي سەر زەۋىي ، رۆحى مروققە چەوسىنەرەكانى دىنيايان لە لەشدايە ، چۈن وانەكەم ، ئاشتىيان سۇوتاندۇو و مروققىيان

برسیکردوه ئافرهتیان لاقه کردوده چهوساندنهوه، مندالیان
هه تیوکردوه هه رسهگیک و هه رگیانه و هر تیکی گه رو برسی سه زهی
سه رکردهیه کی سیاسیه، خه لیفه یه کی درندیه ، بهلام ناتوانن قسه
بکهن گهر مرؤف هوشیار بین و سه یری قولایی چاویان بکات ، میژووی
کاتی مرؤف بونیان دخوینیتهوه .

(بروسکه یه ک له دلی داو غه می دایکی را یچله کان) .

(تۆ بلئی دایکم ئیستا ئازادلیک بین و له سه رزهی ؟ . به خوا بدوابیدا
دەگە پیم . له هه ر شویتیک بین په یدای دەکەم . به ئازادلیش دەپیه رستم
و خزمەتی دەکەم . خواردنی باشى دەدەمئ ، شوتی پاکى بۆ تەرخان
دەکەم ، دوودل بوبو) .

(بپواناكەم دایکم تاوانیتیکی کردىن ؟ بقونا ؟ من نازانم دایکیشم
مرؤفه و مرؤفیش بین هەلە نیه . پرسیارەكانی تھوا نەبوبو خوا
وەلامی دایهوه) .

- نا .. نا دایکی تۆ نابین بە ئازەل ، ئەو پاداشتى خۆى وەرگرتۇوه
وجىگەی بەھەشتە !

(سەر سامى و دلخوشیه کی زور هەلی پەرپاند دایکم لە بەھەشتە ئەي
خواي گەورە و مەھەبان ئاخىر نە دەولەمەن و نە دەسلاڭدار و نە پېغەمبەر
بوبو ؟) .

- بەھەشت تەنیا بۆ پېغەمبەران و دەولەمەندان و دەسەلەتداران
نیە كەس نازانى پاداشتى بەھەشت لە سەر چى دەدرى ، تەنیامان
نەبىن . لە بەر ئەو دایكەت بەھەشتى پېبرا چونكە سەر پېچى
ویستە كانى منى نە كرد وچ فرمان و ئارەزویە كم پېيدابوبو جىبەجىيىكەد .
ھەر لە سەر دەمی لاۋىتىيە و دلدارى كردودوھ كەسىتكى تىينى وەكى
باوكتى تىرئاوى خوشە و يىستى و ماچ و سېتكىس كرد . رۆحى باوكتى
ئارام كرد . بۆيە جىيە بەھەشتە . دايكت ئافرهتىكى پىرۇز و ئازايمە ،
دەرى ياساكانى مرؤف وەستاوا ياساكانى منى خواي ھەلبىزارد .
دلدارى كردودوھ و بە دللى خۆى شويكىردوھ دايكت كە يەكەم ماچى

به باوکت دا باوکتی وهک مرؤفیتیکی برسی تیتر کرد . یاسای من وايه .
 ههر که سیئک هه تبیوئی تیتر بکات ، ده رونوئی به ختیار بکات ، گپی
 حه زی کوره هه رزه کاری کچه عازه بی ، بیسوزنیکی گرگرتلو
 دابمرکیتیته وه ، جیگهی به هه شته دایکت پیروز ببو وهک ئه
 مرؤفانهی مرؤفایه تی قیبله یانه ، ئه و مرؤفانهی مندالیکی هه تبیو
 تیتر ده کهن ، یارمهه تی ئافره تیکی بیتدره تان ددهن . دهستی پیریک
 ده گرن ، ئازه لیک تیتر ده کهن ، دزی ناکهن ، ئاوی درختیکی تینو
 ددهن ، درق ناکهن ، سیکس لهدل و پوهه و ده کهن و ماچ به حه زه وه
 ده کهن . ماچ یانی به خشین و گورینه وهی به ختیاریه . بروانن چ که
 جوانه نیتر و میتیک ددهمی یه کتری هه لدده مژن . ئه و دهیانده وی ته رایی
 ناخی یه کتری بنوشن . سیکس یانی خواردنی روح و تیتر بونی روح .
 که واته ئه وانه به ختیاری خویان و گشت که سیان گه ره که . ئه و که سانه
 باله دنیاشدا خاونه سامان و ده سه لاتیش نه بوبیتتن به لام جیگه یان
 لای من به هه شته . دایکت ده سه لاتی بمه سه رهاره زووکانیدا هه ببو . ئه و
 ئاره زوویانهی من پیم دابوو زیرانه مامه لهی له گه لدلا ده کرد و بی دلی
 خوی و ویستی منی نه کرد . تو نازانی باوکی تینویت چهند به و باوهش
 و ماچهی دایکت ئارام ببو . کاتیک باوکت له دواچرکهی زیانیا
 زمانی شکاچهند ویستیکی هه ببو ، ئه ویش وینهی دایکت له چاوان
 و تامی یه کهم ماچی بن دارسیوکانی شارباژیر له سه ره لیتوی و پوهی
 بیمینی و پیکه و بمرن دوو ویستیم هانیه دی ، ویستی پیکه وه
 مردنیانم دوا خست تا تو و خوشکان و برآکهت بیتاز نه بن ، ئیوه
 نازانی من چهند میهربانم .

ببووه ده رویشی قسه به نرخه کانی خوا و تیری له گویگرتن نه ده خوارت
 . تاگوئی له ووتە کانی خوا بگرتایه ئه و نده ههستی به ئارامی و
 به ختیاری ده کرد . بیری بروی ناشیرین و زیکاوی و لوتی
 قۆقزوخواری خویکرده و پوویکرده رونوکیه که .

- ئای خوای گهوره ، تو ئه و نده مهره بان و مرؤف دۆست و به توانایت

نه ده بwoo دیکوریکی جوان و شانسیکی باشت پیتبه خشیمایه ،
و اته مه نم نیوهی رؤی و بچوکترین تاره زووه کانی سیکسم نه چه شتوه
وساتیک بهختیاریم نه دیووه . خو من دزی یاسای تو نیم . دهمه ویت
له روحه وه سیکس بکه م و به ریزه وه ئافره تیکی ویستی ئه دله
غوریه تاویه لم باوهش بگرم . نه ده بwoo کوریکی قوزو جوان بومایه ؟ .
کاردار و پاره دار و له کومه لگایه کی ئاراما دروست بیومایه ؟ ده کری
ئه مانه سزا بی و توی مهره بان به زیندویه تی دمدده ؟ به گهوره بی و
مهره بانی تو سوبند ده خوم ، تا ئیستاچوله که يه کم له ئاو نه کردودو ؟
دزیه کم نه کردودو ؟ ماچیکی به زور و به خوشی و به پاره ده نه کردودو .
ئه ئه هه مسو ئازاره ده رونی و جهسته بی و روحیه چیه من
ده چیز ؟ !

- ناکری هه مسو مرؤفه کان له يه ک بچن . ئه مه یاسای سروشته و من و
سروشت هاو ئاهه نگین . لهو رؤژه وهی ئیوهی مرؤف دروست ده بن
به رامبه ر تاقیکردن وهی ریان ده بنه وه ، ئه و ئافره تهی له به ر لووتی قوقز
و خوار و روی زیبکاواي تو ماج و خوشه ویستیت ناداتی ، تا و نباره
به یاساکانی سروشت و من . تو رووت ناشیرینه ، وه لی دیوی
ناوه و ده رونت جوانه . ئه مه ش جوانیه بؤ مرؤف . ئه جوانیه
ده رونیه گه و هه ره و هه مسو که س ناتوانی بی بینی . من به شی هه مسو
مرؤفیک ده ده ده به شی جوانی تو شاراوه ده و هی که سیکی تر ئاشکرايه
ئه مه جیاوازیه که ش ئیوهی مرؤف ده رونی يه کتری ناخوینه و
تاوانه که ش تاوانی ئه و بازاره ده جوانی و ناشیرینی مرؤفی تیا ماما له
ده کری . ئه مه ش بازار و یاسای ئیوهیه نه ک من . مادامیکی تو
مرؤفی ، ده بی مافه کانت بپاریزیت . گه مرؤفه کهی به رامبه رت به مه
نه زانی یانی له هه سته مرؤفایه تیه کان دابراوه که مرؤفیش له
و هه سтанه دابرا ، یانی له منی خوا دابراوه و دزی ویست و یاسای
منه .

خوی به که ساس و نه گبهت هاته به رچاو . له گه ل گویگرتنی ووشه و

دنهنگه و وزده خشنه کهی خودا و ورده ملی نه گبه تی لا بهلاوه و دیمه‌نی سکرتیره قژ زردہ کهی هانیه بهرچاو و تاره زووی ماقچ و سیکسی له ته کیا جولاو ئاهیکی هلهکیشا ، پووناکی پشتی شاخه ههوره کهش نه ما . راچله کی و هاواری لیهه لساو به چه پوک که وته سه روچاوی خوی .

- خوام توپه کرد . ئه و ئاگای له هه موو هه است و نه ستیکی مرؤفه . ئه م خه يالله نه عله تیه چی بولو لم کاتمدا هاته که لله ؟ توپه خوایه ، سه د جار توپه لیم مه گره ، جاریکی تر بیری و اناکه مه موو .

ههوره کانی زییر پیی که وتنه خرتە خرت و جوله جول و ورده ورده له یه ک جیاده بیونه ووه . زییر پیی کانی درزی تیکه موت . هه موو ئه ندامانی له شی لمز دایگرتن و چهند جاری بق خویزگار کردن شوین پیی کانی گویزایه ووه . ده چووه هه رشوینیک ههوره کانی زییر پیی ده ترازان . له جیگوپکی ماندوو بولو . لم شوینیکدا و هستاو به کول دهستی به گریان کرد . چاوه پیی ده کرد به رؤخی ههوره کاندا بچن و بترازیتە خواره وه وه پرون به هه پرون ببئی . بالله کانی له خوی ئالاند و چاوه کانی نوقاند ، ورده ورده درزی ههوره که فراوان بولو ، هه موو له شی قوتداو به ئه سپایی و بی ئازاردان خزایه خواره ووه . وه ک دوو دهستی نه رم و شل باوه شیان پیندا کردن ، له سه ر چیمه نیکی نه رم وشلى ناو با خچه یه کی پر گول و گیای جوان و دره ختی به رداری گه شاوه و ئاو هه وا یه کی دلفرینیتی بون خوشدا دانرا . چاوه ترساویه کانی کرده و وه ک شیت به چوارده وری خویدا ده پروانی . نیگای ئه بلله قبوونی لیده تکا . جۆگه یه ک ئاوی پرون به ته نیشت چیمه نه که دا ده رویشت . گوله کانی قه راغ و ناو جوگه که وه ک چون مرؤف به ئاوازی موسیقا یه کی دلبه خش خوی دهلا و نیتیتە وه ئاو گوپکه خونچه کان سه ریان له ته ک خوروه ئاوه که ده جولان . هه لسا یه سه ریی و پوونتر روانیه ده روبه ری خوی له هه بن دره ختیکدا ئافرهت و پیاویکی رووتی له یه ک ئالاوی بینی . ناوده می یه کتری

هه لد همژن و به سه ر لاشه یه کتربدا ده تلینه وه . هه رجوت هه مرؤ قیک
به لايدا تیده په ری به مهره بانی و سوژه وه سلا اویان لیده کرد . رووه کان
گشتیان زرده خنه یان لیده تکا و کهس موره ی له کهس نه ده کرد . هه ر
خوی به ته نیا بینی هه مورو جووت . بوون به سه رسورمانه وه به ناو
با خچه که دا که وته گه ران و ده پوانیه دیمه نه جوانه کانی بن داره کان .
ماچ ، باوهش سیکس ، موسيقای ناسک ، له یه ک ئالان و نه رمه
ئوفی تواو بوون .

(چی ده بینم خواهی ئه مه کوی یه ؟ ؟) .

له ناکاو رووه بر ووی دوو رووه ئاشنا بتوه ئا (مچه بیوه زن
و ئافتا وره ش)

- ئیوه لیره چی ده که ن ؟ خوچه ند ساله کوژراون ؟

به سه رسلا اویکیان لیده کرد وله چاو تیپه رین

(هیشتا له قوناغی ئاما دیدا بووهه والی کوشتنی مچه بیوه زن و
ئافتا وره ش به شاردا بلاو بزوه مچه هه مورو کونج و کهله بری کوژلانه
همژاره کانی مه لکه ندی و خانوه قوره کان و حاجی حان شاره زابوو .
ژماره بیوه زنانی لا تو مار بوو . میژروی بیوه زن بوونیان ، ته مه نیان
ژماره شوکر دنیان ، پله ی گه رمای له شیان ، سنوری عاشق
وره حیان ، عاشقی بیوه زنان بوو .

- ئه ری مچه تو که ی وا ز له بیوه زن و کوژلان کوتی ده هینی ؟ ئه وند
دوای بیوه زنان که و تووی ، خه لکی ناوی باو کتیان له بیر چوتھه و
بیوه زن بؤته نازناوت !

- ئه ی چی بکه م بر الله تاو همژاری نه ژنم بو دی و نه بهم شه روال و
کراسه وه شو خه کانی سلیمانی بو من رادین ؟ . ناهه قم مه گره و اگرم
تیپه ربووه . جگه لموده ، تو نازانی باوهش و ماچی بیوه زنان چه ند
گه رمه ، چه ند به سوژه .. ؟ هه رئه وان نرخی ماچ و باوهش و بتوی بن
با خه لی پیاو ایان لایه ! .

مچه هه ر لقو ره کاری دهاته وه ، دو گله که داده هانی و کلاوه که ده نا

به لایه کی سه ریه وه و به رو کولانه کانی شار پریده که وت . زور شاره زای دهسته موکردن و راهیت نانی بیوه زنان بwoo . ناوبانگی ته ری و جوانی و گه رمی ئافتاوه رهش به گه ره کدا پشا بwoo . بؤیه مچه وه ک راچیه کی شاره زا خوی بؤ ئافتاوه رهشی نیچیری خرینی ده رون گرگر توو نابو وه ، نیو و ریه کی قرقه بwoo ، ئافتاوه رهش نیشانه ئاما ده گی خوی بؤ مچه دیاری کرد بwoo . به رده رگا که یانی پاک گسکدابو و ئاور پشیتیکی ته نکی کرد بwoo و درزیکی خستبووه ده رگا ته خته ئه ستوره قویه داره که ئی حه و شه که یانه وه . مچه فرسه تی هانی و خوی به مالی ئافتاوه ره شد اکرد و هیشتا فریای دوو و وشه نه که وت په لاماری یه کیان داو ، ئافتاوه رهش له جیاتی ماق ، به وورده گاز روومه ت ولیتو و سمیل و گوپکه ئی مه ممکه توکاویه کانی مچه ئی پچری . کلپه ئی هه ردوو کیان هیند به جوش بwoo ، سه رتایی له شیان چوه سه رئاوی حه ز و شه هودت وه ک دوو پارچه ئاسنی سوره وه کراو له زیر خانه که ئی مالی ئافتاوه دابمه سه ریه کدا توانه وه . ئافتاوه دیویست گری چهند سال بیوه زن کوشی و کلپه ئی روحی گرگر تووی ، به چهند جار ته او بیوون داب مرکینیت وه . لته کانه کانی جاری سیمه مدابوون که له ناکاو کوره شه قاوه که ئافتاوه به سه رئه دو ولاش رووت و دیمه نه رومان سیمه دا هاته وه و هه ردوو کیانی کوشت . روحی ئه دووانه ، به به رچاوی دانیشت وانی گه ره که وه ده بنه دوو په پوله ئی بال ره نگینی جوان ، له په نجه ره بچکوله که ئی زیر خانه که وه ده دنه شه قهی بال و به ئاسمانی شاردا به رو قولایی بؤ به ههشت هه لفرين .)

هه رسیاریتیکی لا دروست ده بwoo ، ده نگیتیکی ناسک له میشکیا و دلامی ده دایه وه .

(خوای گه وره من چی ده بینم ؟ . ئه وه ئافتاوه رهش و مچه بیوه زن لیره چی ده کهن ؟

ده نگه که ووتی :

- مچه بیوه زن و ئافتاوه رهش ، نمونه ئی دووم رؤفی چه وساوه ن ، له و

پۆزهوهی میردهکەی ئافتاوەرەشى بەجىيە يېشت ، هەزارەهاشەوى
 بەئازارى دەرونون و گىڭلى پۆچەوە بەرىتەكەرد ، بە تەننیاىي لەزىز
 لېفەكەيەوە دەگریا ودىلى پەنجه کانى ئاگرى دل و كلىپەي رۆحى دانە
 دەمەرکانەوە . ئەو حەزى لە بۇنى سەرسىنگ و ماچى سمىيل و دەستى
 زىرى پىياوانى كريكار و هەزاران بۇو . چونكە هەر لە تەمەنلى
 سىيانزەسالانىيەوە لەگەلىاندا راھاتبۇو . چى بىكەت ميردەكەي
 كىيژەلەيەكى لادى نشىنى كېي و ئافتاواي بە بىسىتى پۆچ و سىن
 مندالەوە لەشاردا بەجىيە يېشت ؟ ئافتاواهەرەش دەيوبىست يەكىن لە
 ويسىتەكانى خوا جىبەجىبكەت . كورە شەقاوەكانىشى هەرەشەي
 كوشتنىيان لېتكىدبۇو گەر بىر لە شوکەن بىكاتمەوە ، دەيىكەن بە قوربانى
 گوللەيەك . زيانى ئافتاواي بىن پىياو دۆزەخىتىك بۇو ، كۆمەلەكەي و
 مندالەكانى بۇيان ساڭىدبۇو . هيشتا تىرى لەمزايان نەخواردبۇو كە لە
 نىوهى تەمەنيدا بىيۇھەن كەوت . لە نىوان بەرداشى حەزو ترسى
 كۆمەلەكەي زيانى دۆزەخ بۇو مىچەش لەننۇان گىرى هەزارى و گىرى
 ويسىتەكانى رۆح و دەررونىدا سوتابۇو . ئەم دووانە لە سەرچەپكە
 ماچى ، لەسەر باوەشىيکى گەرم ، زەمىن سېيكس و تامىيىكى رۆح
 كۈرۈن . ئەم دووانە قوربانى جىبەجىتكەرنى يەكىن لە ويسىتەكانى
 خوان . شۇرۇشكىتىپ بۇون و لەپىتىاوى ماف و ويسىتەكانىاندا كۈرۈن .
 بۇيە دواى ئەو هەموو تاوانەي لېيان كرا جىيگەيان بەھەشتە .)

تىيىگەيىشت ئېرە بەھەشتە ؟

- ئاي كە خۆشە ، لە بەھەشتا هەزارى و دەلەمەنلى نىيە . لېرە جىياوازى
 پەنگەكانى مەرۋە ئەنەن . بۇيە هەممووكەسىيەك زەرددەخەنەي لەسەر لېتە .
 وەك ناوشارەكەي من نىيە و رەش پىيىست و پەنگ تۆخەكان
 نابوغزىزىرىن ، لېرە سلاوېش نەكەم سلااوم لېتەكەن . لەناو شار
 چەندەجا سلااوى تەننیايم لەخەلکى كردوھ وەلامىيىكى سادەشم
 وەرنە گەرتۇھ ، نەك زەرددەخەنە . لېرە ھەست بە تەننیاىي و ئازارى
 غورىيەت و بىنگانە بۇون و بىن نىشتەمانى تاكەيت . چەند خۆشە سەر

زهويش وا بوایه و مرؤفه کان يه کتريان خوش بویستا يه . زيان بیگرفت و شهر به رژه هندی ، ئاي که مرؤف زالمه ، هه لبهه به رژه هندی ئه و جيئانه خوشە لە خۆکردوه بە دۆزدەخ . لە سەر زھوی چەندەھا ميلۇين مرؤف برسى و بېككارە . لېرە هيچ ، لە سەر زھوی رۆزانە چەند ئافرهەت لە سەر چەپکە ماقچى ، باوهشىيکى گەرم ، يان تەكاني دەكۈزۈرى لولتى دەپدرى . ئاي چەند جوانە كە لەم بەھەشتە جوانە دا ئافرهەت کان بىسىر پۇش و عەبان ، ئەم دىيمەنانە چەند جوانە ئافرهەت ئاباوان بە دەم يە كە و پىتىدەنن و ماچەدەنن ، سېيىكس دەكەن ، كەس رەخنه يان لىتىڭىزلىتىان تورەنابن و هەپەشەو تفيان لىتىكەن . هەمۇو كەسىيىك ئازادە ، بۆيە پۆلىس و سەرباز و جەندىرمە چەك بەشانە توقىينەرە کان لېرە نىيىن . ئاي کە مرؤفى سەر زھوی زالمه خۇي بۇتە كۆسپىي حەزەكاني . كە خوشە مرؤف بە خىتىار بىت ، ئازاد بىت !

ھەر دەگەرا و ماندوو نەدبوو . ھەردەگەراو دىيمەنى جوانى وباخ و باخات و پې مىوه و ئاوى سازگارى سەرنج را كىتىشەرى دەبىيىن . مرؤفى رەش سپى ، زەرد ، ئەسمەرە كۆمەل و جۇوتە و دەبىيىن . بە تەنبا لە قەراغى جۆگە يە كەدا دانىشت و چەند مىست ئاوى خواردەوە . تام و بۇنىك لە گەل ئاو خوردە و كەدا بە رۆحىا چوو . ھەستى بە مەستى و خەياللىكى زۆر خوشى كرد و يەك دوومەستى ترى خواردەوە . وەك قاپى ويسكى خواردىتەوە مەست بۇو و ئاۋەززوو سېيىكى گىرى گرت ناوا گەللى گەرم داھات و قەبەبۇو . بەپشتا لە سەر چىمەنە كە بە مەستى و خەياللىكى خوشە و پال كەوت ، چاوه کانى نوقاند و ئەندىشەي حەزۇئارەززوو سېيىكى بىرددەوە بۇلاي سىكرتىرە قىزىرەدە كە .

- ئىستا ئەو شۆخە لە كۈي يە ؟ و چىدەكەت ؟ . ئاي خوايىه چەند خەياللىكى خوشە ، ئەو ئاو بۇ يان شەراب و ويسكى كۆنپىاك و كۆكتىلە ؟ .

لەناكاو دەستىيکى ناسك و نەرم بە رۇومەتا كانيا خشاو چاوه کانى

کردهوه ، بهپرتاوخوی بهرزکردهوه ، سکرتیره قژ زردهکهی له تهنیش خویهوه وبهچیچکانهوه و بهرووتی بینی . به پیچهوانهی ژووری کارگهکهوه بهزهردەخنهو مهریانیهوه سهیری دهکرد و دهستی بهروویدا ددهانی . قژهزدەرەکهی بهسەر شان و مل و مەمکۆلەکانیدا شۆرپیونهوه سهیریکی خویکرد و خوی بهرووتی بینی . بهبى دەنگى هەلیسانه سەربىن و لەگەلەلەلساندا ، قنجى مەممکەکانى سکرتیرەکە زیاترەھەلتۆقین و گۆپیکەکانى سورەلگەران . سکرتیرەکە پەلیگرت بۇ بن درەختیکى كورتە بنەي باوهش پان . هەواو و بۇنى گول و گولزارى ئەوناواچەيە له دەوريان ئالاۋ نوساندى بەخویهوه . دەروننى گپى گرت و توکى سەرسنگى ئەم و گۆپیکە خرپىنهکانى سکرتیرەکە گپوگالى حەزىاندەكەد . لە باوهشى گرتبوو و بەگەرمى و حەزىتكى ھەرزەكارانهوه باوهشى پىتاکەد و لەيەك ئالاڻ تا قەبارەدى دەمى پىگەى دا لىيە قاوهىسى تەرىكەنلى مىڭى . بەشەيدايى لە پەنجهەکانى پېسەدە تا دوا مۇوهکانى سەرى بەماچ لېسايەوه . سکرتیرەکەش بەتونىدى بەلەشىھەن نووساندبوو و داواي گەرمى و تەکانى زیاتر و ماوهى درېزترى لىيەدەكەد . بۇن و تامى دەمى ھەنگوبىنى لىيە . گۆپیکەکانى مەممکى شىرىپىنى لى دەتكى . لەنيوان راپانە خرپىنهپىست كالاکانیدا پال كەوتبوو سکرتیرەکەش ھەردۇو پازنەخىرونەشىمەيانەکانى له پشتەوه لەپشتى گىر كردى . بە مۆسیقای ئۆف و دەنگى ھەناسەسى سېكساوى دەروننى دەلاۋاندەوه بۇ يەكەم جار تەرىايى رېزىيە رېزىيە ئافرەتىكى خەيالىيەوه . ئەمەجارىيک ئەمە دووان ، نازانم چەند جار ئاي كەخۆشە ، ماندۇو نەدەبۇو . تىير ناخوا ئارەزوو وناوگەلى سارد نەدەبۇو . بۇون بە بەشىك لە سېكىس جارىيک ئەم لەسەرەوه و جارىيک سکرتیرەکە . بەسەر چىمنەن و گول و گولزاراتلانەوه و خزانە ناو گۆمى ئاۋى بۇن خۆش و روون و پېگۈل و گولزار وچەپكە لەشى رۇوتى بارىك و خىپى ئافرەت و پياو . لە قەراغ گۆمە شەرابەكە پال كەوت و بەزمان

دلويه شه رابه جيماوه کانى لامل وزثير ممه مكه کانى و قولايي ناوکي
و سه ر سنگ و وورگ و نيوان ممه مكه کانى سكرتيره که ده لسته و
وتاميکي خوش و خه ياليکي زور و ئاره زوويه کي سيکسى فرهى
به جه سته داچوو .

- ئەمە ئاوي به هەشته و كەس ليپى تىپر نابى ، ئاززوو ھەلسىنەرە . لېرە
مهى حەرام نىبە بۆيە ھەممو كەسيك مەسته .

چەند مەستىكى يەك لە دواي يەك كى ھەلقوپاندو ئاره زووى سىكىسى
گپى گرت ، سكرتيره کەش بەرپوتى و بەپيتكەنин و قريپەي ناسكە و
بە دورىيا دەخولايدە و شەرە شەرابى لە تەكدا دەكىد .

بە قريپە و وورده ماچەوە و دك دوو ماسى عاشق خوييان بەزىر ئاوه كەدا
كەدەنasse يان قورس نەدەبۇو . لەزىر گۆمە شەرابە كەدا چەند لاشەي
پروتى ئافرەت پېيماوي لە يەك ئالا وييان بىنى . و دك پارچە گەۋەھەر
دەدروشانەوە ، باوهشيان بە يەك دا كەرىد و زمانى پۇچى ئەم و دەمى پۇچى
سکرتيرە كە بە يەك كەگە يىشتەن .

- سىكىسى زىر گۆمى شەراب چەند خوشە ، شەرابى و وزە بەخش
لە گەلەمەمو تەكانيكدا ، لە گەلەمەمو خونچە ماچىكى دەمى
سکرتيرە كەدا ، قومى شەرابى دەنۋىشى و وزە و سەرە ئاره زووى زياترى
گپى دەگرت . دواي چەند جار تەمواو بۇون ، و دك دووپەرە گول و وورده
وورده سەر ئاوه تەن . لە سەر چىمەنلى تەنيشت گۆمە كە و لە زىر
تىشكى خۆرىكى خوشدا پال كەھوتى و سەرە قىزە زەردە تەرە
شەرابا و يەكى لە سەر سنگە تۈوكا و يەكى ھەلخىستبۇو . لە دەررۇون و
چەستە يەكى ئارامدا دەزىيا . چاوه کانى چوھە يەكى ئارامە و خەھوت
پاش كەمېك بەئاگا ھاتووه بە تەنیيا بۇو و سکرتيرە كە لە تەنيشتە و
نە ما بۇو ترس بۇوھە موچىركە يەك و لەشى لە رزان
(كارىتكى خراپىم كەد . ئۆف خوايە پەشىمانە ، نە مىزانى ئەو سکرتيرە
فەلە يەو من موسولمان ، تۆبە خوايە لېم بې سورە ، چىمكىد ،
پەشىمانە) .

دنهنگه ناسکه که وەلامیدایه وە
- کاریکى خراپت نەکردووه . تۆلە بەھەشتات . خوا مرۆقەکان وەك
يەك دروست دەكت . جياوازى ئائينەكان ، جياوازى وياساي
دواكه وتۈرى مروقە هي خوانىيە ، سىكىسى نىيوان مروقەكاني ئائينە
جياوازەكان حەرام نىيە . خوا ياساي جياوازى سىكىسى لە نىيوان
مروقەكاندا دانەناوه ، چۈن جياوازى لە نىيوان رەش و سېپى ، زەردا
دانەناوه ئاواش مافى سىكىسى داوه بەگشت مروقەكان سىكىسى بە
پارە ولاقەكردن و بە زۆر حەرامە . چۈن مروقە دىيارى خوا (ئارەزوو)
بە پارە دەفرۇشى و دەكپى ؟ . هەر كەسيك ئەم بازارە دروست بكتا
تاوان بارە . مروقە هەر مروقە ياساي خوا ياساي انسانىيە جياوازى
لەنیيوان رەش و سېپى و فەلەو موسولمان و زەردەشتى و جودانىيە .
ئىيۇن ئەم ھەلە يە دەكەن وئەم جياوازىيە دروست دەكەن ! .

بەسەر گرددۈلکەيەكى كوردا و بەناو قەرسىل و چىمەنى پې گولدا
شۇرۇپووه ھەنگاوى دەنا . پىتى بە سەرەتەرگۈل و گىتايەكدا بنايە كە پىتى
لا دەبرد ، گۈل و گياكانى ژىير پىتى زىت دەبۇونەوە .
(الله بەھەشتەدا هىچ شتىك هىچ كەسيك نامرى و هىچ شتىك
نافەوتىن . ھەموو شتىك لىرە بۇونى ھەيە ، چەۋسانەوە نەبىن ،
بىتكارى و غەمىي پارە و چاۋچىنۇكى و بىسىتى جياوازى چىنەكان
ومروقەكان رەنگەكان نەبىن . ھەموو كەسيك بىجيمازى رەگ و
رەنگ ورەگەز مافى بەختىاريان ھەيە) .

بە دەم خەياللەوە لە سەربىزنىه بىتى شاخ و داخىكى سەخت خۆى
بىنېيەوە . گەپى گەرمایەك لە جەستە ئالا .

(ئەم ناواچەيە و ئەم گەپى ھى باشۇرى كوردستان دەچى .
ھەر دەلىتى گەپى شاربازىتىرە . بەرەدە خەلچىراوەكانى قەيەغەى
نىيوان زەوييەكان ، دارسىيەكولە بىنەكان ، رەزە پەرشىبووهكانى شاربازىتىرە
چۈن گەيشتمە ئىرە - ئىرە كوردستانه) .

لە دوورەوە لە ژىير دارسىيەكى كورتە بىنەدا ، ئافرەت و پىاوېتىكى بىنى

جهه وندیده ئاو بە لقىيىكى دارسىيۇھەدا هەلۋاسرابۇو. ووردوور تكە ئاواى لىيەدەتكا و دەخزايە سەرزۇويەكە . زۇويەكەش وەك دەمى تىنۇتى كىرىدىتەوە لە چاوتروكەننىكىدا تكە ئاواھەكاني هەلددەمئى . سەبەتەيەك ترى و سېيۇھە لاسورە لە تەنېشىتىانەوە لەتەك چارۆكە نانىيىكى تىرى و چامىي ماست و قۆرىيەكى رەش هەلھاتۇو. دو پىيالە تەلخ و مىستى شەكىرى كەلۇي لەسەرداڭراپۇو. پىاوهكە كلاۋىيىكى دەستچىنى رەنگا و رەنگى لەسەر داپۇو، جامەنەكەي لەملى ئالاپۇو لاقيىكى كەرىبۈوه دۆشەك و لاقيىكى كەردىبۈوه باڭ پشتى پشتى ئافرەتىيەكى خرپىنى باڭا ماما ناوندى و لەباوهشى گرتىبۇو. دەميان لە نىيۇ دەھىمى يەكترى دانا بۇو خەرىيەكى هەلەمژىنى زمان وەھەلگەلۇفتىنى مەممەق قىنچەكانى بۇو. كۆلۈوانەكەي پشتى ئافرەتەكە لاركە و تېبۇو پشتە سەمتىيەكى خرپىنى ژىير كەراسىيەكى تەنكى گولگولى دەرخىست بۇو. پىاوهكە تۈوند بەخۆبە و نۇوساندېبۇو. لە خۆشى ماچەكان شان و ملى يەكترىيان هەلددەلگەلۇقى . هەلۋىستەيىكى كەرد و شەرم دايگەر . ويستى رىچەكەي رۇپىشتىنەكەي بىگۈرى .

نـا .. نـا ئـه وـ زـيانـه رـؤـمانـسيـه جـوانـهـتـانـ لـى تـيـكـ نـهـدـمـ .
 هـيـزـيـكـ پـالـيـ بـهـهـنـگـاـوـهـ کـانـيـهـوـهـ دـهـنـاـوـ بـهـرـهـوـ زـنـ وـ پـيـاـوـهـ کـهـ دـهـيـبـرـ .
 لـيـانـ زـيـكـ بـوـوـهـ ئـهـوـانـيـشـ سـهـرـيـانـ لـهـيـهـ کـ جـيـاـبـوـهـ ،ـ روـوـيـانـ تـيـكـرـ .
 ثـاـفـرـهـتـهـ کـهـ لـهـ کـوـشـيـ پـيـاـوـهـ کـهـ هـاـتـهـخـواـرـهـوـ وـ چـهـنـدـ هـهـنـگـاـوـيـ لـىـ زـيـكـ
 کـهـوـتـهـوـ وـبـهـرـامـيـهـرـيـ وـهـسـتـاـ .ـ ئـافـرـتـيـكـيـ لـادـيـيـ تـهـمـهـنـ بـيـسـتـ سـالـانـ وـ
 کـوـرـتـهـبـنـهـيـهـ کـ خـرـيـنـ .ـ روـوـيـهـ کـ خـرـيـ گـوـشـتـنـ ،ـ دـوـوـچـاـوـيـ قـاـوـهـيـيـ
 پـيـرـکـلـ دـوـوـلـيـوـيـ نـاسـكـ ،ـ رـيـزـيـكـ دـانـيـ سـپـيـ بـرـنـجـيـ .ـ قـرـشـيـکـيـ رـهـشـيـ
 خـاـوـيـ شـانـهـ کـراـوـکـهـ بـهـتـهـوـقـهـيـهـ کـ چـهـنـدـ چـلـ رـيـحـانـهـيـ رـهـشـيـ پـيـوـهـ
 قـاـيـمـكـرـدـبـوـ .ـ مـلـوـانـکـهـيـهـ کـ مـيـخـهـکـ وـ يـاقـوـوتـيـ شـينـيـ بـهـسـهـرـ
 دـوـوـمـهـمـکـيـ قـنـجـيـ هـلـتـوـقـيـوـيـ بـيـمـهـمـکـهـوـانـهـيـ زـيـرـ کـرـاسـيـکـيـ کـورـدـيـ دـاـ
 هـهـلـوـاسـيـ بـوـوـ .ـ چـهـپـکـهـ تـيـشـكـيـکـيـ لـهـ چـاـوـدـکـانـيـ دـاـ
 لـهـ جـيـگـهـيـ خـوـيـ سـرـبـوـ .ـ

- تیشکی ئەم چاوانە بەرۆحە ئاشنايە ؟

ئافرەتكە چەند ھەنگاويىكى تر لىيى نزىك بۇوه و ئەم ھەر لە جىيگەي خۆى چەقى بۇو. چاوه رەشه كانى پېرى بۇون لە ئاو و بەگەرمى و سۆزىكى زۆرەو باوهشى پىندا كەردو تووند بەسنسەنگ و مەمكىيەوە نوسان (بۇنى سمل و رېحانە و ئەم قىزولەشە بە رۆحە نامۆنييە) زەنگى ھەستى راپىچەلە كاند و (لە بۇنى دايىكم دەچى) ھېشتا لە باوهشى ئافرەتكەدا بۇو وەلامى خويىدا يەوه .

(نا ، دايىكم ھېيندە جوان نەبۇو دايىكم ئافرەتىكى پېرى بىيدان و كۆماوه و لاواز و داماوى ماندوو بۇو. چاوه كانى كىزبۇون . لە بىيختى مۇوهكەكانىيەوە تاكوتتايى دواچلى مۇوهكەكانى سەرى سېپى بۇون مەممەكەكانى وەك دوپارچە پېست ئاسايى بەسنسەنگە رەقه كەيەوه ھەلۋاسرابۇون . نۆ مندال شىرى لىخوارد. ھېيندە دلسۆز بوبۇمان ئامادەبۇونەك شىرى مەممەكەكانى بەلكو تەرایى و خويىنى لەشيمان بداتنى .

(ئاي دايە گيان كە مىھەربان بۇويت) .

لە بۇن و ھەستى باوهشى گەرمى ئافرەتكەدا تاسابۇو . ئافرەتكە لادىيەكە دلى پەنجەكانى بەرويداهىتنا و دەستى خستە ناو قىزەكۈرتەكەيەوه .

(ئەم دەست ھانىنەش ھەر لەھى دايىكم دەچى) (ئاي خوايە گيان ئەم ئافرەتكە چەند مەھەبانە) . پىياوه كە ھەربە دانىشتنە و تىيىدەرۋانىن و زەردەخەنەي بە رۇوى دىيمەنەكەدا دەبەخشى و چاوه گەشاكانى ئاوى تىيزابۇو. ئافرەتكە ھەر دەر دەر لىيۇھ قاوه دىيى يە پەخويىنەكى كە كەد بەيەك و ماقچىكى لاملى كەردى ، چاوه پېركلەكانى پېرى بۇون لە فرمىسىكى خۆشەيسىتى و چاوابىان بەرامبەرى يە كەر قەدىس مابۇو .

- كورى شىريئىنم ... نام ناسىتەوە ؟

برۇسکەيەك لەھەناوى دا .... چەند سالە كەس ئەم رېستەيى پىتى نەتوووه . واقى ورمابۇو و نەيدەزانى چۈن وەلامى بداتەوە .

- کوره شیرینه که م من دایکتم .

سه روی هیئت‌نایه پیشنهاد و ماجیتکی تریکرد.

دسته خرپنه پر بازنه شوشہ بیه کهی کرده ملی .

به قوربانت بم دایه‌گیان . ئۆخەی جاریکى تر بىنیمیتەوە . سوپاس
بۇ خوايى گەورە و مەھرەبان . دایه‌گیان زۆر شەرمەزارم لىيم بىبورە كە
بە جىئەمھېشىتى دایه‌گیان بەپاڭى خۆت بىمبەخشە ، بىۋەفا بۇوم وەھەر
بىرم لە خۆم دەكىدەوە . ئەو ھەموو خۆشە و يىستىھە دامى من بە جىئەم
ھېشىتى .

باوشیان به یکداشت و پرقه باره‌ی سیه کانی بونی سنگی دایکی هله‌لد مرثی .

(ئاي كەخۆشە ئەم بۇنە دايىھەگىان ، وەرە باسييەكانم پېرى لە بۇنت .
 ئۆف دايىھەگىان ، چەند باوهەشىكى بەسۋۆز دەلىكى مەھربانت ھە يە.
 ھەردۇوكىيان ئاپرىان لە پياوهەكەي بىن دارسىيەوەكە دايىھە و ئەويش بە
 سۆزىكى زۆرەوە بۇ ئەد دىيمەنە دەگەریا و فرمىيەسەكە كانى بەناو
 تۈركەكانى رېشىدا دەخزانانە ناو سمىتىلە ئەستورە رەشەكە يە وە .
 دايىكى، ووتىجى :

- کوره شیرینه کهم ده زانی ئەو پیاوه کېيىه ؟ !

- نهادیه گیان ، تؤئازادی ، تۆکه‌سییکی ژیانیتیکی زورت کرد به قوربانی من و خوشک و برآکەم . دواى مردنی باوکم ئارەزۆه کانت خنکاند ، تا چاوی چەقۇئاسایي خەلکى جەرگت نەبپى . ئەو پیاوه ھەر كەسییک بى پېرۋىزت بى ، نا دايىه گیان نايناسىم ، بەلام چاوه کانى پېن لە مەھربانى ، لە سۆز و خۆشەویستى وئاوات بەرامبەرم كىيە ئەو

مرؤفه‌ی تۆی وا به سوژه‌وه له باوهشگرت‌توروه ؟ ئەو زیان و دیمه‌نه جوانه‌ی من دیم دلخوشی کرم ، پیرۆزت بى دایه مهره‌بانه‌کەم . دایه گیان ، زۆر دلشادم که تۆ وەکو من تەنیا نیت . ئاخ تەنیابی و غوریه‌ت زۆر ناخوشە ، سەختە ، نەگىھەتی يە . دایه گیان ئەو پیاوە هەرکەسیک بیت پیرۆزت بى . من دلخوشم که به دلخوشی دەتبىنم و وا به سوژه‌وه له باوهشی گرت‌تۇوت .

دایکى دەستى گرت و هەردوکیان له پیاوەکە نزىك كەوتىنەوە .
- کورە بچۈلە هەتىوەکەم... ئەو پیاوە باوكتە !
- باوکم ؟ ! .

- ئا ... کورە شىرىئىنەکەم تۆ و باوکت يەكتىريتان نەديوه . كاتىيک باوکت مرد ، تۆلە سكمدا شەش مانگان بۇويت ، ئا كۈرم وەرە ئەوە باوكتە . ئەو دارسىيۇش ئەو دارسىيۇھى كەله گەل باوكتا يە كەم ماج و يەكەم زۇوانمان له بىنياکرد . بۆيە ئىستاش ھەموو رۆزىيک لېرەدا زیان بەسەر دەبەين . بن ئەم دار سىيۇھ خۆشتىرين زۇوانى زيانمان بۇو ، نامانه‌وئى كال بېيىته‌وە !

ھەرسىيەكىيان دايانه پرمەی گريان و به پېتاو باوهشيان بەيەكدا كردىتىر پىشە نەتاشراوه‌کەی باوکى ماچىكەد .

- ئۆخەی باوکە گیان ! بۆيە كەم جار بۇنى سەرسنگىتم ھەلمىرى . باوکە گیان تۆ نازانى بى باوکى چ كەلىيىتكى لەشيانم كرد . لەم تەمەنەشدا حەزم لەبۇنى ھەناسەو دەنگتە ، با به گیان قىسە بکە ، تا تامەززۇرى بى باوکى چل سالىھيم دەشكى . ئاي كەناخوشە مندال بى ناز و سوژى باوک گەورەبىن ؟ !

باوکىيشى بە سوژه‌وه باوهشى پېداگرت و بەسەر يەكدا گريان .
- ئۆخەي رۆلە هەتىوەکەم ، جەرگە شىرىئىنەکەم ، سوپاس بۇ خواى گەورەو مھربان ئاواتى ھەممومانى هيتنىا يە دى .
ھەرسىيەكىيان باوهشيان بەيەكدا كردىبوو و بۇنى يەكتىريان دەكرد و مەست بىيون . لەناكاو دەنگى دووسەگى بە گۈزىيە كچوو دەستى دوو پيرەڙن

به ئاگای هېتاييەوە . سەھرى لەناو ئەژنۆكانى دەھيتىنا و سەيرىتكى ئەم
لاو لاي خۆبىكىد . نە دايىك نە باوکى ، نەگۆمە شەراب و نەسکەرتىپرى
جوان و نەمييەوە ناسك و نە ھەواي پاك و نەبۇنى خۆشى گول
و گوللزار . نە ئارامى ، نە سرپەي ماق و نە ئۆفى حەز . ھازە ھاڻى
ئۆتۈممۆيىل و بۇنى دووكەلى ئۆگزۆز و دەنگە دەنگى شەمەندەفەر
نەبىن .

ئەژنۆه كانى سپىيون . كەمىك راستىكىرنەوە و بە ئاستەم خۆى جولاند
و هەناسەيەكى ساردى ھەلکىيشا .
دەستىتكى بەرپووه زىبكاویە كەيداھيتىنا :
(خەياللىكى خۆش بۇو) .

(راستىكى كە مرۆف لە ئاست گرفته كانى ژياندا بىن توانا دەبىن پەنا
دەباتە بەر خوا) .

پیش به چاپگه یاندنی ئەم پۆمانە كەسانىتى
دلى سۆز رەخنە و سەرنج و كۆمەكىان
پىيىكىرم ، زۇر بىدلە و سوپاسىان دەكەم .